

vergadering **38**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 27 mei 2015

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving – 376 (2014-2015) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	4
ACTUELE VRAAG van Tom Van Grieken aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de eventuele erkenning en subsidiëring van een islamitische basisschool in Mechelen	4
ACTUELE VRAAG van Michèle Hostekint aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de (on)betaalbaarheid van de huurprijzen op de private huurmarkt	
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de gestegen huurprijzen	7
ACTUELE VRAAG van Jenne De Potter aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de invoering van het mobiliteitsbudget en het overleg ter zake met de federale overheid	13
ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiële toegankelijkheid van de woonzorgcentra in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het wegvallen van de btw-vrijstellingen op de rusthuisfactuur	
ACTUELE VRAAG van Tom Van Grieken aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de betaalbaarheid van rusthuizen	
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de structurele onderfinanciering van zwaar zorgbehoevenden in woonzorgcentra	16
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de betrokkenheid van de Vlaamse Regering bij de opmaak van nieuwe federale regelgeving inzake tabaksontwenning	23
ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toegang van nieuwe gezinsvormen tot adoptie	26
ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de overdracht van Franstalige instellingen in Brussel van de COCOF naar de GGC	30

ACTUELE VRAAG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het overleg met de Federale Regering betreffende het gecoördineerde vrijwilligersbeleid	34
ACTUELE VRAAG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het overleg met de Europese Commissie betreffende het Europees Fonds voor Strategische Investeringsplan (EFSI)	
ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het Europees Investeringsplan	37
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	42
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving – 376 (2014-2015) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	43
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering – 366 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2 VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving – 376 (2014-2015) – Nr. 1 Bespreking	43
VERSLAG van het verzoekschrift namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door Katrien Schryvers en Caroline Croo over het stopzetten van plannen voor een wijkgezondheidscentrum in Roeselare – 363 (2014-2015) – Nr. 1 Verslag	63
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering – 366 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	64
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving – 376 (2014-2015) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	64
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	64
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	66
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	66

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Peter Persyn, Mercedes Van Volcem: familieverplichtingen;

Lies Jans, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Ann Soete, Anke Van dermeersch: gezondheidsredenen;

Barbara Bonte: zwangerschapsverlof.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 60/30)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving

– 376 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Stefaan Sintobin bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zie dat het voorstel van resolutie van de vijf andere partijen betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering vandaag op de agenda staat. Ik dacht dat dit voor volgende week was gepland. Aangezien dit punt vandaag is geagendeerd, zou ik willen vragen ons voorstel van resolutie ter zake aan de agenda toe te voegen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons bij de aanvang van de bespreking van het voorstel van resolutie over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Tom Van Grieken aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de eventuele erkenning en subsidiëring van een islamitische basisschool in Mechelen

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Voorzitter, het is vandaag voorgepaginieuws in Gazet van Antwerpen. Binnen enkele jaren moet de eerste vrij islamitische school in Vlaanderen een feit zijn. De stad die de bedenkelijke

eer te beurt valt, is Mechelen. In de krant staat te lezen dat 74 procent van de moskeegangers voor de oprichting van een dergelijke islamitische school te vinden zou zijn en dat de ouders van meer dan 550 kinderen bereid zouden zijn hun kind in te schrijven.

De Mechelse moslimgemeenschap is alvast met een geldinzameling gestart. Tegelijkertijd willen de mensen achter de vzw Islamitisch Onderwijs Mechelen bij de Vlaamse overheid een erkenning en subsidiëring aanvragen. Volgens de voorzitter van de vzw is het project de voorbije jaren grondig voorbereid en bij overheden en zogenaamde prominenten in het onderwijs afgetoetst.

Bij monde van schepen van Onderwijs Hendrickx heeft de N-VA alvast de handdoek in de ring gegooid. Hij heeft in de krant verklaard dat hij niets kan doen om deze school tegen te houden. Ik stel voor dat de Vlaamse Regering wel een effort doet.

Minister, u moet dit niet voor mij of voor mijn mooie ogen doen. U moet dit niet doen voor mijn partij, het Vlaams Belang, die weer als enige partij vragen bij de islamisering van onze samenleving stelt.

U moet dit doen voor die jonge kinderen. Het is de bedoeling bij de aanvang van de lessen in die school telkens stukken uit de Koran voor te lezen. Aangezien we weten welke gruwelijke passages dit boek bevat, mogen we er niet aan denken welke invloed dit op die op jonge kinderen zal hebben. De school is vaak nog de enige plek waar moslimkinderen in contact komen met onze vrije samenleving. U moet ervoor zorgen dat hun leefwereld ruimer is dan de verzen in een gruwelijk middeleeuws boek.

Minister, ik vraag u uitdrukkelijk wat uw houding is ten opzichte van dit initiatief. Bent u van plan dit af te remmen? We krijgen het de mensen immers niet meer uitgelegd dat we met zijn allen geld zouden geven aan scholen die haat prediken tegen onze manier van leven. *(Applaus van de heer Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, heel toevallig was ik gisteren in Mechelen. Ik heb in een school een vrij lang en grondig gesprek met een schepen gevoerd over de grote inspanningen die de stad levert om heel verbindend te werken en om scholen op een schitterende wijze te laten samenwerken.

Mijnheer Van Grieken, het zal u misschien verbazen, maar we hebben het vooral over de kinderen gehad. We hebben gepraat over manieren om hen, over de geloofsgemeenschappen heen, sterker te maken en over manieren om het onderwijs verbindend te laten werken.

U stelt me hier vragen over een islamitische basisschool. Deze school heeft vandaag een artikel op de eerste pagina van een krant gekregen, maar is gisteren niet aan bod gekomen. Wat wel aan bod is gekomen, zijn de initiatieven die in Mechelen en op andere plaatsen in Vlaanderen kunnen worden genomen om ervoor te zorgen dat echt in jongeren wordt geïnvesteerd en dat goed wordt samengewerkt.

Mijnheer Van Grieken, dat een aankondiging op de eerste pagina van een krant staat, betekent niet dat er onmiddellijk ook een erkenning of Vlaamse subsidies zijn. U weet dat hiervoor een heel traject moet worden doorlopen. Er zijn zeer strikte erkenningsvoorwaarden. Dit betekent onder meer dat het onderwijs in het Nederlands moet worden gegeven en dat moet worden gewerkt met eindtermen, die strikt moeten worden nageleefd.

U gaat ervan uit dat men subsidies zal krijgen, maar voor men gesubsidieerd kan worden, moet aan een pak voorwaarden worden voldaan.

Men heeft dit initiatief met mij nog niet besproken, ook al staat dat zo in de krant. Mijnheer Van Grieken, u weet dat er vrijheid van onderwijs is. Iedereen mag onderwijs aanbieden. Maar Vlaanderen zal geen subsidies verlenen aan initiatieven die niet aan alle voorwaarden voldoen. In dat geval zal men ook geen diploma's of attesten kunnen uitreiken. We zullen erg nauw op de zaak toezien.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Ik dank u voor het antwoord, minister. Ik lees de krant, en daarin staat dat ze met de overheid contacten hebben. Het is dan mijn plicht als Vlaams volksvertegenwoordiger om u de vraag voor te leggen. Het is wel zeer opmerkelijk dat in de stad Mechelen, waar grote verkondigers van de superdiversiteit, zoals de heren Somers en Calvo, rondlopen, halal vlees in scholen, gescheiden zwemlessen en islamonderwijs kunnen. Precies daar waar de superdiversiteit het meest en het hardst wordt verkondigd, betekent dat in de praktijk een supersegregatie; een superapartheid. Ik betreur het daarom dat u niet proactief optreedt. Uw antwoord stelt me erg teleur. Als ik van u was, zou ik proactief initiatieven nemen en laten onderzoeken wat u kunt ondernemen als u de vraag zou worden voorgelegd.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik ben erg blij met uw antwoord. Laat het duidelijk zijn: de vrijheid van onderwijs is grondwettelijk verankerd. Vooraleer men erkend kan worden – laat staan: gesubsidieerd – zijn er erg strikte normen. We dringen er duidelijk op aan om op dat punt niet af te dingen. De decreten moeten volledig worden gerespecteerd. Ik wil er ook op wijzen dat in de stad Mechelen de vzw School in zicht moeite doet om concentratiescholen tegen te gaan. Ik heb gelezen wat de intenties zijn van de mensen die die stap willen zetten. Mijnheer Van Grieken, zo snel is men niet erkend. De drijfveren stellen me wel teleur. We weten dat er nu een slechtere uitstroom is van deze leerlingen, dat velen het moeilijk hebben om het diploma secundair onderwijs te behalen. Dat is nu precies de uitdaging van ons onderwijs, en we moeten daar blijven op inzetten. Ik weet dat de schepen van Onderwijs, de heer Marc Hendrickx, heel hard aan die kar trekt. Dat alles moet maximale kansen krijgen.

De voorzitter: De heer Somers, burgemeester, heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, inderdaad: ik word hier als burgemeester over de zaak aangesproken. Voor de duidelijkheid: er is inderdaad met ons gesproken. Een stadsbestuur moet met iedereen contact onderhouden. Het standpunt van het stadsbestuur is altijd erg duidelijk geweest. Een: we respecteren de rechtsorde, en die garandeert de vrijheid van onderwijs. U hebt goed toegelicht wat de opstart van zo'n school allemaal vooronderstelt, minister. De voorwaarden moeten strikt worden nageleefd. Twee: we zeggen ook dat we absoluut niet blij zijn met zo'n initiatief. We geloven immers in samenleven, en concentratiescholen en segregatie juichen we niet toe. Maar in een samenleving waarin een erkende godsdienst het recht heeft om eigen onderwijs te organiseren, kan men een andere godsdienst dat principiële recht niet ontzeggen. Dit gezegd zijnde, doet het stadsbestuur wat in zijn mogelijkheden ligt om ervoor te zorgen dat de segregatie zo beperkt mogelijk blijft.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de aanvullingen. Veel kan ik daar op dit moment niet aan toevoegen. Er ligt nog geen dossier op mijn bureau. Vandaag moet nog geen oordeel worden geveld. Ik kan me er wel toe verbinden dat, zoals voor alle dossiers het geval is, de regels gerespecteerd moeten worden en dat we daar goed op zullen toezien. Verwijzend naar wat de heer Van Dijck zegt: School in zicht wordt door Vlaanderen gesubsidieerd, en we zullen dat blijven doen. Natuurlijk is er een verschil tussen controleren of de regels worden nageleefd en zeer actief verbindende initiatieven tussen geloofsgemeenschappen

nemen. Dat laatste is een taak van de Vlaamse overheid, en we zetten daar volop op in. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, ik wil u nogmaals aanraden om toch uit de schaduw van de Sint-Romboutstoren te komen. De wereld is zoveel groter.

In het buitenland zijn er al zulke experimenten geweest, mijnheer Somers, met moslimonderwijs. Kijk naar Groot-Brittannië, kijk naar Nederland. Het loopt faliekant af. Kinderen krijgen er lijfstraffen. In Groot-Brittannië worden moslimscholen in geen tijd shariascholen. In Nederland zijn de media vernietigend over het onderwijssysteem. (*Opmerkingen*)

Het islamitisch onderwijs in Nederland is een grote zorg voor de overheid. Naast de financiële onrechtmatigheden concludeerde een rapport van de overheid dat bijna de helft van de islamitische schoolbesturen de kwaliteit van het onderwijs zwak tot zeer zwak is.

Bereid u alvast voor, minister. Er komen meer van zulke vragen. Wij verwachten een krachtadiger antwoord.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Michèle Hostekint aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de (on)betalbaarheid van de huurprijzen op de private huurmarkt

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de gestegen huurprijzen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a): Minister, uit de cijfers van de huurdersbond blijkt dat de huurprijzen vorig jaar met 1, met 2 en in sommige provincies zelfs met 13 procent zijn gestegen. Tegelijk weten we uit het recente woononderzoek dat maar liefst 52 procent van de huurders meer dan één derde van zijn inkomen spendeert aan de betaling van de huur, en dat meer dan één derde van de huurders na betaling van zijn huur niet meer genoeg overhoudt om een menswaardig leven te leiden.

Vorig jaar in Vlaanderen zijn meer dan 15.000 gezinnen met uithuiszetting bedreigd. En wat doet u? Wat doen uw collega's? Wat doet deze Vlaamse Regering? U beslist om elk jaar 700 minder sociale woningen te bouwen. U beslist of kondigt aan om de huurwaarborg van twee naar drie maanden op te trekken. Uw collega's in de Federale Regering voeren een indexsprong door waardoor de lonen en de uitkeringen wel worden bevroren maar van een bevroering van de huurprijzen wilt u niet weten. Neen, de huurprijzen mogen, mede dankzij CD&V, die vorige week definitief haar sociaal gelaat liet vallen, vrolijk blijven stijgen.

Minister, u bent bijna één jaar bezig. Het moet gezegd, in dat jaar hebt u eigenlijk alleen maar maatregelen genomen waar de huurder het moeilijker door kreeg. U hebt alleen maar maatregelen genomen waardoor mensen het nog moeilijker kregen om de huur te betalen.

Minister, bent u – met enige spoed, op korte termijn, want de situatie is urgent – van plan om nog andere maatregelen te nemen? Maatregelen waar de huurder

wel beter van wordt? Bent u van plan of bereid om maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de huur betaalbaar blijft, ook voor de laagste inkomens? Bent u met andere woorden van plan maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat niet nog meer huurders in de armoede terechtkomen?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, uit de cijfers van de huurdersbond blijkt dat huren duurder geworden is. De huurprijzen stijgen sterker dan de inflatie, waardoor de lage inkomens het moeilijker hebben. De huurdersbond vraagt om meer financiële ondersteuning van de huurders. Dat is heel goed, maar dat alleen zal het structurele probleem niet oplossen.

Er is schaarste. Door de hoge bevolkingsdichtheid zijn er meer mensen. Het wordt steeds moeilijker om een eigen woning te verwerven en er is een tekort aan sociale woningen. De private huurmarkt kent tegenwoordig vaak ontmoediging terwijl wij ze sterk moeten aanmoedigen om te blijven investeren en renoveren in kwalitatieve huurwoningen.

We horen tal van voorstellen rond de tax shift om het de verhuurder moeilijker te maken. Dat is mijns inziens absoluut niet aan de orde. We moeten juist de verhuurders gaan stimuleren, anders komen de lage inkomens weer in de problemen.

Minister, gaat u extra stimulansen geven aan de privéhuurmarkt zodat we iedereen een kwalitatieve en betaalbare huurwoning kunnen blijven aanbieden? Welke initiatieven gaat u hieromtrent nemen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Hostekint, vorige legislatuur hadden we het genoeg om samen deel uit te maken van dezelfde meerderheid. Wat was het speerpunt in de beleidsnota Wonen van mijn voorganger? Betaalbaarheid. Een goed speerpunt, ik heb me daar altijd achter geschaard in alle loyaliteit, en u ook. Maar alle gekheid op een stokje, graag een beetje intellectuele eerlijkheid.

Ik heb hier net de jaarverslagen van de huurdersbond, waar vandaag heel veel commotie over is in de media. Ik heb het jaarverslag 2014 even gelegd naast de jaarverslagen 2011, 2012 en 2013. Wat blijkt? De gemiddelde huurprijs was in 2011, afgerond, 529 euro. In 2012 was dat 539 euro, een stijging van 10 euro. In 2013 was dat 549 euro, opnieuw een stijging van 10 euro, en in 2014 was dat 552 euro, een stijging van 3 euro.

Dus, mevrouw Hostekint, als u hier vanuit uw fractie mij de vraag komt stellen wat ik ga doen aan de betaalbaarheid op de private huurmarkt, dan denk ik toch echt wel dat u de hand in eigen boezem mag steken. Vind ik een stijging van 3 euro nog te veel? Ja, uiteraard, ik vind dat te veel. Maar als de voorgaande drie jaar er elke keer een stijging van 10 euro was, wat een totaal maakt van 30 euro op drie jaar tijd, dan stel ik me toch wel de vraag, mevrouw Hostekint, of u zich niet een klein beetje eerlijke schaamte zou kunnen toedichten om die vraag hier te komen stellen. (*Applaus bij de N-VA*)

Wat doe ik aan de betaalbaarheid op de private woningmarkt? Mevrouw Hostekint, u bent een zeer actief lid van de commissie Wonen. Dat is oprecht en zeer eerlijk bedoeld. U weet dat. We hebben bijvoorbeeld het Fonds ter preventie van uithuiszettingen. In de vorige legislatuur was dat enkel en alleen gericht op sociale huisvesting. Vanuit mijn bevoegdheid en mijn budget Armoedebestrijding hebben wij 312.000 euro vrijgemaakt om ook op de private huurmarkt huurders te beschermen zodat ze niet uit hun huis worden gezet.

Mevrouw Hostekint, dan herinner ik me nog een heel vurig debat, ongeveer negen maanden geleden. U weet dat ik een voorstander ben van vurige debatten, net zoals u en andere leden van het Vlaams Parlement. Daar zei ik dat het misschien wel goed zou zijn dat sociale woningen ter beschikking zouden worden gesteld aan diegenen die het het hardst nodig hadden. Het was uw voorzitter, de heer Tobback, hier aanwezig, die toen met mij in debat is gegaan. Die vond het blijkbaar heel normaal, en uw partij vindt het blijkbaar heel normaal dat 11.000 sociale woningen worden verhuurd aan mensen die boven de inkomensgrens zitten. 11.000! U vindt dat heel normaal. En nu komt u hier zonder schroom aan mij vragen wat ik eraan ga doen.

Mevrouw Hostekint, ik kan u heel eerlijk zeggen wat ik eraan wil doen: tijdelijke contracten invoeren, zonder dat ik de mensen die nu een contract hebben, uit hun huis ga zetten, laten we daar alle duidelijkheid over laten bestaan. Ik heb dat altijd al gezegd. Maar we moeten er vanaf. Komen sociale woningen tegemoet aan die mensen die het het hardst nodig hebben? Ja. Uw partij vindt van niet. Uw partij, bij monde van uw voorzitter, vindt het normaal dat mensen met een inkomen hoger dan 50.000 euro in een sociale woning zitten. Ik niet! (*Applaus bij de N-VA*)

Ik sluit af, voorzitter. Waar we natuurlijk ook volop op inzetten – ik vind het een beetje jammer dat dat niet blijkt uit het jaarverslag van de huurdersbond – zijn de huurlasten. Ik denk dat heel veel huurders momenteel terecht klagen over het feit dat hun huurlasten, hun energiefactuur bijvoorbeeld, veel hoger zijn dan hun eigenlijke huurgeld. Wat doen wij? Absoluut inzetten op de energetische renovatie van het sociale woningpatrimonium, wat zeer goed is, en tegelijkertijd ook private verhuurders allerlei verplichtingen opleggen, bijvoorbeeld dakisolatie tegen 2020, zodat de huurder minder betaalt voor zijn energiefactuur. Wat u daar als zogenaamde socialistische partij tegen kunt hebben, dat gaat mijn petje echt te boven.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a): Minister, u haalt natuurlijk altijd dezelfde karikaturen aan. Het is uw goed recht om dat te doen, maar het gaat niet over die mensen die meer dan 50.000 euro verdienen. Ik kan natuurlijk niet op al uw punten ingaan, want dan verlies ik gewoon zelf mijn punt. Ik ga gewoon zeggen wat ik wilde zeggen, minister.

U verwijst naar de stijging van de huurprijzen. Het gaat natuurlijk over veel meer dan alleen de stijging van de huurprijzen; het gaat ook over wat mensen nog overhouden op het einde van de maand.

Uw regering heeft ervoor gezorgd, door de stijging van de tarieven voor kinderopvang, de stijging van de prijzen van het onderwijs, de stijging van de prijs van water en elektriciteit, dat mensen op het einde van de maand gewoon heel wat minder overhouden. Als uw coalitie een indexsprong doorvoert, betekent dat dat de lonen en uitkeringen worden bevroren. Als u tegelijk zegt dat de huurprijzen niet bevroren moeten worden, komt dat er gewoon op neer dat mensen koopkracht verliezen en veel minder overhouden, en dat mensen dus veel meer problemen hebben om hun huur te betalen en met andere woorden een veel groter risico hebben om in armoede terecht te komen.

Dat is de realiteit, minister. Het gaat niet over die luttele euro's. Het gaat over wat de mensen op het einde van de maand overhouden. Door uw regering en door uw collega's in de Federale Regering is dat een stuk minder dan voordien. (*Applaus bij sp.a*)

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. (*Opmerkingen. Gelach*)

Ik wil vooral mijn punt maken met betrekking tot de private huurmarkt, die we absoluut moeten blijven ondersteunen. Nu komen zij vaak nog in contact met wanbetalers, wat hen natuurlijk afschrikt.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. Hoe zit het met de renovatiecontracten, waarbij men tegen een lagere huurprijs renovatiewerken kan uitvoeren? Ook moeten we het bestaande patrimonium efficiënter gaan gebruiken, bijvoorbeeld door cohousing. Hoe staat het daarmee? *(Opmerkingen van de heer Bruno Tobback)*

De voorzitter: Mijnheer Tobback, op het einde van deze actuele vraag krijgt u bij uitzondering het woord.

Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Het is een beetje jammer dat we ruzie moeten maken over wiens schuld het is dat de prijzen stijgen. Dat heeft uiteraard te maken met de markt en met vraag en aanbod. Het wordt vooral hoog tijd dat we de private huurmarkt eindelijk als een volwaardige markt behandelen, en niet stiefmoederlijk, zoals dat tot nu toe gebeurde. Gelukkig is Wonen, en alles wat met huren te maken heeft, sinds de staatshervorming een volwaardige Vlaamse bevoegdheid. We hebben nu alle middelen in handen om dat te doen. In de eerste plaats moeten we de verhuurder versterken, om zo te zorgen voor meer en beter aanbod.

Ondertussen blijft de vaststelling dat 180.000 gezinnen, meer dan een derde van alle gezinnen die huren, niet beschikken over een goede en betaalbare woning. Dat is een vaststelling waar we niet omheen kunnen, zeker niet omdat het een volwaardige Vlaamse bevoegdheid is. We moeten erop inzetten om daar effectief aan te verhelpen. Een van de mogelijkheden daartoe staat in het regeerakkoord, namelijk het versterken van het systeem van huursubsidies en -premies. U hebt dat ook zo gezegd in uw beleidsnota.

De private huurmarkt moet beschouwd worden als een volwaardige markt, en de huursubsidie mag geen veredeld voortraject zijn naar sociale huisvesting.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

Mevrouw An Moerenhout (Groen): Minister, de boodschap vandaag is simpel: bouw meer sociale woningen, renoveer ze sneller en zorg voor meer huurpremies en huursubsidies. Doet u dat niet, dan zult u de komende jaren stevast op dezelfde berichten stoten, namelijk dat de Vlaamse armoede stijgt en dat huurders én verhuurders alsmáar bozer worden, de een omdat hij zijn huur niet kan betalen, de ander omdat hij onzeker is over zijn huurinkomen.

De huurwetgeving is vandaag inderdaad Vlaamse bevoegdheid, doe er dan ook iets mee. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Collega's, ik heb de voorbije weken en maanden toch heel andere violen gehoord, met ruimere en mijns inziens ook objectievere cijfers en bevragingen. Uit het Grote Woononderzoek, mevrouw Hostekint, blijkt dat de cijfers tussen 2005 en 2013 min of meer stabiel zijn gebleven.

Ik stel me de vraag of de ballonnetjes die heel vaak worden opgelaten over de huurmarkt wel zo nuttig zijn. Ik vind uw pleidooi hier lovenswaardig, maar nogal contradictorisch. Denken we nu echt dat wij de huurmarkt gaan versterken en een ruimer huuraanbod gaan creëren door bijvoorbeeld een verplicht conformiteitsattest in te voeren? Denken we dat we de huurmarkt gaan versterken door, zoals ik sommigen hoor oproepen, richthuurprijzen in het leven te roepen, of door bijvoorbeeld de huurinkomsten in de toekomst te gaan belasten? Dan spreek ik nog niet over de huurindexsprong, die u daarnet aanhaalde. Het enige

gevolg daarvan zou zijn dat verhuurders bij de eerstvolgende verhuring proactief enkele tientallen euro's boven op hun huurprijs zullen tellen.

Dat klinkt dus allemaal heel mooi en populair, maar u krijgt net het omgekeerde van wat wij willen doen, namelijk de huurprijzen onder controle houden door een ruimer aanbod te creëren.

Ik ben zeer blij te horen dat ook de coalitiepartners pleiten om de verhuurders te versterken. Laten we er allemaal eens over nadenken hoe we dat moeten doen. *(Applaus bij de N-VA)*

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Saeys, de renovatiecontracten die gelden voor personen die een woning verhuren via een SVK blijven onverminderd geldig. Dat is een zeer goede zaak.

Ik ben ook zeer blij te horen dat ook de coalitiepartners CD&V en Open Vld achter allerlei maatregelen staan die wij willen nemen om de private eigenaars en verhuurders te versterken, met dien verstande dat er natuurlijk een evenwicht moet zijn tussen de rechten van de verhuurders en de rechten van de huurders. De Vlaamse Regering legt terecht heel veel verplichtingen op aan eigenaars, bijvoorbeeld een dakisolatie tegen 2020. Op het einde van de rit zijn die ook in het voordeel van de huurder, want dan daalt hun energiefactuur. Dat is de logica zelf.

Mevrouw Hostekint, ik begrijp dat het een beetje lastig is om te moeten repliceren op mijn antwoord, maar ik wil toch nog eens de cijfers herhalen. U maakt nu grote heisa over het feit dat de gemiddelde huurprijs in 2014 in vergelijking met 2013 met 3 euro gestegen is. Van 2011 naar 2012 en van 2012 naar 2013 bedroeg die stijging telkens 10 euro – en dat terwijl betaalbaarheid in de vorige legislatuur een van de speerpunten uit de beleidsnota was. Daar antwoordt u niet op, maar ik zou dat in uw positie ook niet doen, dus dat begrijp ik wel.

Mevrouw Moerenhout, ik heb heel veel gelezen van u. Ik vind het een beetje jammer dat u zelf geen actuele vraag stelt. U weet dat ik heel graag met u in debat zou gaan. Anders moeten we het in de commissie maar eens overdoen. Ik las allerlei zaken in de krant. Doordat u tussenkomt vanop de banken, geeft u mij de gelegenheid om een aantal zaken recht te zetten. De cijfers die u de wereld instuurt, dat is een beetje een gegoochel. Ik kan dat ook, mevrouw Moerenhout. Maar moeten we dat nu echt doen? *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

Ook de heer Crombez geeft toe dat ik kan goochelen met cijfers. Dank u, mijnheer Crombez.

Moeten wij dat nu echt doen op de kap van die mensen die het in onze maatschappij al zo moeilijk hebben? *(Opmerkingen)*

Mevrouw Moerenhout, u hebt mij een schriftelijke vraag gesteld. Ik ken de antwoorden jammer genoeg, want ik heb uw vraag moeten beantwoorden. Maar u stuurt berichten de wereld in waarin u zegt dat er in 2014 een leegstand was van 5198 woningen. U hebt mij ook de cijfers gevraagd van 2013. Toen waren het er 5452. Als u een klein beetje intellectuele eerlijkheid zou hebben, zou u moeten toegeven dat het cijfer gedaald is. Is het nog altijd te veel? Ja. Maar u vergeet natuurlijk ook te vermelden in al uw perscommunicaties dat er ondertussen in 2014 meer dan 2000 nieuwe sociale woningen zijn opgeleverd. Het procentueel verschil is dus eigenlijk nog veel groter. U mag naar de media stappen. U mag zeggen dat er in 2014 veel leegstand is. U hebt gelijk: elke woning die leegstaat is er eentje te veel. Maar als u een klein beetje intellectuele eerlijkheid aan de dag zou willen leggen, zou u die cijfers moeten vergelijken met

de cijfers van 2013, die u ook hebt opgevraagd. Dat vind ik echt geen intellectueel eerlijk debat, een debat dat jammer genoeg moet worden gevoerd op de kap van de allerzwaksten in onze maatschappij. Dat vind ik zeer jammer.

Mevrouw Moerenhout, ik hoop dat ik u met het antwoord over de huurpremie dan toch een kleine beetje gelukkig kan maken. In 2013 waren er 3689 dossiers. In 2014 waren er 6752 dossiers. Dat is bijna een verdubbeling. Ik heb dat bij de begrotingscontrole 2014 rechtgezet en ik heb in de nodige middelen voorzien, net zoals ik dat heb gedaan met de huursubsidie. Collega's, laat ons hier alstublieft een intellectueel eerlijk debat voeren. Laten we de sociale woningen die er zijn toewijzen aan de mensen die dat het meest nodig hebben. Laten we voor de rest de private huurmarkt versterken, zodat ook de zwakkere personen daar op een heel menswaardige manier hun leven kunnen leiden. (*Applaus bij de N-VA en van de heer Herman De Croo*)

Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a): Minister, u kunt natuurlijk de cijfers in twijfel trekken. U kunt blijven schieten op uw voorganger. U verwijst naar al die opgeleverde woningen in 2014. Dat zijn natuurlijk die woningen die uw voorgangster, Freya Van den Bossche, in de steigers heeft gezet.

U kunt dat blijven doen. Maar u bent nu één jaar minister. U bent verantwoordelijk voor Wonen en Armoede. U en u alleen. Neem die verantwoordelijkheid dan ook. U bent minister vanaf dag één. U blijft u ervan afmaken door te schieten op uw voorganger. Dat zet geen zoden aan de dijk. Het enige wat mensen interesseert, minister, is dat vandaag steeds meer mensen het moeilijk hebben om hun huur te betalen. Dat brengt niemand iets bij. Noch de verhuurder, noch de huurder wordt daar beter van. Als mensen hun huur niet kunnen betalen, betekent dat geen woonzekerheid voor de huurder en geen inkomenszekerheid voor de verhuurder.

Minister, u kunt daar nu mee lachen, maar het is eigenlijk niet om te lachen. Het betekent dat, boven op die 15.000 gezinnen die vorig jaar op straat dreigden te komen staan, er nog veel meer uithuiszettingen zullen dreigen. Dat zijn bijkomende kosten voor de verhuurder, maar vooral, minister, menselijke drama's. Dat zou u, als minister van Wonen en Armoede, na aan het hart moeten gaan. Het is zeer spijtig dat dat niet het geval is. (*Applaus bij sp.a*)

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Na de zesde staatshervorming zijn wij bevoegd geworden voor de huurwetgeving. Het is belangrijk dat we die evalueren en bijsturen. Ik pleit zeker voor een evenwicht tussen rechten en plichten van verhuurders, maar ook van huurders.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint, voor alle duidelijkheid: minister Homans lachte tegen mij, ze lachte u niet uit. (*Opmerkingen van mevrouw Michèle Hostekint. Applaus bij sp.a*)

Ik meng mij niet in debat, maar ik wilde dat toch even rechtzetten.

Mijnheer Tobback, u kunt een rechtzetting doen, maar daar blijft het bij.

De heer Bruno Tobback (sp.a): Ja, voorzitter, voor een persoonlijk feit. Ik vind het heel eigenaardig dat de minister keer op keer blijft verwijzen naar uitspraken van leden van dit parlement, zonder dat die op zich rechtstreeks mogen reageren. Misschien moeten we daar toch eens iets aan doen.

Bij wijze van rechtzetting dan, minister: er is inderdaad een fundamenteel verschil tussen wat u en ik zouden willen doen als het gaat over huurcontracten in sociale woningen. Wat u wilt doen, is het herverdelen van de tekorten door mensen die in vele gevallen al dertig jaar in een woning wonen, correct betalende

huurders zijn en eerlijk gezegd ook hun plicht hebben gedaan ten opzichte van hun verhuurder, uit het huis te zetten omdat u er aan de andere kant niet in slaagt om ervoor te zorgen dat u de tekorten oplost door bij te bouwen.

En dus: ja, die 2000 woningen die er in 2015 bij zijn gekomen, daar hebt u niet de minste verdienste aan. Het zijn de verdiensten van uw voorgangster. Ik wil volgend jaar graag kijken wat uw verdiensten zullen zijn bij het oplossen van die tekorten. Maar zelfs in dat geval zal voor sp.a – en ik zou willen dat u mij correct citeert – sociale huur hoe dan ook altijd iets anders zijn dan een doorgangswoning voor de grootste sukkelaars. Het moet ook enige stabiliteit bieden aan de huurders in die sociale woningen die jaar na jaar hun huur correct betalen, zeker wanneer wij samen met u vaststellen dat de private huurmarkt op dit ogenblik om allerlei redenen in gebreke blijft om aan die mensen een alternatief te bieden, of ze nu jong of oud zijn.

U vindt het blijkbaar zeer grappig. Maar die taak, minister, is uw job. Ik zou ze u graag zien doen, in plaats van hier goedkope sneren uit te delen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Ik stel voor dat ik iedereen nog eens een brief bezorg met een overzicht van wanneer u het woord kunt vragen voor een persoonlijk feit. Ik wil hem anders nog eens voorlezen. De heer Tobback vraagt het woord omdat hij vindt dat hij verkeerd is geciteerd. Ik heb die nota, gedateerd 14 oktober 2014, trouwens al aan iedereen bezorgd. Ik zal hem opnieuw laten uitdelen.

De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jenne De Potter aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de invoering van het mobiliteitsbudget en het overleg ter zake met de federale overheid

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

De heer Jenne De Potter (CD&V): Minister, ik wil mijn vraag inpassen vanuit twee vaststellingen. De eerste vaststelling is dat uit het mobiliteitsonderzoek in de private en publieke sector blijkt dat Belgische bedrijven en instellingen zich toch wel grote zorgen maken over de mobiliteit. Niet minder dan 90 procent van de bedrijven en organisaties klaagt over moeilijke bereikbaarheid. Ongeveer de helft spreekt over problemen ten gevolge van files. In Brussel loopt dat zelf op tot 75 procent.

De tweede vaststelling is dat wij in ons land toch wel een vrij grote traditie hebben op het vlak van bedrijfswagens. We staan daarmee zelfs aan de kop in Europa. Ongeveer één werknemer op vijf heeft het genot van een bedrijfswagen, uiteraard omdat het zowel voor werkgever als werknemer een fiscaal aantrekkelijk voordeel is om extra loon te kunnen betalen.

De fileproblematiek enerzijds en de vele bedrijfswagens anderzijds zijn echter natuurlijk moeilijk met elkaar te verzoenen. Daarom zijn we al lang vragende partij voor een mobiliteitsbudget, waarmee werknemers zelf kunnen kiezen met welk vervoermiddel ze hun woon-werkverkeer willen organiseren. Ik ben ervan overtuigd dat de invoering van dat mobiliteitsbudget kan bijdragen tot een betere doorstroming en vlotter wegverkeer. Ten bewijze daarvan: reeds in 2012 is uit een proefproject van toenmalig minister van Mobiliteit Crevits gebleken dat werknemers die over een mobiliteitsbudget beschikken, sneller hun wagen laten staan en kiezen voor meer duurzame vervoermiddelen. Bovendien is de hele discussie over het mobiliteitsbudget ongetwijfeld ook gekoppeld aan de hele discussie over de tax shift. Ik denk dat we dat ook niet uit de weg mogen gaan.

Minister, in uw beleidsnota zegt u dat de Vlaamse Regering het mobiliteitsbudget wil promoten, wil stimuleren. In dat verband lopen er ook twee proefprojecten. Kunt u het Vlaams Parlement al een inzicht geven in de resultaten van die proefprojecten? Welke initiatieven hebt u al genomen ten overstaan van de Federale Regering om de noodzakelijke aanpassingen op het vlak van fiscaliteit, sociale zekerheid en arbeidsrecht door te voeren?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben natuurlijk eenvoudigweg een groot voorstander van zo'n mobiliteitsbudget. Ik weet ook niet of dat deel uitmaakt of moet uitmaken van een tax shift. Uiteindelijk gaat het er immers over dat men een financieel voordeel wil behouden, weze het dat men dat financieel voordeel kan spenderen aan ofwel een bedrijfswagen ofwel andere vervoersmiddelen. Dat is de essentie daarvan. Men kan discussiëren over de vraag of dat al dan niet thuishoort in een tax shift, maar dat is hier ook niet het punt.

Wij zijn daar natuurlijk absoluut een voorstander van. Ik stel immers vast dat sommigen die vandaag een bedrijfswagen hebben, aan het station wonen en naar hun werk vlakbij een station moeten, toch die bedrijfswagen gebruiken, omdat ze moeten betalen voor het gebruik van de trein en ze die bedrijfswagen gratis hebben.

We hebben ondertussen een initiatief genomen in de richting van de federale overheid. Ik heb ter zake nog samengezeten met federaal minister van Financiën Van Overtveldt. Ik heb ook nog eens duidelijk gemaakt welke onze desiderata zijn. Ook lopen er twee proefprojecten. U hebt daarnaar verwezen. Het ene is een proefproject bij het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM). Daarbij heeft men aan 250 werknemers in 22 ondernemingen een soort kredietkaart gegeven, waarmee ze daadwerkelijk een bepaald budget ter beschikking krijgen, dat ze ofwel aan een bedrijfswagen ofwel aan andere vervoermiddelen, zoals een huurfiets of openbaar vervoer, mogen spenderen. Dat project loopt. Ik hoop daarvan eind dit jaar een tussentijdse evaluatie te kunnen krijgen. Dat is een project ter waarde van 500.000 euro.

Het tweede project is dat van de vzw Mobiel 21. Daarover heb ik wel al enkele gegevens. De doelstelling betreft het ontwerpen van een campagne om mensen die een bedrijfswagen hebben, te overtuigen van het nut van het mobiliteitsbudget, zodat ze dat daadwerkelijk gebruiken. Bij Mobiel 21 hebben ze een typologie ontworpen van vier verschillende gebruikers van die bedrijfswagens. Hun conclusie is grosso modo dat men absoluut een campagne moet voeren ten aanzien van gebruikers van bedrijfswagens, omdat die wat terughoudend zijn, omdat ze denken bepaalde voordelen te zullen verliezen. Dat geef ik u mee als tussentijdse evaluatie. Als u nader wilt ingaan op die tussentijdse gegevens, dan wil ik u die typologie graag schriftelijk overmaken.

We voeren dus overleg met de federale overheid, maar we wachten niet als het erover gaat te bekijken hoe we dat kunnen promoten, hoe we erin kunnen slagen om ervoor te zorgen dat mensen meer die wagen laten staan en kunnen worden verleid tot het hanteren van alternatieven, zoals het openbaar vervoer of de fiets.

De heer Jenne De Potter (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. We zullen ongetwijfeld wel terugkomen op de resultaten van die proefprojecten. Ik vind inderdaad dat de Vlaamse Regering, en u als minister van Mobiliteit, daarin een voortrekkersrol moet spelen, ook ten overstaan van de Federale Regering. Ik meen dat u daar als Vlaams minister op moet blijven hameren, dat u onze desiderata voor de invoering van dat mobiliteitsbudget op de agenda moet zetten, zodat federaal de aanpassing aan de wetgeving kan plaatsvinden.

Hebt u al proactief nagedacht over de manier waarop u de promotie zult voeren? Op het vlak van faciliteren, sensibiliseren en promotie maken, is er een rol weggelegd voor de Vlaamse Regering. Welke timing stelt u daarvoor voorop en wat zult u precies doen?

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Voorzitter, dit is inderdaad een heel belangrijke thematiek. Ik heb er een schriftelijke vraag over ingediend. Ik verwacht morgen of overmorgen het antwoord van de minister, toch als hij zijn deadline wenst te respecteren. Ik peilde daarin ook naar de twee genoemde proefprojecten, naar de eventuele dialoog met de medeoverheid.

Minister, één vraag is nog niet gesteld. Ik ben blij dat hier voluntarisme aan de dag wordt gelegd. Het staat zowel in het Vlaams als in het federaal regeerakkoord. Hebt u een timing die u samen met uw federale collega van Financiën naar voren schuift om tot een invoering te komen?

Ik sluit me aan bij de heer De Potter dat het aan de Vlaamse overheid is om ten aanzien van de Vlaamse instanties, burgers en bedrijven hetzelfde voluntarisme aan de dag te leggen inzake de promotie, de sensibilisering en de verdere informatieverbreiding.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Voorzitter, minister, er zijn drie meerderheidspartijen en ik heb al vier verschillende standpunten gehoord over de aanpak van files en dergelijke, al dan niet in combinatie met een tax shift.

U had het over de kilometerheffing voor personenwagens en daarbij hadden de liberalen toch wel enigszins kritische bedenkingen. CD&V heeft in het licht van de tax shift gezegd dat er iets moet worden gedaan aan de bedrijfswagens, waarop uw partijvoorzitter zei dat er absoluut niet aan geraakt kan worden.

Nu schaart u zich nog altijd achter het Vlaams regeerakkoord waarin heel duidelijk staat dat de Vlaamse Regering wenst mee te werken aan de invoering van een mobiliteitsbudget. Ik ben daar heel blij om. Mijn vraag is dan ook dezelfde als die van de heer De Clercq: hoe ver staat het met het overleg daarover met uw federale collega's en wanneer zullen er concrete stappen worden gezet voor de invoering ervan?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, minister, ik had een gelijkaardige vraag. Het gaat de dag van vandaag in de Wetstraat regelmatig over de tax shift. Ook uw eigen partijvoorzitter formuleerde dit weekend zijn mening: "Ik heb geen taboes". En vervolgens formuleerde hij er twee: van vastgoed moeten we afblijven en ook aan de fiscaliteit van de bedrijfswagens kan niet geraakt worden.

Begrijp ik nu goed uit uw antwoord – en ik ondersteun dat terdege, net als de vraag van de heer De Potter – dat u erkent dat de fiscaliteit van de bedrijfswagens wel degelijk een element is om de stromen te sturen? Erkent u met andere woorden dat wanneer u aan tafel zit met uw federale collega Van Overtveldt, u ook daar de fiscaliteit van de bedrijfswagens wel degelijk op tafel legt wanneer u gaat werken aan een mobiliteitsbudget? Heb ik dat goed begrepen?

Minister Ben Weyts: Mijnheer De Potter en anderen, voor alle duidelijkheid, we kunnen niet in de plaats treden van anderen. Ik merk een heel aanstekelijk

enthousiasme om als Vlaams Parlement in de plaats te treden van de federale overheid. Vooralsnog kunnen we dat niet. Misschien kan het in de toekomst. Ik noteer en deel dat enthousiasme volledig, maar we zullen nog even moeten wachten op de uitkomst van de gesprekken die daar lopen.

Wij gaan hier allen uit van – spreek me gerust tegen – een mobiliteitsbudget dat uitgaat van het behoud van het voordeel voor de bedrijfswagens. Maar het biedt de mogelijkheid aan de werknemers om datzelfde financiële voordeel desgevallend ofwel te spenderen aan een bedrijfswagen ofwel aan andere vervoersmiddelen. Ook sp.a en Groen zijn het hierover dus volledig eens met mijn voorzitter. Ik ben heel blij dat mijn voorzitter ter zake niet alleen staat – voor zover dat ooit het geval geweest zou zijn – en dat u allemaal de mening deelt dat we het voordeel dat vandaag bestaat voor de gebruikers van bedrijfswagens behouden, maar dat ze ervoor kunnen kiezen om datzelfde financiële voordeel in te zetten voor een bedrijfswagen of voor andere vervoersmiddelen. Ik ben heel blij dat we hierover vandaag een duidelijke consensus hebben bereikt. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Jenne De Potter (CD&V): Minister, de opmerkingen uit het halfroond tonen aan dat er veel enthousiasme is over het mobiliteitsbudget. We mogen niet verwachten dat het een mirakeloplossing is, maar het is wel een belangrijke stap naar een duurzame mobiliteitsaanpak. Het past ook in een trend naar meer flexibel werken en flexibel belonen.

Mijn oproep blijft om actief vanuit uw bevoegdheid de stappen te zetten naar de Federale Regering. We kunnen niet in de plaats treden van de Federale Regering uiteraard, dat is ook niet de bedoeling. Maar dit dossier op tafel blijven leggen is van cruciaal belang. We moeten die aanpassingen in de wetgeving zo snel mogelijk doorvoeren, al dan niet in het kader van een discussie over de tax shift. Dank u wel.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiële toegankelijkheid van de woonzorgcentra in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het wegvallen van de btw-vrijstellingen op de rusthuisfactuur

ACTUELE VRAAG van Tom Van Grieken aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de betaalbaarheid van rusthuizen

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de structurele onderfinanciering van zwaar zorgbehoevenden in woonzorgcentra

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Minister, onze vragen, over meerderheid en oppositie heen, tonen het maatschappelijk belang van dit thema aan. Laat me beginnen met twee citaten. Het eerste komt uit een hoofdartikel van deze ochtend: "Bang voor oude dag." Een ander citaat uit een krant: "Als rusthuisbewoners zorgobjecten worden, gaat het niet de goede kant op met onze verzorgingsstaat."

Minister, de hoogte van de rusthuisfactuur leeft in onze samenleving, en we hebben dat al verschillende keren aangehaald in het parlement. Zeer veel

mensen zitten met levensgrote vragen over hoe ze hun oude dag kunnen doorbrengen. U mag het maatschappelijke effect van de herhaalde berichten, elke maand opnieuw, met betrekking tot de hoogte van de rusthuisfactuur niet onderschatten, minister. Er verschijnen berichten in de pers van instanties die het kunnen weten dat de rusthuisfactuur zal oplopen tot anderhalf keer het gemiddelde pensioen en dat het rusthuis onbetaalbaar wordt. U moet daarop reageren, u moet iets doen.

Ik neem aan, minister, dat u een toegankelijke ouderenzorg, ook residentieel, beschouwt als een kerntaak van de overheid. Dat is een premisse. Ik neem aan dat de overheid zich niet wil terugtrekken, en de zorgbehoevende oudere aan zijn lot overlaten. Maar, minister, dan moet u meer doen dan wat u nu doet. Nu brengt u mensen die een oplossing zoeken, in een catch 22. U bespaart op de thuiszorg, op de residentiële ouderenzorg, op de VIPA-subsidies (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden). U verhoogt de besparingen afgelopen vrijdag nog maar eens, na de zoveelste noodkreet.

Minister, waar zit het sociale gelaat van deze regering? Deelt u de analyse van Zorgnet Vlaanderen dat de rusthuisfactuur onbetaalbaar wordt, en wat gaat u daaraan doen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): De meeste ouderen willen niet liever dan zo lang mogelijk thuis blijven in hun eigen omgeving. De beslissing om naar een rusthuis te gaan, is vaak heel ingrijpend. Heel de familie is erbij betrokken, er wordt niet licht over gegaan. Op het moment van die emotionele beslissing krijg je daar als oudere – of als kind van een oudere – nog drie vragen bij. Eén, ga ik een plekje hebben, het liefst in de buurt? Twee, ga ik goed worden verzorgd? En drie, ga ik het kunnen betalen?

Op die drie wezenlijke vragen kunt u als minister van Welzijn geen ja antwoorden. U weigert de wachtlijsten bij te houden, maar iedereen die al een plekje heeft gezocht voor zijn vader of moeder, weet hoe groot de tekorten zijn. Ik zeg dit met pijn in het hart, want de mensen in de rusthuizen werken hard, maar ze zijn niet met genoeg. Er is te weinig personeel in de rusthuizen om echt kwaliteit te bieden. Over de prijs gaat het vandaag. Daar schort het ook.

Een gemiddeld pensioen bedraagt 1200 euro, de gemiddelde rusthuisfactuur 1500 euro. Dat is 300 euro meer. En dat is nog maar de basisfactuur. Er komen nog kosten bij voor de dokter, de kapper, de medicijnen, de televisie enzovoort. Die factuur is de laatste jaren enorm gestegen. Op tien jaar tijd is die gemiddeld 400 euro per jaar duurder geworden. En nu dreigt een zoveelste stijging door de btw. Tot nu toe was de rusthuisfactuur vrijgesteld van btw; het is mogelijk dat er tegen het einde van het jaar btw bij komt van 6 of 12 procent.

Mijn vraag aan u is dan ook heel eenvoudig: wat zult u doen om ervoor te zorgen dat de rusthuisfactuur niet verder stijgt door een btw-verhoging?

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, slaat u de kranten er maar op na: de dagprijzen voor rusthuizen zijn de afgelopen drie jaar met 10 procent gestegen. De gemiddelde maandprijs ligt hoger dan het gemiddelde pensioen in dit land.

Het echte probleem is de structurele onderfinanciering. Rusthuizen worden geconfronteerd met toenemende kosten gaande van personeelskosten tot extra investeringen door strengere normen. Sinds 2013 erkent het RIZIV geen bedden

met een zwaar zorgprofiel meer waardoor er ondersubsidiëring ontstaat en waardoor rusthuizen moeten besparen en de factuur moeten doorschuiven.

Er bestaat nog altijd onduidelijkheid over de infrastructuursubsidies. Het vorige subsidiëringssysteem is gestopt en er is geen alternatief op poten gezet. Nu bestaat er een grote kans dat ouderen btw moeten betalen op minstens een deel van hun factuur.

Minister, ik weet dat dit thema u na aan het hart ligt. Bent u van plan om bijkomende initiatieven te nemen opdat rusthuizen betaalbaar blijven voor onze oudere mensen die dit land mee hebben opgebouwd tot wat het is? Kunt u meer uitleg geven over de stand van zaken met betrekking tot de toekenning van die investeringssubsidies?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, de Vlaming droomt van een zorgeloze oude dag. Voor sommige Vlamingen komt die droom in het gedrang omdat zij zich zorgen maken over de woonzorgcentrumfactuur en of zij die nog zullen kunnen betalen wanneer zij daar gebruik van willen maken. Wij begrijpen die bezorgdheid.

Het probleem van het tekort aan financiering van de woonzorgcentra en de rusthuizen bestaat al langer, alleen is het sinds de zesde staatshervorming ons probleem geworden. In dit dossier zijn we niet zoals gewoonlijk een keer maar wel twee keer 'gejost': de eerste keer omdat we maar 87 procent van de middelen hadden gekregen van de federale overheid, en de tweede keer omdat zelfs als we 100 procent van de middelen hadden gekregen, er nog tienduizend bejaarden in een ondergefinancierd bed zouden liggen. We moeten durven te zeggen dat misschien iedereen een driesterrenmaaltijd verwacht maar dat we niet meer middelen hebben gekregen dan om een diepvriesmaaltijd voor te schotelen. We moeten daar iets aan doen.

De bomen groeien niet tot in de hemel. Dat betekent dat we keuzes moeten maken. Mijn fractie stelt daar drie belangrijke principes bij voor. Ten eerste moeten de zwaarste zorgprofielen het eerst en het meest worden gefinancierd. Ten tweede willen we u graag aansporen om out of the box te denken, geen al te strakke regels op te leggen maar er wel voor te zorgen dat een ketenaanpak mogelijk is voor de lichtere zorgprofielen. Wie dan thuis wil blijven, kan dat ook doen via een systeem van mantelzorg, thuiszorg, gezinszorg en alternatieve woonvormen. Ten derde moeten we uitgaan van die persoonsvolgende financiering en een transparante dagprijs.

Bent u het eens met die principes en welke prioriteiten zult u hanteren bij de besteding van de beschikbare middelen in de ouderenzorg?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dit is een belangrijk thema en een terechte zorg.

Wat de prijzen betreft, geeft de beschikbare informatie die wij van de federale overheidsdienst Economie hebben gekregen, geen betrouwbaar beeld van de situatie op dit ogenblik. De laatste cijfers dateren van 2014, zijn onvolledig, geven gemiddelden aan en zijn niet echt bruikbaar om een beleid op te bouwen. Nu Vlaanderen bevoegd is geworden, zullen wij een nulmeting uitvoeren om een exact beeld te krijgen en om ons beleid daarop af te stemmen.

Er zijn andere indicatoren over die prijzen. Zo is er een MARA-studie (Model for Automatic Resthome Analysis), maar die gaat alleen over de vzw's. Er is ook de

indicatie van het aantal dossiers dat wordt ingediend voor een aanpassing van de dagprijs. Onze administratie ziet daarin de laatste maanden geen wijzigingen.

Als men spreekt over de toegankelijkheid en de betaalbaarheid, dan verwijst men uiteraard naar de pensioenen, maar dan moet men ook verwijzen naar de zorgverzekering en naar de tegemoetkomingen in de hulp aan bejaarden. Dat zijn belangrijke elementen om die toegankelijkheid te kunnen inschatten.

Wat de prijzen en de evolutie en monitoring moet zeker actie worden ondernomen. Dat is een tijdje geleden al met de administratie afgesproken.

Ik ben blij dat er toch iemand verwijst naar het feit dat de Vlaamse overheid nog maar recent bevoegd is geworden voor de financiering van de zorgkost in de Vlaamse woonzorgcentra. In de voorbije legislatuur – en dat kan ik echt zeggen met de hand op het hart – hebben wij op het moment dat wij daarover gevat werden in de interministeriële conferentie, voortdurend aangedrongen bij het RIZIV om in te zetten op rvt-forfaits en op de zorgzwaarte. Sterker nog, in 2012 toen mevrouw Onkelinx van oordeel was dat we nog budgetten moesten vrijmaken voor zorgvernieuwingprojecten, hebben wij gezegd dat Vlaanderen de voorkeur gaf in de omzet in bijkomende rvt-forfaits, want dat was en is tot heden het instrument om, in functie van de zorgzwaarte, te financieren. Sinds begin 2013 heeft het RIZIV geen rvt-forfaits meer toegekend. De 'gap' die er is tussen de zorgzwaarte en de financiering is daar natuurlijk niet kleiner door geworden. Bij vorige vragen heb ik hier, op deze tribune, daar ook op gewezen. Ik heb gezegd dat het grote punt is dat, als wij in het kader van de Vlaamse sociale bescherming een nieuw financieringssysteem gaan ontwikkelen, wij dat zullen moeten doen in functie van de zorgzwaarte. Dat moet het criterium worden om die aangepaste zorgfinanciering op te organiseren.

We hebben er in de begroting 2015 en naar aanleiding van de begrotingscontrole 2015 uitdrukkelijk voor gekozen om het capaciteitsvraagstuk – voldoende aanbod in de residentiële ouderenzorg – aan te pakken. Er is een kalender goedgekeurd. Het gaat over vele, vele miljoenen euro uitbreidingsbeleid die vanaf 2015 tot en met 2018 worden vastgelegd om het aanbod van de woonzorgcentra te kunnen uitbreiden.

Wij werken uiteraard aan een nieuw financieringssysteem voor de investerings-subsidies. U weet heel goed dat we gevat zijn door een Europees verdict en dat we de alternatieve financiering niet meer kunnen toepassen. We zijn heel intens bezig en we proberen tegen de start van 2016 een nieuw financieringssysteem voor die investeringssubsidies operationeel te maken.

Maar collega's – en ik ben blij dat er in de vraagstelling naar verwezen wordt –, laat ons de ouderenzorg niet verengen tot de kwestie van de residentiële ouderenzorg op zichzelf. Ouderenzorg is veel breder, en ook voor thuiszorg en andere vormen van ondersteuning moet er een globale benadering komen. Reconversies van de enige vergunning in de andere, naadloze overgangen en financieringssystemen die de mensen in staat stellen om daarin zelf een aantal keuzes te maken, zijn cruciaal. Een kader creëren, is meteen ook de opgave voor de ontwikkeling van de Vlaamse sociale bescherming. Dat is niet zo simpel, want als je in een woonzorgcentrum verblijft, dan moet de Vlaamse Gemeenschap de verpleging betalen, het rob-forfait, het rvt-forfait en de kine. Als je dat thuis doet, worden diezelfde prestaties door het RIZIV gefinancierd. Het is een technisch verhaal. We hebben absoluut een ambitieus programma dat een adequate oplossing moet bieden voor die financieringsproblemen.

Het hof van beroep van Bergen heeft de vraag over de btw gesteld in 2014. Die zaak wordt nu gepleit en gaat over de facultatieve diensten die men in een serviceflat in het Waalse Gewest mag aanrekenen of wil aanrekenen. Het gaat

over diensten die diezelfde organisator ook extern aan derden wil aanbieden. De vraag is dan of dit btw-plichtig is of niet. De Belgische btw-wetgeving is voor de woonzorgcentra duidelijk: alles wat noodzakelijk is voor de zorg en ondersteuning in de ouderenzorg, is vrijgesteld van btw. De vraag of dat arrest implicaties zal hebben in Wallonië, Vlaanderen en bij uitbreiding voor andere aspecten in de ouderenzorg, komt nog veel te vroeg. Het gaat over facultatieve diensten die aan derden ook worden aangeboden, net zoals aan bewoners van serviceflats in het Waalse Gewest. Uiteraard zullen we moeten afwachten hoe de rechtspraak zich ontwikkelt en zullen we proactief met de federale overheid overleg moeten organiseren. Maar het is niet zo dat dat betekent dat we nu een btw-probleem hebben met de dagprijzen in de Vlaamse woonzorgcentra. Die zijn volgens de regelgeving daar heel klaar en duidelijk van uitgesloten.

De heer Jan Bertels (sp.a): Minister, ik neem aan dat u niet ontkent dat er een probleem is met de rusthuisfactuur omdat u zegt dat de administratie nog de cijfers aan het zoeken is.

Ik ben heel blij dat ook de N-VA nu zegt dat er keuzes moeten worden gemaakt, beleidskeuzes. U hebt ook verwezen naar de begrotingscontrole 2015, waar er geld is bij gekomen. Maar dat zijn woorden, want de cijfers en de daden zijn anders. U bespaart 98 miljoen euro op Welzijn, waaronder 40 miljoen euro voor residentiële ouderenzorg. U knipt dat geld weg of u hebt moeten slikken dat dat geld weg is. In de discussie daarover met minister Turtelboom zegt ze dat dit geen beleidskeuzes zijn, maar technische correcties. 40 miljoen euro die u wegsnijdt, daarmee zou u preciaire zorgnoden deels kunnen invullen.

Minister, u hebt zelf meermaals gezegd dat u bij de begrotingscontrole zou bekijken hoe u de meest preciaire situaties – dat zijn uw woorden – zou invullen. Welnu, wat zien we in de realiteit? U hebt nul op het rekest gekregen. De beleidskeuze is gemaakt om niets toe te voegen voor Welzijn, maar integendeel om daar de grootste besparing van de begrotingscontrole door te voeren.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik heb u geen antwoord horen geven op de meest cruciale vraag: hoe gaan we de rusthuisfactuur betaalbaar houden? Wat zult u daaraan doen als minister van Welzijn? Ik wil herinneren aan wat u hebt gedaan om die factuur omhoog te krijgen.

Een: u hebt nog steeds geen extra personeel gepland voor de rusthuizen, waardoor die dan maar zelf in extra personeel voorzien en dat doorrekenen in de factuur. Twee: u hebt een stop gezet op de middelen om te investeren of te renoveren. Maar dat moet gebeuren, die gebouwen moeten worden gebouwd en gerenoveerd, en dat rekenen de rusthuizen door in de factuur. Drie, u steekt de kop in het zand: er dreigt een btw-verhoging en u zegt dat het wel meevalt en dat u wel zult zien. Juristen denken dat er wel degelijk een btw-factuur aankomt. Uw antwoord daarop is: we zullen wel zien, dat is een probleem van Wallonië en een aantal serviceflats. Maar het probleem zit dieper dan dat en dat weet u.

Ik herhaal dus mijn vraag: wat gaat u doen als minister van Welzijn van de Vlaamse Regering om de rusthuisfactuur voor mensen betaalbaar te houden? *(Applaus bij Groen)*

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): De betaalbaarheid blijft inderdaad een prangende vraag. U hebt de bezorgdheid van mij en mijn fractie niet weggenomen. Een andere piste die af en toe opduikt vanwege mensen in de sector is om de bijdrage van de zorgverzekering te wijzigen. Mijn partij is daar absoluut geen voorstander van.

Minister, zou u dat in overweging durven nemen? Als dat zo is, dan kunt u ervan op aan dat de Vlaams Belangfractie dat hevig zal bestrijden.

De heer Lorin Parys (N-VA): Het is positief dat we het eens zijn over de drie principes die voor ons belangrijk zijn in de ouderenzorgsector. Ik had een vraag over de timing voor het nieuwe kader. Voor ons is dat liever heel goed en grondig dan heel snel. Het is een probleem dat we hebben geërfd. Laat ons de tijd nemen om dit grondig en slim aan te pakken.

Een andere vraag is om rekening te houden met perverse effecten in de financiering. Vandaag is het zo dat als een rusthuis erin slaagt om een bewoner meer zelfredzaam te maken, het daardoor in de inschaling van zijn financiering inkomsten derft. We zouden er bij die financiering moeten van uitgaan dat een rusthuis of woonzorgcentrum kan worden beloond voor dergelijke positieve effecten.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé (CD&V): Minister, CD&V erkent het belang van een correcte financiering in elk woonzorgcentrum in functie van de zorgzwaarte. Ik heb u dat zeker horen zeggen in uw antwoord. Er moeten in de toekomst zeker nog inspanningen gebeuren. Het lijkt dan ook logisch dat de Vlaamse Regering de budgettaire inspanning die nodig zal zijn, in kaart brengt. De vermaatschappelijking van de zorg en de duur van het verblijf van ouderen in een woonzorgcentrum zijn kort gebleven. Minister, kunt u bevestigen dat de instapleeftijd later is en korter duurt, zodat de prijs voor de bewoner niet duurder en betaalbaar is geworden?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, we moeten niet ontkennen dat dit een zeer grote uitdaging is, die we absoluut niet mogen onderschatten. We hebben ons als overheid geëngageerd en we moeten dat engagement zeker nakomen. Het huidige financieringssysteem kunnen we niet behouden en we moeten naar een nieuw systeem gaan. Voor Open Vld gaat de voorkeur uit naar de persoonsvolgende financiering. Het zal een zeer moeilijke en ingewikkelde oefening zijn, en iedereen beseft dat hier duidelijk.

Minister Jo Vandeuren: Er wordt door de begrotingscontrole geen euro bespaard op de sector residentiële ouderenzorg. Ik vat kort samen wat er is gebeurd. Voor alles wat met de zesde staatshervorming is overgekomen, geldt het principe van zero based, starten op continuïteit. Dat is ook in deze sector gebeurd. Het zal in de volgende jaren nog regelmatig voorkomen dat er aanpassingen moeten gebeuren. Twee factoren spelen een belangrijke rol. Ten eerste was er geen indexering van de lonen. Die is voor alle sectoren consequent niet gebeurd, en is dus ook niet opgenomen in de begroting. Ten tweede hebben we in 2014 minder opstart gekend van woonzorgcentra, bedden of capaciteit dan begroot. Als compensatie wordt in de begroting wel degelijk rekening gehouden met een groei van de sector met meer dan 2500 bedden en woongelegenheden in 2015. Dat is een ongeëvenaard niveau. Dat wordt in 2016 zelfs nog overschreden. Ook daar zijn budgettaire afspraken die in de begroting 2016 moeten worden verrekend.

Wat het VIPA betreft, noopt het Europese verdict ons tot een alternatieve strategie. Bovendien heeft het parlement in zijn vorige samenstelling de regering aangemaand om te stoppen met het systeem zoals het toen bestond. Er zijn initiatiefnemers in de ouderenzorg die geen investeringssubsidies krijgen. De studies die bestaan over de relatie dagprijs/VIPA-subsidies geven aan dat er minstens geen eenduidige relatie is. Ook daar is er een engagement genomen en heb ik de intentie om het besluit aan te passen, zodat we in de loop van 2016 opnieuw ESR-conform een initiatief kunnen nemen.

Als ik spreek over een financiering in functie van zorgzwaarte, dan gaat het uiteraard over het personeel dat in hoofdzaak voor de zorg nodig is. Het feit dat onze populatie steeds meer zorgen nodig heeft – wat ook te maken heeft met de verblijfsduur in de residentiële sector –, is uiteraard een issue. Dat is geen issue geworden door de staatshervorming. Dit issue was op het niveau van het RIZIV een zeer bekende materie. Het RIZIV heeft de laatste jaren geen enkele rvt-inspanning meer gedaan. Ik heb bij herhaling daarover contact genomen en op momenten dat de Vlaamse Gemeenschap kon interveniëren, namelijk op het moment dat mevrouw Onkelinx in 2012 een nieuw akkoord nodig had, hebben we gezegd: niet op innovatie en zorgvernieuwing in deze sector op dit moment, maar in rvt-statuten.

We zullen zo snel mogelijk in de Vlaamse Sociale Bescherming conceptueel ook de dossiers opnemen die te maken hebben met ouderenzorg. Als we de Vlaming één indicatiestelling willen geven, één plaats waar de betalingen gebeuren en zoveel mogelijk administratief willen ontlasten, dan moet er een geïntegreerde ouderenzorg worden georganiseerd. Dan gaan we ons niet mogen koesteren in het idee dat de oplossing van de ouderenzorg betekent dat er nieuwe residentiële ouderenzorgconcepten moeten worden neergezet. Dat moet innovatiever, veel meer geïntegreerd in de buurt, veel meer gericht op bepaalde doelgroepen die zich ook aankondigen in de ouderenzorg. Daar is een grondige oefening voor nodig. U zult zeer snel merken dat de Vlaamse Regering op basis van het regeerakkoord daartoe in de komende weken en maanden stappen zal zetten.

De heer Jan Bertels (sp.a): Ik zou u aanraden om te onderzoeken waarom het aantal bedden in 2014 lager is dan het aantal vooropgestelde bedden die waren begroot. Dat heeft ook te maken met onderfinanciering, maar dat weet u ook.

Ik ben blij dat u erkent en dat u de heer Parys corrigeert dat de zesde staatshervorming niet de schuld is van alles. Het is een beetje te gemakkelijk om dat naar voren te schuiven.

Dit betekent niet dat er op korte termijn geen acties nodig zijn.

Mevrouw Coppé, ik wil u even parafraseren. Indien we de drempels voor de zwaar zorgbehoevende bejaarden niet wegwerken, kunnen die zwaar zorgbehoevende bejaarden geen beroep op de nodige zorg doen. Het is mogelijk dat voor hen de tijd te kort wordt om er nog van te kunnen genieten. De turnover in de woon- en zorgcentra is momenteel zo groot dat sommigen riskeren de broodnodige zorg niet meer te krijgen die onze warme samenleving, waar we allemaal voor staan, zou moeten kunnen geven.

Minister, de voltallige Vlaamse Regering en het voltallig Vlaams Parlement moeten op korte termijn actie ondernemen. We moeten hier iets aan doen.

U mag zich hierbij niet achter de Europese Commissie verschuilen. De Europese Commissie laat investeringsmogelijkheden toe. We weten allemaal dat het Vlaams Parlement een resolutie heeft goedgekeurd. Die resolutie is ondertussen drie jaar oud. De Federale Regering heeft voor de gevangenen investeringsmogelijkheden gevonden. Daar moeten we in Vlaanderen ook in slagen. *(Applaus bij sp.a)*

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, als het om de infrastructuur gaat, verklaart u dat we van de Europese Commissie een ander systeem moeten invoeren. Hoewel dat hier drie jaar geleden is beslist, is ondertussen nog niets veranderd. Er komt een nieuw systeem. Ik word daar lichtjes ongeduldig van. In afwachting van het nieuwe systeem stelt u steeds dat er geen geld is. Er is dus eigenlijk niets. Er is geen nieuw systeem, het oude systeem blijft niet bestaan en er is geen geld.

Wat het personeel betreft, horen we hetzelfde verhaal. Er komt personeel van de federale overheid naar de Vlaamse overheid. We moeten dat echter allemaal nog herbekijken en momenteel is er geen geld. De rusthuizen moeten het dan ook met hun huidige personeelsbezetting stellen.

De debatten die ik met u voer, eindigen al te vaak met dit antwoord: er is nu geen geld. Het kan echter anders. Groen heeft hier een alternatief voor de begroting op tafel gelegd. In die begroting voorzien we tegen het einde van de legislatuur in 1,2 miljard euro meer voor het beleidsdomein Welzijn. Dit is een begroting in evenwicht.

Politiek gaat om het maken van keuzes. Wij kiezen ervoor dat onze ouderen de zorg krijgen die ze nodig hebben. Voor ons is een betaalbaar en kwaliteitsvol rusthuis geen luxe, maar een elementair onderdeel van een warme samenleving die zorg draagt voor de mensen die zorg nodig hebben. *(Applaus bij Groen)*

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, het blijft teleurstellend dat we eigenlijk sinds 2011 weten waar we voor staan en dat we nu nog steeds in onzekerheid leven en in het duister tasten. De opmerking dat in uitvoering van de zesde staatshervorming te weinig financiële middelen zijn overgekomen, kunt u niet als paraplu hanteren. U maakte immers zelf deel van die Federale Regering uit.

Ik had u graag voor een maximumfactuur horen pleiten. Ik vind dat daar echt nood aan is. De vorige Vlaamse Regering had dit punt tenminste nog in het beleidsplan opgenomen. Deze Vlaamse Regering heeft dat niet meer gedaan. Volgens mij is een maximumfactuur nu het minimum dat we zouden kunnen invoeren.

U kunt geen pluim op uw hoed steken voor de manier waarop deze samenleving omgaat met de zorgbehoevende ouderen die mee hebben gewerkt aan dit land zoals het nu is. Dat is zeer triest.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb u voor een prioritering van de zwaarste zorgprofielen, voor innovatie, voor een integrale aanpak en voor een persoonsvolgende financiering horen pleiten. Dat zijn zaken waar we, samen met de Vlaamse Regering, de komende weken en maanden graag zorg voor zullen dragen en werk van zullen maken. We willen ervoor zorgen dat de Vlaming zich die onbezorgde oude dag niet enkel kan voorstellen, maar ook kan beleven. Dit moet voor iedereen bereikbaar zijn. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de betrokkenheid van de Vlaamse Regering bij de opmaak van nieuwe federale regelgeving inzake tabaksontwenning

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Voorzitter, gisteren heeft de Nationale Coalitie tegen Tabak nogal flink van leer getrokken tegen het antitabaksbeleid dat de voorbije jaren is gevoerd. Heel kort samengevat, komt het erop neer dat de Nationale Coalitie tegen Tabak de beleidvoerders van de voorbije jaren verwijt dat er amper iets is gebeurd.

Ik wil dat tegenspreken. Volgens mij hebben de federale overheid en de Vlaamse overheid met betrekking tot het antitabaksbeleid zeer veel inspanningen geleverd. Tegelijkertijd moeten we echter ook durven toe te geven dat de resultaten in vergelijking met de geleverde inspanningen soms wat mager uitvallen.

Ik verwijs in dit verband naar een zeer belangrijke groep, namelijk de middelbare scholieren. Als we naar de evolutie van het aantal rokers tussen 2005 en nu kijken, zien we dat het aantal rokers niet noemenswaardig is gedaald. Verschillende overheden, waaronder de Vlaamse overheid, hebben nochtans heel wat inspanningen geleverd op het vlak van preventie.

Het actieplan inzake tabak, alcohol en drugs loopt eind 2015 ten beide. U kondigde aan werk te maken van een gezondheidsconferentie om het nieuwe plan vorm te kunnen geven. Federaal minister De Block heeft duidelijk gemaakt dat ze werkt aan de omzetting van een nieuwe tabaksrichtlijn. Ze zei ook dat er meer werk moet worden gemaakt van de bekendmaking van de terugbetaalbaarheid van de prestaties van tabacologen. Dat is voor ons interessant. Tabacologen begeleiden mensen die willen stoppen met roken. Sinds medio 2014 is tabaksontwenning een bevoegdheid van de gemeenschappen. Vlaanderen is dus bevoegd, ook al is het zo dat er een overgangperiode is die eind 2015 afloopt. In het licht van het nieuwe actieplan en ook in het licht van een aantal nieuwe bevoegdheden lijkt het daarom goed om eens naar de toekomst te kijken. Mijn vraag luidt dan ook: op welke manier bent u betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe regelgeving?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, op dit ogenblik zijn we daar niet bij betrokken. Ik weet ook niet of dat op korte termijn nodig is. U hebt wel gelijk dat Vlaanderen een nieuwe conferentie zal organiseren om een nieuwe gezondheidsdoelstelling, inclusief een aangepast strategisch plan en bijhorende acties, te kunnen uitwerken. Dat zal gebeuren wanneer de huidige gezondheidsdoelstelling over het middelengebruik – alcohol, tabak en drugs – is afgelopen. Wellicht zal dit dossier samen met de gezondheidsdoelstelling voeding en beweging worden aangepakt, want eigenlijk gaat het steeds over dezelfde vraag: hoe kunnen we mensen ertoe aanzetten een gezonde levensstijl aan te houden?

Bij de opbouw van die gezondheidsconferentie zal uiteraard de vraag hoe we een succesvolle strategie kunnen ontwikkelen om het roken te ontraden, een belangrijk thema zijn. We moeten mensen ertoe aanzetten niet te beginnen met roken, en diegenen die al roken overhalen om te stoppen. Precies daarom is in de oproep aan de partnerorganisaties die ons de komende jaren inzake gezondheids promotie moeten ondersteunen erg uitdrukkelijk sprake van onze zoektocht naar expertise over het ontraden van het roken.

Het is de bedoeling dat in dat pakket ook de financiering van de tabacologen zal worden behandeld. Het klopt overigens dat tot eind 2015 de financiering van die mensen de bevoegdheid van de federale overheid is. Nadien wordt het de Vlaamse overheid. Op het ogenblik dat onze partnerorganisatie aan het werk gaat, begin 2016, zal dit instrument ten volle worden aangewend. In de oproep staat daarom dat de expertise die we nodig hebben in staat moet zijn om de tabacologen aan te sturen en de modaliteiten van de financiering van hun prestaties te regelen.

Ten slotte nog dit. Collega's, dit is opnieuw een mooi voorbeeld van wat we health in all policies moeten noemen. Men kan geen gezondheidsbeleid voeren als men andere beleidsdomeinen en bestuursniveaus er niet bij kan betrekken. Ook met deze gezondheidsconferentie zal dat niet anders zijn. Uiteraard zullen we de federale collega's uitnodigen om aan de werkzaamheden deel te nemen. Want een aantal zaken die zich op het federale niveau moeten ontwikkelen, zijn erg relevant voor een succesvolle promotiecampagne die ertoe moet leiden dat mensen kiezen voor een gezonde levenswijze.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Ik ben enigszins verrast over het begin van uw antwoord. U zegt ronduit, heel eerlijk, dat u helemaal niet betrokken bent bij

de totstandkoming van de nieuwe regelgeving. Op het einde van uw antwoord zegt u nochtans dat heel wat zaken die op het federale niveau worden beslist ook hier een impact hebben, en dat niet enkel voor onze nieuwe bevoegdheden. Die overgangsperiode moet bijvoorbeeld toestaan om op de winkel te passen tot Vlaanderen er klaar voor is om de bevoegdheden over te nemen. Het is dus toch een beetje een gemiste kans.

Minister, ziet u nog een manier om mee aan tafel te schuiven en in overleg te gaan? Het is heel erg belangrijk. De regelgeving die vandaag wordt beslist, zal ook een impact hebben op wat we hier zelf moeten gaan doen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): We weten allemaal dat de strijd tegen tabak essentieel is voor onze gezondheid. We moeten rokers absoluut ondersteunen in hun rookstop. Preventie is natuurlijk ook zeer belangrijk, vandaar dat ik denk dat een regeling tussen de verschillende overheden noodzakelijk is om het beleid maximaal op elkaar te kunnen afstemmen, zowel preventie als behandeling. Dat moet vooral een coherent beleid worden. Ik heb het volste vertrouwen in u en minister De Block dat dit zal gebeuren.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Ik zal de Nationale Coalitie tegen Tabak, mijnheer Anseeuw, correct citeren. Ze zeggen dat de Federale Regering er acht maanden na haar aantreden niet in geslaagd is om een coherent beleid op poten te zetten. Minister, als minister verantwoordelijk voor het Vlaamse gezondheidsbeleid, moet u op tafel kloppen bij uw federale collega's om daar wel werk van te maken en u uit te nodigen.

U moet vooral voor eigen deur vegen. De vraag van de heer Anseeuw naar tabacologen is meer dan terecht. Vlaanderen is hiervoor al van 1 juli 2014 bevoegd en de overgangsregeling loopt af op 31 december 2015. Als u nu nog moet beginnen nadenken, gaan we een probleem van continuïteit krijgen.

Mijn vraag is heel simpel. Zult u de terugbetaling van acht consulten over twee jaar aan 20 euro per consult en 30 euro voor zwangere vrouwen, aanhouden? Zult u die accenten blijven leggen om de tabaksstop te democratiseren?

Minister Jo Vandeuren: Mijnheer Van Malderen, uiteraard. Ik dacht dat ik het juist duidelijk had uitgelegd. Het feit dat we dit issue uit de oproep van de nieuwe partnerorganisatie uitdrukkelijk meenemen, is natuurlijk in het perspectief dat we tijdig alles in stelling moeten hebben om die bevoegdheid ten volle te kunnen uitoefenen. Uiteraard zullen we die prestaties blijven financieren.

Maar ik sluit niet uit dat, als we een evaluatie maken van de modaliteiten, en de partnerorganisatie moet daar dan de lead voor nemen, we nog zullen zien op welke manier het misschien nog effectiever en efficiënter kan, hoe de juiste groepen nog beter bereikt kunnen worden. Dat is een debat dat we in volle autonomie kunnen voeren op het ogenblik dat we daar maximaal voor bevoegd zijn. Wij denken dat het verstandig is om daarvoor expertise te hebben, om een partnerorganisatie te hebben die dit kan aansturen. Dat betekent voor ons continuïteit en duurzaamheid inzake de mobilisatie van de mogelijkheden, ingebed in een breder rookstopbeleid. Ik zie het probleem dus niet.

U moet zich geen zorgen maken over de afstemming tussen de Vlaamse en de Federale Regering. Op federaal niveau moeten bijvoorbeeld de Europese richtlijnen worden uitgevoerd. Dat zal ook gebeuren. Een effectief gezondheidsbeleid moet een geïntegreerd beleid zijn. Dat is voor mij een evidentie. We gaan

in de opbouw van die gezondheidsconferentie uiteraard ook de vraag stellen of andere bestuursniveaus geïnteresseerd zijn om onze werkzaamheden te volgen en daarover met ons overleg te plegen. Ik twijfel er evenmin aan dat de federale overheid met ons zal overleggen als ze een geïntegreerd beleid uitwerkt.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Ik zal mijn pleidooi herhalen. De coalitie wil inderdaad een coherent beleid. U zegt dat u daar werk van wilt maken. Alleen als het gaat over de totstandkoming van nieuwe regelgeving die zijn impact hierop kan hebben, ziet u er geen graten in dat Vlaanderen daar niet bij betrokken wordt. Ik vind dat jammer.

Alle indicatoren geven aan dat we een nieuw elan nodig hebben. We hebben de voorbije jaren heel veel inspanningen geleverd op verschillende beleidsniveaus, alleen zien we dat de resultaten een beetje uitblijven. Dat is heel erg jammer, want roken is inderdaad een van de belangrijkste oorzaken van kanker, met heel veel leed voor de patiënt en zijn omgeving tot gevolg en met een heel hoge maatschappelijke kost. Het is ook een heel grote boosdoener in verband met cardiovasculaire problemen, en dat lijden duurt nog veel langer, want die mensen leven langer met hun miserie.

Ik bedoel maar: een coherent antitabaksbeleid is heel erg belangrijk, en dat begint natuurlijk met de regelgeving wanneer die tot stand komt. Wanneer die een impact heeft op Vlaanderen, dan moeten wij daarbij betrokken zijn.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toegang van nieuwe gezinsvormen tot adoptie

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, naar aanleiding van cijfers over adoptie stel ik u graag een vraag. Er worden steeds minder kinderen opgegeven voor adoptie. Op zich is dat een hele goede zaak, want dat betekent dat er meer kinderen in de omgeving waar ze geboren worden, in een warme en goede thuis kunnen opgroeien. Maar tegelijk is het zo dat er nog steeds kinderen worden opgegeven voor adoptie.

Voor ons is het belangrijk dat de kinderen in een warm gezin terechtkomen. U zult het, hoop ik, met mij eens zijn dat hoe warm een gezin is, niets te maken heeft met hoe groot dat gezin is, of het bestaat uit één of twee ouders en of die ouders van een verschillend dan wel van eenzelfde geslacht zijn.

Toch maken heel wat ouders minder kans als adoptiegezin, net vanwege hun gezinssamenstelling. Dat is zo voor buitenlandse adopties. U weet dat 15 procent van de aanvragers alleenstaand is, maar, naargelang het jaar, komt minder dan 3 tot maximum 5 procent van de kinderen werkelijk in een dergelijk gezin terecht. Nog schrijnender is het bij halebigezinnen: geen enkel kind is vorig jaar terechtgekomen in een halebigezin.

Ik merk dat u op dat vlak bij binnenlandse adoptie duidelijk een andere politiek voert. Voor binnenlandse gezinnen komen proportioneel ongeveer evenveel kinderen terecht in een halebigezin als die gezinnen zich aanmelden voor adoptie. Heel opvallend is dat dat niet zo is voor alleenstaande ouders. Als ik even de cijfers bekijk, dan kwam bijvoorbeeld twee jaar geleden meer dan 16 procent van de aanmeldingen van alleenstaande wensouders, maar geen enkel kind wordt aan hen toegewezen. Een jaar voordien was dat één kind en vorig jaar twee kinderen. Nochtans zijn zij één op de zeven aanvragers.

Dan vraag ik me af: wat doet u richting buitenland? Kunt u landen overtuigen? Doet u er inspanningen voor om ook niet te discrimineren naar gezins-samenstelling? Hoe kan het dat die binnenlandse cijfers ook op die manier lijken te discrimineren? Waarom komen ook kinderen die in dit land worden opgegeven voor adoptie, niet terecht bij alleenstaande ouders?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik heb de Vlaamse adoptieambtenaar eens gevraagd naar de manier waarop dat in de pers verschenen is. Ik denk dat die met stijgende verbazing de conclusies heeft gelezen. Er is totaal geen sprake van een trend als het gaat over het aantal alleenstaanden. Als we van 37 kandidaten naar 47 gaan, betekent dat dan dat er een geweldige trend is? Men zegt me dat er gewoon veel meer alleenstaanden zijn en dat dat niet op zichzelf al wijst op een trend.

Er is in Vlaanderen geen enkele beperking in de toegang tot de procedure, geen enkele. U weet heel goed dat in Vlaanderen alle gezinsvormen, namelijk gehuwden, samenwonenden, alleenstaanden en koppels van hetzelfde geslacht, zich kunnen melden en dat ter zake geen enkele discriminatie of selectie wordt doorgevoerd.

Wel is het probleem dat een aantal zaken zich afspelen in het land van herkomst. Heel wat herkomstlanden geven aan dat zij een aantal voorkeuren hebben als het gaat over de vraag of kinderen uit hun land in aanmerking komen voor interlandelijke adoptie. Dat kan de Vlaamse Gemeenschap niet zomaar controleren en beheersen. Wij zien duidelijk dat er een verschil is in cultuur en visie wat Vlaanderen betreft ten aanzien van de visie die men er in sommige herkomstlanden op na houdt. De berichtgeving die daarover in de media is verschenen, als zou het betekenen dat er internationaal een hele consistentie is dat men nooit alleenstaande ouders in aanmerking laat komen, is dan ook weer niet juist. Die landen hebben allemaal een ander inzicht en een andere benadering.

Men bevestigt me dat er op dit ogenblik een aantal kanalen zijn waar wel degelijk alleenstaanden, meestal vrouwen, in Vlaanderen in aanmerking komen om een kind te adopteren. India, Polen, Guinee, Uganda, Marokko en de Filipijnen, zijn allemaal landen waar we afspraken mee hebben en kanalen mee ontwikkelen en waaruit kinderen afkomstig zijn die hier wel degelijk geadopteerd worden door alleenstaanden. Er zijn ook een aantal landen waarmee we in de proeffase zitten. Ook wat dat betreft, weten we dat ook alleenstaande kandidaat-adoptieouders hiervoor in aanmerking komen.

Een inspanning doen om die herkomstlanden ervan te overtuigen om meer open te staan voor een adoptie door een Vlaamse alleenstaande is niet zo eenvoudig. De beslissing wie men aanvaardt als kandidaat-adoptant is een bevoegdheid van het herkomstland en is in de praktijk veelal ook wettelijk gereguleerd in dat land. Daar is dus weinig onderhandelingsruimte. Maar in de ontwikkeling van die kanalen probeert Vlaanderen er uiteraard voor te zorgen dat de kandidaten die zich in Vlaanderen melden voor adoptie toch ook een perspectief kunnen krijgen, wetende dat het vaak geconditioneerd wordt door de situatie in het herkomstland.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, ik weet niet of je over een trend mag spreken als men van 37 naar 47 aanmeldingen gaat, maar het is toch meer dan 20 procent erbij. Ik vind dat opvallend, in tijden waarin er minder kinderen voor adoptie worden afgestaan.

Maar dat is misschien niet eens de essentie. De essentie gaat mij ook niet om wat u zegt. Het klopt natuurlijk dat iedereen zich mag aanmelden. Op dat vlak is er geen discriminatie. Het punt is dat, ook al is een op de zes kandidaat-ouders

alleenstaand, er de afgelopen drie jaar nul, één en twee kinderen bij die gezinnen terecht zijn gekomen. Ik heb het voor alle duidelijkheid over binnenlandse adopties. Dat zijn de cijfers van uw eigen rapporten. Er is dus toch wel een reden waarom er zo weinig kinderen worden toegewezen aan die gezinnen. Waarom is dat zo?

Over de buitenlandse adopties zegt u dat u dat lijdzaam moet ondergaan en dat u daar niet veel aan kunt doen. Ik vind dat u daar wel een punt van mag maken, ongeacht uw kans op slagen. Als veel mensen er een punt van maken, wordt de kans op slagen groter. Maar waarom komen ook in Vlaanderen zelf bijna geen kinderen die voor adoptie worden afgestaan, terecht in alleenstaande gezinnen, ook al zijn zij wel in groten getale kandidaat daarvoor? Wat gaat u daaraan doen, mijnheer Vandeuren?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Mevrouw Van den Bossche, ik heb uiteraard sympathie voor uw pleidooi, maar u moet toch voorzichtig zijn met wat u vraagt. U vraagt aan de minister hoe het komt. Ik zal het u vertellen. Het is heel eenvoudig: doordat de geboorteouders een heel grote zeg hebben in waar hun kind, als het binnenlands geadopteerd wordt, terechtkomt. En vandaag kiezen heel veel geboorteouders er nog altijd voor om hun kind af te staan aan een gezin met twee ouders.

Als u ervoor pleit dat de minister een ander beleid zou voeren, dan pleit u er eigenlijk voor om dat zeggenschap, dat recht dat geboorteouders hebben met betrekking tot waar hun kind terechtkomt, te limiteren of te beknotten. En daar gaan wij niet in mee.

Je kunt wel zeggen dat er een mentaliteitsverandering optreedt, ook binnenlands. Wij hebben bijvoorbeeld op een bepaald moment telefoon gekregen van een adoptieagentschap dat in paniek was en zei: "Help, de homo's zijn op." Er waren veel moeders die hun kind graag afstonden aan een koppel van hetzelfde geslacht.

Ik denk dat daar wel aan gewerkt wordt en dat er ook internationaal iets aan kan worden gedaan. Maar we moeten voorzichtig zijn met waar we voor pleiten. Inspraak van de geboorteouders is belangrijk. Het feit dat een interlandelijk kanaal niet wordt afgesloten voor adoptie omdat kinderen terecht zouden kunnen komen in een eenoudergezin, is evenzeer belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Wat de binnenlandse adopties betreft, sluit ik me volledig aan bij wat collega Parys zegt. Het is mede door de wens van de geboorteouders dat er weinig kinderen worden toegewezen aan alleenstaanden.

Met betrekking tot de interlandelijke adopties wil ik nog eens benadrukken dat alle voorwaarden ter zake in België geen enkele belemmering vormen voor alleenstaanden, koppels van hetzelfde geslacht, samenwonenden of gehuwden. Maar in de praktijk zie je dat ook interlandelijk het aantal adopties heel sterk daalt en blijft dalen. In twee jaar tijd, sinds 2012, is dat gehalveerd. Op zich is dat goed nieuws, want het betekent dat het subsidiariteitsprincipe, dat naar voren wordt geschoven in het Verdrag van Den Haag, ook wordt gehonoreerd, namelijk: eerst proberen hulp te bieden in eigen land.

Minister, ik pleit ervoor dat wij bij de kandidaat-adoptant realistische verwachtingen laten bestaan en dat hun ook een aantal alternatieven worden aangereikt, zoals pleegzorg. Er is nog altijd het recht van een kind op een gezin, en niet

omgekeerd. Gezien het dalende aantal adopties jaar na jaar, denk ik dat we met de voeten op de grond moeten blijven en voor iedereen een realistisch verwachtingspatroon naar voren moeten schuiven.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, collega's, het is een feit dat het aantal adopteerbare kinderen daalt, zowel binnenlands als interlandelijk. Voor het binnenland spreken we over 25 kinderen en honderden kandidaat-adoptanten. Daar kunnen wij niets aan veranderen. Je kunt er geen bij maken. Wat betreft de interlandelijke adoptie, is dat een positief teken, want het betekent dat die kinderen een plaats krijgen in hun land van herkomst. Mijn fractie vindt het vooral belangrijk dat we zoeken naar goede adoptiegezinnen, welke vorm dat gezin ook aanneemt. De grote prioriteit blijft natuurlijk het belang van het kind. We kunnen wel iets doen voor de grote groep kandidaat-adoptanten met die andere vormen, zoals pleegzorg, zoals hier al is gezegd. Minister, ziet u daar een extra sensibiliseringsmogelijkheid?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Daarnet zei de heer Parys al lachend dat de homo's op waren, maar de teneur is vaak ook dat de kinderen op zijn. Iedereen zegt dat het op zich positief kan zijn dat er minder kinderen voor adoptie worden afgestaan. Maar dat botst met het realiteitsgevoel van velen: dat er nog heel veel kinderen, zowel in België als in het buitenland, op zoek zijn naar een warm nest.

Minister, u zegt dat u uw best probeert te doen om buitenlandse kinderen ook in een holebi- of een alleenstaandeoudergezin een warm nest te geven, maar dat die inspanningen absoluut moeten worden opgedreven. We moeten op zoek gaan naar meer kanalen en we moeten overtuigen dat ouders van eenzelfde geslacht even warm voor een kind kunnen zorgen als ouders van een verschillend geslacht.

Wat de binnenlandse kinderen betreft: er zijn heel veel kinderen die een warm nest zoeken in België. Maar er worden in België ieder jaar minder kinderen ter adoptie afgestaan, terwijl heel veel kinderen in de pleegzorg wachten op een warm nest. De kandidaat-adoptantouders wordt veel te weinig uitgelegd wat die pleegzorg is. Zij hebben daar vaak een fout beeld van. Daardoor missen zij kansen om ervoor te zorgen dat kinderen een warm nest krijgen. Minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat pleegzorg veel bekender wordt bij de kandidaat-adoptanten?

Minister Jo Vandeuren: Collega's, ik denk dat ik bij vorige gelegenheden al heb gezegd dat wij uiteraard een inspanning leveren om ervoor te zorgen dat het perspectief van pleegzorg ook in het beeld komt van de kandidaat-adoptieouders. Maar je moet respect hebben voor de keuze van de mensen. Je moet proberen duidelijk te maken dat er misschien nog andere mogelijkheden zijn om aan de kindervens tegemoet te komen, zij het dat je benadrukt dat er pleegzorg is en dat dat toch ook een bijzondere context is. Ik denk dat die inspanningen wel degelijk gebeuren.

Ik had begrepen dat het over interlandelijke adoptie ging omdat het artikel in de krant daarover ging. Het belang van het kind is altijd het eerste waarmee in de afweging rekening moet worden gehouden. Daarin hebben de ouders of de ouder die het kind afstaan voor adoptie, ook een belangrijke inbreng.

Collega's, ik denk in alle eerlijkheid dat we echt wel mogen zeggen dat met de manier waarop de adoptie op dit moment is geregeld, en met het perspectief dat er nog een nieuw regelgevend kader komt voor de binnenlandse adoptie, bij ons

alle gezinsvormen op een correcte manier in aanmerking komen voor adoptie, zowel op het interlandelijke als op het binnenlandse niveau. Dat het interlandelijke niveau, ondanks de inspanningen die gebeuren om het aantal adoptiekinderen te matchen met het aantal kandidaat-adoptieouders hier, nog altijd niet zo eenvoudig is, heeft te maken met een aantal omstandigheden die een aantal onder jullie hebben aangegeven. Je kunt een inspanning doen om kanalen te ontwikkelen. Je kunt dat natuurlijk niet afdwingen. De herkomstlanden hebben daarop ook, zoals ik heb gezegd, een zeer belangrijke impact.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp.a): Veel heeft natuurlijk te maken met klimaat. Mijnheer Parys, ik begrijp wat u zegt. We moeten de geboorteouders zeer zeker inspraak geven. Maar mocht u die geboorteouders tien jaar geleden niet hebben uitgelegd dat een holebig gezin een even warme thuis kon bezorgen aan een kind als een ander gezin, dan zouden ze daar wellicht niet zijn terechtgekomen.

Ik denk dat wij eenzelfde klimaat kunnen bijstellen naar alleenstaande ouders. Het is ook aan onze dienst om te spreken met kandidaat-ouders die een kind willen afstaan en te zeggen: "Kijk, het belangrijkste is een warme thuis. Hoe die thuis er precies uitziet, is niet zo belangrijk. Wij zorgen ervoor dat het een warme thuis is."

Het gaat inderdaad ook over holebi-koppels. Die horde is genomen. Dat beseft ik. Maar het gaat nu ook over alleenstaande ouders, want die horde – zo blijkt uit binnenlandse cijfers – is nog niet genomen. Het is dus een dubbel pleidooi van onze zijde. Pleit op internationale fora voor meer begrip bij landen van herkomst. Zwijg daar niet over. Onderga dat niet lijdzaam. Maar ook hier: laat uw diensten duidelijk maken dat een warm gezin een warm gezin is, ongeacht hoe het eruitziet.

Mevrouw Schryvers verwijst wellicht naar de oproep van professor Vandenbroeck. Hij zei dat het belangrijk was realistische verwachtingen te hebben. Dat klopt, maar dan wel voor iedereen. We moeten aan elke kandidaat-adoptieouder zeggen: "Er zijn steeds minder kinderen. De kans bestaat dat u geen kind kunt opvangen." Het zou niet fair zijn om aan één groep ouders, bijvoorbeeld de alleenstaanden, te zeggen: "Stop maar met moeite te doen, want u komt toch niet in aanmerking." Dat is eigenlijk mijn oproep. Behandel elk gezin gelijk en waar de uitkomst niet even gelijk is: tracht er iets aan te doen. Ik weet dat u niet alles kunt doen, maar u kunt wel proberen eraan mee te helpen. Ik dank u. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de overdracht van Franstalige instellingen in Brussel van de COCOF naar de GGC

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, 'het vet is van de soep' moet waarschijnlijk de Commission Communautaire Française (COCOF), de Franse Gemeenschapscommissie hebben gedacht toen ze het plan voorstelde om ongeveer een 70-tal Brusselse instellingen over te dragen naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC).

U weet dat de Franse Gemeenschapscommissie al jaren zware financiële problemen kent. Ze heeft dus besloten om een deel van haar instellingen af te stoten. Het gaat vooral over welzijnsinstellingen: 43 rusthuizen voor bejaarden, 2 huizen voor beschut wonen, 2 centra voor dagverzorging en 23 instellingen voor

revalidatie. Deze instellingen zullen binnenkort ressorteren onder de GGC. De overdracht van deze voormalige COCOF-instellingen geeft de GGC, waar u in het Verenigd College ook een bepaalde verantwoordelijkheid draagt, dan ook een toch wel belangrijke financiële verantwoordelijkheid.

We weten dus dat de Franse Gemeenschapscommissie het bijzonder moeilijk heeft. Dat is al jaren zo. Het lijkt erop dat de factuur voor die zeventigtal instellingen gewoon werd doorgeschoven van de COCOF naar de GGC. Behalve de grote financiële verantwoordelijkheid die er plots op de GGC terechtkomt, is er ook de problematiek inzake de tweetaligheid in Brussel. Het is en blijft een oud zeer dat we hier in Brussel maar niet opgelost krijgen.

COCOF-instellingen zijn uiteraard altijd eentalig geweest. Dat is evident, aangezien het instellingen waren van de Franse Gemeenschap. Nu zullen ze dus onder de bevoegdheid van de GGC vallen.

Blijkbaar is er in een protocol een overgangsperiode vastgelegd en werden er taalvoorwaarden opgelegd. Ik neem aan dat u hiervan op de hoogte bent. Dat protocol is alleszins ondertekend door minister Vanhengel in het Verenigd College van de GGC.

Minister, ik heb u hierover in de commissie al meermaals ondervraagd. Welk standpunt hebt u ingenomen binnen het Verenigd College van de GGC, waarvan u een volwaardig lid ben – weliswaar met raadgevende stem – op het vlak van die financiële verantwoordelijkheid en die tweetaligheid? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Vanlouwe, ik dank u voor uw actuele vraag. Het klopt dat er op welzijnsvlak drie verschillende soorten instellingen zijn in Brussel: de Vlaamse of Nederlandstalige, de Franstalige en de tweetalige binnen de GGC. De operatie waarnaar u verwijst, was al aangekondigd in het bestuursakkoord van de GGC, heeft principieel zijn beslag gekend in november van vorig jaar en wordt nu ten uitvoer gebracht. Ik kan de cijfers die u noemt dus inderdaad bevestigen. Er is aan de Nederlandstalige of Vlaamse instellingen ook gevraagd of zij ook tot het tweetalige regime van de GGC wilden behoren. Ze hebben daar voorlopig geen gehoor aan willen geven. Dat is overigens hun volste recht.

Uw vraag gaat dus vooral over de naleving van de tweetaligheid nu door deze Franstalige instellingen binnen een tweetalig kader. Bij de beslissing van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is inderdaad voorzien in de overgangsperiode die u aanhaalde, tot eind 2017. Men moet in die periode op basis van inspectierapporten van de inspecteurs van de GGC voldoen aan de inhoudelijke voorwaarden van de GGC, om daar welzijnsinstellingen en in het bijzonder rusthuizen te kunnen uitbaten, maar ook aan de tweetaligheidsvereisten bepaald in de wet. Met andere woorden: dit zal worden nagegaan. We zullen dit met tussentijdse rapporten binnen de GGC kunnen bekijken.

Mijnheer Vanlouwe, daarnaast denk ik wel dat we de rol die we altijd hebben gespeeld, bijvoorbeeld met het Huis van het Nederlands, ook nog kunnen spelen. Het Huis van het Nederlands in Brussel heeft nu al een kleine twintig niet-Nederlandstalige welzijnsinstellingen en rusthuizen onder zijn hoede, om via taalmodules Nederlands het Nederlands als een evidentie in die instellingen te verankeren. Bovenop de verplichtingen die de nieuwe instellingen binnen het tweetalig regime moeten nakomen, zullen we ook dat positieve Nederlandstalige aanbod aanbieden, om op die manier wat extra gas in de goede richting te geven.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kan toch niet ontkennen dat ik enigszins teleurgesteld ben. U woont in Brussel. Ik

woon in Brussel. Er zijn hier nog collega's van Brussel. We kennen de problematiek van de tweetaligheid. Soms wordt gezegd dat het minder erg is dan vroeger, maar die problematiek blijft bestaan. Ik ken veel rusthuizen, OCMW-rusthuizen voornamelijk, waar die tweetaligheid nooit ofte nimmer wordt nageleefd. U kent de problematiek bij de politie, u kent de problematiek bij de brandweer. U zegt nu dat er een overgangperiode zal zijn, dat men binnen enkele jaren, eind 2017, moet komen tot een echte, volwaardige tweetaligheid, maar dan wil ik ook verwijzen naar het taalhoffelijkheidsakkoord van een kleine vijftien jaar geleden. U weet wat daarmee is gebeurd. Dat was manifest in strijd met de taalwet omdat daarin ook in een overgangperiode was voorzien.

Minister, ik heb u niet horen antwoorden op mijn eerste vraag. De COCOF heeft financiële problemen. Dat weten we. Wat blijkt nu? Men heeft eigenlijk die bevoegdheid overgedragen. Ik betreur dan ook dat u daar eigenlijk geen antwoord op hebt gegeven. Dit is immers het doorschuiven van een factuur van een instelling met financiële problemen naar een instelling waarvoor zowel de Vlaamse als de Franse Gemeenschap verantwoordelijkheid draagt.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, als CD&V vinden wij dat je in Brussel voldoende toegang moet hebben tot kwalitatieve Nederlandstalige zorgverlening in de rusthuizen, in de gehandicaptenzorg en in ziekenhuizen. Daaraan mangelt het inderdaad soms wel eens. We zitten nu met een uitdaging met betrekking tot de inkanteling van die COCOF-instellingen in de GGC. We zullen dus inderdaad onze inspanningen moeten opdrijven om de tweetaligheid in die instellingen te verhogen. Ik denk dat die inkanteling een kans biedt. Voorheen waren ze immers absoluut eentalig Frans, en nu krijgen we de mogelijkheid om inderdaad, via het Huis van het Nederlands, maar ook via informaticatoepassingen van het Centrum voor Informatica voor het Brusselse Gewest (CIBG) de tweetaligheid op het terrein te verbeteren. Ik denk dat we die kans moeten nemen. We hebben daar nu enkele jaren de tijd voor, tot 31 december 2017, zoals u zelf zei. Minister, mijn vraag aan u, als lid met raadgevende stem van het GGC-college, luidt: hoe gaat u daartoe bijdragen?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Mijnheer Vanlouwe, voor een stuk versta ik wel de oorsprong of oorsprongen van uw vraag. Ik vind het wel jammer dat u dit reduceert tot een probleem. Ik denk, net als de heer Poschet, dat we dit ook kunnen beschouwen als een opportuniteit om het aanbod aan welzijnsinstellingen in Brussel voor Nederlandstaligen te verbreden en sterker te maken. Dat hebben we immers broodnodig. Natuurlijk hoort daar ook een overgangperiode bij. Dit moet gebeuren volgens de geldende taalwetgeving. Daar heeft de minister naar verwezen. We mogen ook niet blind zijn voor mogelijke problemen en vertragingen die eigen zijn aan een overdracht, die eigen zijn aan fusies, die eigen zijn aan samenwerking.

Als we nu aan de ene kant zeggen dat er onvoldoende Nederlandstalige dienstverlening is in Brussel – want dat is het geval – maar dat aan de andere kant niet aangrijpen als een kans om die dienstverlening gevoelig te verbeteren en uit te breiden, dan slaan we de bal mis. Maar ik wil uw bekommernis en bezorgdheid niet minimaliseren en stel daarom een vraag in dezelfde trant aan de minister.

Minister, is er volgens u al vooruitgang geboekt in de Nederlandstaligheid in de instellingen van de GGC? Zo ja, waar is dat aan te danken? Zo neen, hoe kunnen we dat verbeteren?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Mijnheer Vanlouwe, u hebt een model waarin u zegt dat we in Brussel twee systemen zullen hebben: het Franstalige netwerk voor de Franstaligen en het Nederlandstalige netwerk voor de Nederlandstaligen. Dat ziet er vrij eenvoudig uit op papier, maar de realiteit van Brussel is natuurlijk al lang veranderd. In Brussel kun je mensen niet opdelen in Nederlandstalige en Franstalige gezinnen. Dat loopt door elkaar en gekruist, er zijn heel veel talengemengde gezinnen en anderstalige gezinnen. Iedereen, ongeacht het gezin heeft recht op een goed welzijn, dat is natuurlijk het uitgangspunt. Moet dat in respect voor ieders taal? Ja, laat daar geen twijfel over bestaan.

Als we dan kijken naar Welzijn in Brussel, want daar gaat het om, en we nemen vanuit Brussel dingen op, dan moeten we de vraag stellen aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering heeft immers nog een verantwoordelijkheid hier in Brussel, want we zijn bevoegd voor het welzijn in Brussel. Toch halen we de normen niet die we zelf vooropstellen. We zeggen dat we in 5 procent van de budgetten willen voorzien voor Brussel of 30 procent van de Brusselaars willen halen als doelpubliek voor ons welzijnsaanbod. We zitten daar dik onder.

Minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat deze Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid opneemt en mee inzet op de uitbreiding van het welzijnsaanbod in Brussel?

Minister Sven Gatz: Mijnheer Vanlouwe, het taalhoffelijkheidsakkoord waar u naar verwijst, is destijds niet vernietigd wegens een overgangperiode maar omdat de taalwet, die van openbare orde is, niet met een politiek akkoord gewijzigd kan worden. Dat is de grond van de zaak. We waren ons daar destijds van bewust.

Mijnheer Poschet, ik heb inderdaad die vraag van de heer Vanlouwe onvoldoende beantwoord. Er zijn twee manieren waarop ik als collegelid of raadgevend collegelid van het Verenigd College mee mijn stempel kan drukken. Dat kan door op één lijn te komen met mijn Nederlandstalige collega's in het Brussels College, dus met de heer Vanhengel, mevrouw Debaets en de heer Smet. Dat is in dezen het geval. Het is belangrijk dat we er geen enkel interpretatieverschil over hebben. We overleggen geregeld, we bekijken de strategieën gezamenlijk. Daarnaast is het natuurlijk ook zo dat ik over een extra wapen beschik, namelijk het Huis van het Nederlands. Ik heb dat hier al uiteengezet.

Mijnheer Bajart, het is wel degelijk zo dat we in moeilijke omstandigheden – u en ik kennen die allebei, mijnheer Vanlouwe – met de modules van het Huis van het Nederlands wel degelijk kwalitatieve vooruitgang hebben geboekt, maar ook kwantitatieve in de dienstverlening. We zullen er natuurlijk verder op toezien.

Mijnheer Vanlouwe, de overgangperiode is er niet alleen gekomen wegens de taalwetgeving, maar ook wegens de inhoudelijke normeringen die men moet kunnen verteren als welzijnsinstelling.

Tot slot is er de vraag over onze eigen verantwoordelijkheid als Vlaamse Gemeenschap. Ik heb die in de commissie al beantwoord. Ik weet dat die u voorlopig geen genoegdoening geeft, namelijk dat we met de beschikbare budgettaire middelen niet over bijkomende hefbomen beschikken. Vanaf 2017 kan het Vlaams Brusselfonds opnieuw een financiële rol kan spelen en ik ben al met minister Vandeuren aan het bekijken hoe hij zijn investeringsmiddelen voor een bijkomend Vlaams welzijnsbeleid in Brussel kan inzetten en hoe ik op dat ogenblik weer een deel van het Vlaams Brusselfonds zal vrijmaken.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik ben dankzij collega Liesbet Dhaene uit het Brussels Parlement ook in het bezit van het protocolakkoord tussen de twee colleges. Daarin staat in toch wel merkwaardige woorden: "Er mag niet worden overgegaan naar een verharding van de erkennings- en controlevoorwaarden voor

wat het taalgebruik betreft.” U zit in het GGC-college. Het akkoord is ondertekend door uw collega Guy Vanhengel, niet door u. Ik weet niet of u aanwezig was op de vergadering van het GGC-college van 19 november toen hierover werd beslist. Ik hoop alleen, minister, dat we niet naar een situatie zullen gaan waarbij Vlamingen tweetalig moeten zijn en Franstaligen eentalig, waar een Nederlandstalige patiënt wel tweetalig moet zijn en de dienstverleners eentalig. Die situatie komt tot op heden veel te veel voor. Vlaanderen doet altijd maar inspanningen om die tweetaligheid te verbeteren, en betaalt daar ook telkens voor. Nochtans is het ook een verantwoordelijkheid van de Franse Gemeenschap om ervoor te zorgen dat deze stad echt doorleefd tweetalig is. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het overleg met de Federale Regering betreffende het gecoördineerde vrijwilligersbeleid

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, vorige week waren we samen hier in het parlement om de vrijwilliger te eren met de uitreiking van de Vlaamse erepenning aan vier verenigingen, aan vier vrijwilligers die net als duizenden anderen in Vlaanderen elke dag het engagement opnemen voor een warmere, betere, mooiere, groenere, solidaire samenleving.

Als één ding vorige week duidelijk was bij de vier vrijwilligers, dan was het hun goesting en het engagement waarmee zij dat allemaal doen. Met de uitreiking van de erepenning gaven we aan hen en aan alle vrijwilligers een symbolische erkenning, een symbolische schouderklop. Ze traden even uit de anonimiteit. We gaven positieve publieke aandacht.

Het afgelopen weekend stonden die vrijwilligers echter opnieuw in de aandacht, zij het eerder in een storm waarin ze helemaal niet thuishoren. Dat gebeurde naar aanleiding van enkele uitspraken van staatssecretaris Tommelein. De pluim van vorige week is terecht, maar niet voldoende. We weten allemaal dat, ondanks de goesting, het voor vele vrijwilligers dikwijls moeilijk is om hun engagement vol te houden. Een gecoördineerd vrijwilligersbeleid dringt zich op.

Enkele maanden geleden antwoordde u op een vraag dat u als coördinerend minister zou willen werken op drie assen: het statuut van de vrijwilliger, de informatie voor vrijwilligers die dikwijls nog te versnipperd is en de deregulering. Over die drie elementen zou u overleg plegen met betrokken ministers, stakeholders, het Steunpunt Vrijwilligerswerk en andere. Minister, passen de uitspraken van de staatssecretaris afgelopen weekend in uw aangekondigd overleg en de voorbereidingen die u treft om te gaan naar dat dringend nodige gecoördineerde vrijwilligerswerk?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik kan enige duidelijkheid scheppen met betrekking tot de communicatie van staatssecretaris Tommelein dit weekend. Ik heb zijn uitspraken nog eens uitvoerig nagelezen, dat zult u waarschijnlijk ook hebben gedaan. Hij vertrok niet van het perspectief van het vrijwilligerswerk, maar eerder van de vaststelling dat we op dit ogenblik een normaal arbeidsrechtelijk statuut hebben, werknemer, ambtenaar, zelfstandige. Daarnaast hebben we een vrijwilligersstatuut, zelfs als het kan worden verbeterd. Dat is, ondanks de heel bescheiden vergoeding, wel degelijk onbezoldigd. Hij en ikzelf, we hebben daarover nog recent overlegd, vinden dat het uitgangspunt van het vrijwilligerswerk absoluut een onbezoldigd engagement is en moet zijn. Daar zitten we volledig op dezelfde golflengte, mevrouw Bastiaens.

Hij heeft enkel gewezen op de nieuwe economische ontwikkelingen, de snel ontwikkelende deeleconomie zoals Airbnb en Uber, hand- en spandiensten die mensen kunnen verlenen. Daar merk je dat de grijze zone tussen vrijwilligers en een normaal sociaalrechtelijk statuut groter wordt. Daarop heeft hij een eerste antwoord willen formuleren. Ik ga me daarover niet uitspreken, want het behoort tot de besluitvorming van de Federale Regering.

Het zou zeker een raakpunt kunnen hebben met wat ik het gecoördineerde vrijwilligersbeleid noem, maar vooralsnog niet onmiddellijk. Daarmee bedoel ik dat ik op dit ogenblik nog altijd mijn normale traject volg. Er bestaat een studie van Socius voor een toekomstgericht vrijwilligersbeleid. Midden juli wordt een studie verwacht van de universitaire campus Leuven-Limburg. We hebben regelmatig contacten, zoals u aanhaalt, met het Steunpunt Vrijwilligerswerk en de Verenigde Verenigingen. In het najaar willen we met een conceptnota over het gecoördineerde vrijwilligerswerk komen.

Dan of vroeger al kan blijken in welke mate er raakpunten zijn met wat staatssecretaris Tommelein heeft gezegd. Zijn perspectief was een heel ander dan hetgene waarover ik u hier de voorbije maanden heb geïnformeerd.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik ben in elk geval heel blij dat u nog eens duidelijk uw uitgangspunt herhaalt, dat inderdaad ook het mijne is en dat van mijn fractie: vrijwilligerswerk gebeurt vrijwillig en het is een onbezoldigd engagement. Op die manier moeten we het ten volle blijven waarderen.

U hebt terecht ook opgemerkt dat er een aantal grijze zones zijn. Dat is inderdaad juist. Ik denk dat die zones ontstaan uit de grote diversiteit aan vrijwilligers en vrijwilligerswerk. Ik wil u vragen om aandacht te besteden aan die diversiteit en aan alle contacten die u hebt zodat we op een positieve manier verder kunnen omgaan met die grijze zone.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

De heer Renaat Landuyt (sp.a): Ik sluit me aan bij de bezorgdheid van mevrouw Bastiaens en bij de roep om samen te werken met de federale overheid. Mevrouw Bastiaens doet onze federale collega, staatssecretaris Tommelein, onrecht aan door te stellen dat hij zich verkeerd heeft uitgedrukt. Het is niet omdat men van West-Vlaanderen is dat men zich niet kan uitdrukken. Ik mag dat zeggen, want ik ben een West-Vlaming.

Ik denk dat het probleem dieper zit dan dat en dringender is dan dat. Wat staatssecretaris Tommelein heeft gezegd, is eigenlijk een ongemakkelijke boodschap aan de sociale inspecties, die effectief geneigd zijn om vrijwilligerswerk dat af en toe vergezeld gaat van een vergoeding, te streng te bekijken. Op die manier krijgt men een verzuring van de maatschappij. We willen allemaal dat mensen die zich met goesting en engagement inzetten voor de maatschappij, niet worden afgeremd, integendeel, wij gaven ze vorige week nog een prijs. We kunnen nu niet zeggen dat het probleem niet dringend is, dat het niet dringend is om staatssecretaris Tommelein op te roepen om bij wijze van spreken zijn troepen in te houden om tegen de gewone mensen op te treden. Men zou zich beter inzetten op het vlak van fiscale fraude dan voor de bestrijding van sociale fraude, die eigenlijk is gericht tegen het vrijwilligerswerk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): De discussie die staatssecretaris Tommelein is begonnen en die aansluit op een maatschappelijke problematiek, maakt geen onderscheid tussen vrijwilligerswerk pur sang, dat onbetaald is, licht vrijwilligerswerk en de zogenoemde semi-agorale arbeid. Wanneer men spreekt over

voetbaltrainers bij jeugdploegen, over dirigenten van koren of muziekmaatschappijen, dan gaat het over een zwart circuit dat we eigenlijk gedogen. Voor die tweede en derde groep moet een degelijke oplossing worden gevonden die mild is maar die ook niet de deur openzet voor nieuwe vormen van zwart werk. We moeten zowel het vrijwilligerswerk als het licht betaalde vrijwilligerswerk waar de heer Landuyt naar verwijst, kunnen honoreren en stimuleren in de samenleving.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Ik sluit me aan bij deze vraag. Het is voor elke partij belangrijk dat er vrijwilligers zijn. We staan voor actief burgerschap. Minister, u bent ook bevoegd voor het gecoördineerd vrijwilligersbeleid. Er zijn vragen gesteld over de sector en de uitlatingen van afgelopen weekend wijzen erop dat er nog altijd een probleem is over het snijvlak met de federale overheid. Indien alles Vlaams zou zijn, zouden we sneller kunnen gaan.

Minister, wanneer zult u concreet samenzitten met de federale overheid om al die heikele punten eruit te halen? Hebt u daar een timing voor? Wanneer mogen we resultaten verwachten?

Minister Sven Gatz: Het contact met de federale overheid is volop bezig. Dat is alvast een goed antwoord. De besluitvorming bij de Federale Regering is nog niet voltrokken, dat heb ik begrepen uit een aantal commentaren, maandag op radio en televisie. Ik sluit me aan bij de heer Caron dat het een goede optie is om na te gaan hoe we grijze zones gedeeltelijk regulier kunnen maken. We hebben het statuut van de vrijwilligers zoals dat vandaag is met een vrij beperkte onkostenvergoeding en kilometervergoeding. Moeten we daaraan raken of niet? Dat is een open vraag. Het uitgangspunt is in elk geval onbezoldigd vrijwilligerswerk, daar zijn we het kamerbreed over eens.

Over de grijze zone die raakt aan het vrijwilligerswerk, maar ook aan de nieuwe jobs in de deeleconomie zal het overleg met de federale overheid in de komende maanden worden voortgezet. Het zal ook deel uitmaken van mijn conceptnota. We zullen de dingen samen doen op het moment dat we het debat hier in de breedte voeren.

Ik stel vast dat het vrijwillig engagement niet alleen hier met de viering van vorige week wordt geëerd, maar ook met het debat vandaag.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Ik weet niet of ik de uitspraken fout heb begrepen. Ik heb in elk geval ook gezegd dat er een grijze zone is. Afgelopen weekend hebben vrijwilligers zich afgevraagd wat er gebeurde. Daarom mijn oproep aan u, minister, en aan alle collega's en iedereen die het goed meent met de vrijwilliger: als we nog eens uitspraken doen of initiatieven nemen in het kader van de vrijwilligers, laat ons dat dan doen met het perspectief van de vrijwilligers voor ogen en met de waardering voor het engagement dat ze opnemen. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het overleg met de Europese Commissie betreffende het Europees Fonds voor Strategische Investeringsfondsen (EFSI)

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het Europees Investeringsplan

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, door de aanhoudende economische en financiële crisis ligt het niveau van investeringen in Europa te laag. De Europese Commissie wil daar iets aan doen volgens drie krachtlijnen. Een: 300 miljard euro private middelen mobiliseren om te investeren. Twee: ervoor zorgen dat die investeringen op de juiste plek gebeuren. Drie: regelgeving die het maken van investeringen belemmert, trachten weg te werken.

Om de eerste twee doelstellingen te bereiken, heeft men het Europees Fonds voor Strategische Investeringsfondsen (EFSI) ontwikkeld. Het komt erop neer dat men aan de Europese Investeringsbank zegt: we hebben hier 16 miljard euro, als jullie daar 5 miljard euro bijdoen, hebben we een garantiefonds van 21 miljard euro, dat voldoende moet zijn om 300 miljard private middelen te mobiliseren.

Critici fronsen de wenkbrauwen en zeggen dat dit de wonderbaarlijke vermenigvuldiging is, niet met broden en vissen, maar met miljarden. Dit neemt niet weg dat het plan bestaat, en dat er nu een dynamiek rond wordt ontwikkeld, dat er een momentum is dat er regelgeving wordt uitgerold, dat er spelregels worden ontwikkeld. Worden die spelregels uitgerold op een manier dat Vlaanderen als kmo-regio ten volle van dat Junckerplan kan genieten?

Minister-president, gisteren had u een ontmoeting met de Europese commissarissen Thyssen en Katainen. Kunt u daar iets meer over vertellen? Kunnen we gerustgesteld zijn dat Vlaanderen ten volle van dat plan-Juncker kan genieten? Deze middag zijn er bij Belga mededelingen binnengerold die zeggen dat er problemen zijn.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, minister-president, collega's, 21 miljard euro op tafel als garantie. Vermenigvuldigd met multiplicator 15 wordt er 315 miljard euro ter beschikking gesteld voor heel Europa. Is dat zo wonderbaarlijk? Eigenlijk niet. Het is een techniek die de Europese Investeringsbank gebruikt. Die gebruikt een multiplicator van 18. Dat is de reden waarom men denkt dat te kunnen. Het zijn privémiddelen. Het probleem waar we voor staan, is het samenbrengen van een aantal investeringsdossiers die in aanmerking komen om door dit investeringsfonds te worden geïnvesteerd.

Twee elementen interesseren mij daarin. Een: het luik middelgrote ondernemingen. Katainen zei gisteren in de Senaat dat we een platform zouden moeten maken, publiek-privaat, een soort fonds waar je de kmo's hun projecten laat indienen en die dan screent enzovoort. Overweegt de Vlaamse Regering dat?

De tweede vraag is dan wat je met België en Wallonië en Brussel doet, want iedereen zal dossiers indienen. In de krant lees je dat er competitie zal zijn tussen Vlaanderen en Wallonië en België en Brussel, wat ik nogal gek zou vinden. Minister Michel antwoordde in de Senaat op een vraag van mij: "Neen, de

vroegere lijst doen we weg en in samenwerking met alle regio's, maken we één globaal pakket dat we indienen." Is dat ook de logica die u gaat volgen? Kan het in overleg met het parlement?

Voorzitter, ik zou graag nog een kleine opmerking maken. Gisteren was er een commissie Europese Aangelegenheden waarin we als deelstaatsenatoren aanwezig zijn, maar die werd voorgezeten door de voorzitter van de Commissie voor de Financiën van de Kamer. Als je dat doet, lijkt het mij evident dat ook de commissies Financiën van de deelstaatparlementen aanwezig zouden zijn. Voorzitter, in die zin zou ik u durven te vragen om dit te signaleren aan uw collega's van Kamer en Senaat. In de commissie Europese Aangelegenheden zijn de deelstaatsenatoren wel degelijk welkom, maar als men er Financiën en Begroting bij betreft, lijkt het mij logisch – zeker omdat Vlaanderen zelf dossiers moet indienen – dat ook de Vlaamse commissie Financiën en Begroting zou worden betrokken. Het zou mij zeer plezieren als u er enige aandacht aan zou willen besteden en het signaal zou doorgeven.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, u hebt beiden het kader waarover we spreken, goed geschetst. Ik geef nog eens het uitgangspunt: de Europese Commissie stelt vast dat sinds 2007 in de Europese Unie de investeringen met 15 procent zijn gedaald. België bengelt aan de staart inzake investeringen. Het gaat over de cijfers voor publieke investeringen. De Europese Commissie wil dus, naast andere maatregelen die moeten worden genomen, proberen een impuls te geven aan die investeringen. Er wordt 21 miljard euro aangeboden om garant te staan voor privékapitaal dat moet worden aangetrokken. Het zijn bestaande Europese middelen, geld van de Europese Investeringsbank (EIB), maar ook nieuwe middelen en middelen die verschuiven binnen de Europese begroting. Het doel is 315 miljard euro. 240 miljard euro met de Europese Centrale Bank voor langetermijninvesteringen, 75 miljard euro met het European Investment Fund (EIF) voor kmo's.

Ik ben gisteren met de heer Katainen het schitterend toptechnologisch bedrijf Materialise in Leuven gaan bezoeken. Het toont wat we kunnen, welke welvaart dit creëert, welke jobs dit creëert, ook blue-collarjobs. Ik heb er twee dingen geleerd. Ten eerste, dat het de bedoeling van de Europese Commissie is om vooral op privé-investeringen te mikken. Katainen heeft vanmorgen een percentage van 80 procent laten vallen. Dat is dus heel belangrijk. Ten tweede, dat de Europese Commissie niet van plan is om afwijkingen toe te staan met betrekking tot het Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen (ESR) wat natuurlijk tot problemen zal leiden als de publieke overheden fondsen moeten mobiliseren. Katainen gaf het voorbeeld van Nederlandse provincies die assets verkocht hebben en die dan inbrengen. Dat is niet meer ESR-neutraal als je het op die manier moet doen. Hoe dan ook, dit komt niet op ons af. Op dat vlak verandert het beleid niet.

Wij hebben daar op een aantal manieren op ingespeeld. Ten eerste hebben wij zes werven afgebakend. Ten tweede hebben wij een interministeriële werkgroep opgericht. Ten derde, wij hebben PMV nog niet kunnen aanduiden als investeringsplatform. Het is wachten op de verordening. Het Europees Parlement en de Europese Raad moeten dit nog behandelen. Ik hoor dat er amendementen komen. PMV is zich nu al aan het voorbereiden op het moment dat de verordening er zal zijn en dat de regering PMV zal aanduiden als investeringsplatform waar dan financiële experts zullen bij betrokken worden. Ten vierde gaan wij met het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap een ruime voorlichting organiseren voor privébedrijven, voor banken en voor investeerders. Op 15 juni ga ik zelf naar de EIB in Luxemburg – op dat moment zal de verordening er hopelijk zijn – om nog verdere afspraken te kunnen maken met de Europese Investeringsbank.

Mijnheer Daems, u had een vraag met betrekking tot het parlement. We hebben breed gedefinieerd en we hebben de zes werven. Als het nodig zou zijn, kunnen we die nog bijsturen.

Ik wijs erop dat de techniek anders zal zijn. We gaan werken met een onafhankelijk investeringsplatform. Europees is dat evenzeer met een stuurgroep die bestaat uit experts die met een call zullen worden aangeworven, met iemand van de commissie en iemand van de EIB. Er zullen geen lidstatelijke, regionale of sectorale verdeelsleutels zijn. Elk project zal op zijn merites worden beoordeeld.

Men mikt vooral op privégeld, op privé-investeringen met nogal de klemtoon op nieuwe technologieën, high risk en dergelijke meer. We gaan werken met onze eigen platformen. Ik zie dat Wallonië dat evenzeer zal doen. Dat is beter dan een soort wafelijzer te installeren en dan oeverloos te discussiëren. Die investeringsprojecten worden op hun merites beoordeeld, onafhankelijk van de vraag van wie ze komen, maar wel welke toegevoegde waarde ze creëren en wat de privé-input is. Die lijn moeten we ook aanhouden en zal belangrijk zijn op het moment dat we ons platform creëren.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, dit is een zeer complexe maar belangrijke problematiek. Er is het risico op bijkomende bureaucratisering met nieuwe instellingen en de steering board die wordt ontwikkeld. Is dat allemaal nodig? Voldoen de huidige instellingen niet?

U hebt het even over de intra-Belgische wafelijzerpolitiek. We zullen dat hopelijk niet doen. Ik hoop dat dit ook geldt voor het volledige Europese niveau. We spreken over significante bedragen: 315 miljard aan investeringen die worden gemobiliseerd. Het zou ideaal zijn mocht het kunnen dat alle projecten geselecteerd worden door onafhankelijke experts die elk project beoordelen op zijn eigen merites. Dat moet het doel zijn. Als dat niet gebeurt, verliest het plan zijn effect. Ik hoop dat we in de praktijk niet zien dat er allerlei mechanismes ontstaan op het vlak van geografische spreiding en landen die allemaal een stuk van de koek willen. Ik wil graag nog eens de bevestiging dat elk project ook in de Europese context op zijn merites zal worden beoordeeld door onpartijdige en onafhankelijke professionals.

De heer Rik Daems (Open Vld): Minister-president, het is een goede zaak dat PMV in essentie de kern zal zijn van het platform waarmee zal worden gewerkt om investeringsdossiers naar de groep van zes experts te brengen, die dan volledig onafhankelijk, zonder politieke inmenging en zonder geografische overwegingen, zullen beslissen. Het lijkt me belangrijk dat u in dit platform organisaties als Voka betreft. Zij zullen investeringsdossiers mee kunnen aanbrengen.

Het gaat om 80 procent private investeringen. Diegenen die denken dat we de overheidsinvesteringen door Europa zullen kunnen laten financieren, zijn eraan voor de moeite. Dat is maar goed ook, als u het mij vraagt. Vergis u echter niet: een totaal van 1 miljard euro aan investeringsdossiers voor België, een land van vooral kmo's, naar voren brengen, vraagt een enorme inspanning. In landen zoals Frankrijk heb je met een paar dossiers van grote private investeerders voldoende – of misschien ook met het nodige gelobby. Hier gaat het om een veelvoud van dossiers. We zullen er zeker op terugkomen in de commissie voor Buitenlands Beleid en de commissie voor Economie.

Waar het parlement kan bijdragen, zullen we dat graag doen. Ik wil u volgende caveat meegeven, komende van investeringsfondsen: we gaan hier in Vlaanderen te maken hebben met een enorm veelvoud aan kleinere dossiers. De inspanning die de regering zal moeten leveren, is zoveel groter. Normaal gezien zou ons land ongeveer 1 miljard euro in zijn totaliteit moeten kunnen binnenhalen. Het zou beter zijn dat we meer dan dat miljard binnenhalen als gevolg van de kwaliteit

van onze dossiers. De inspanning in Vlaanderen is gigantisch, maar we zijn zeker bereid om daaraan mee te werken. Het is zo belangrijk om investeringen in Vlaanderen aan te trekken. Dank dat u PMV wilt aanduiden. Onze steun hebt u.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp.a): Voorzitter, we zijn blij dat de EU eindelijk wil doen wat de sp.a-fractie al lang vraagt, namelijk investeren in deze tijden van economische crisis. Als bedrijven en consumenten besparen en als de overheid daarenboven ook niet investeert, geraken we niet uit het economisch slop.

Het is zeer positief dat een plan tot stand is gekomen en dat hiervoor 315 miljard euro is uitgetrokken. Ik hoop dat het multiplicatoreffect zal werken. Er worden nog vragen bij dat project gesteld. Als het lukt, zou het positief zijn. In dat geval mogen we als Vlaamse overheid onze projecten indienen. Ik zou hierover echter graag nog een vraag stellen.

Minister-president, de verschillende gewesten en de federale overheid hebben al een lijst ingediend. Premier Michel heeft bevestigd dat die projecten kunnen worden herbekeken en nieuwe dossiers zullen worden ingediend.

Op 14 april 2015 heeft het Europees Parlement, op initiatief van ons partijlid mevrouw Van Brempt, beslist van dit totaalbedrag 5 miljard euro voor energie-efficiënte investeringen voor te behouden.

Minister-president, als ik naar de reeds ingediende lijsten kijk, mis ik twee zaken. In de eerste plaats gaat het om de vertegenwoordiging van de kmo's, het onderwerp van de actuele vraag van de heer Daems. In de tweede plaats gaat het om de energie-efficiënte projecten. U moet hier gebruik van maken om onze economie een boost te geven. U moet niet enkel projecten indienen die u van de Europese Commissie uit de begroting moest houden.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik ben misschien toch wat sceptischer dan de vorige sprekers. Een van de cruces inzake de voorwaarden die de EU oplegt in verband met de verdeelsleutel, die 15 of 21 miljard euro tegenover 300 miljard euro plaatst, heeft betrekking op de privé-investeerders.

Minister-president, uw zes werven hebben me enigszins verbaasd. U hebt er eerder al een paar aangekondigd. De sociale huisvesting, de zorginfrastructuur in de welzijnssector en de scholen maken hier ook deel van uit. Enkele weken geleden hebben we hier over de pps-formule en over de inkanteling gediscussieerd. Ik merk nu dat de Vlaamse Regering, ditmaal met behulp van een super-pps, opnieuw privé-investeerders in dergelijke infrastructuurprojecten wil binnenhalen. We zijn de problemen met de vorige dossiers nog aan het oplossen.

Minister-president, ik wil nog even abstractie maken van de mobiliteitsdossiers. Geloof u er echt in dat u de Europese Commissie ervan kunt overtuigen hierin te investeren? Is het een goede zaak in verband met die infrastructuurdossiers opnieuw een grote pps op te zetten?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, u hebt erop gewezen dat de PMV een belangrijke rol zal spelen, dat er geen wafelijzerpolitiek wordt gevoerd en dat elk project op zijn eigen merites zal worden beoordeeld. Dat is een goed kader. In een land waar 70 procent van de tewerkstelling door de kmo's wordt verzekerd, is de zorg natuurlijk dat zij voldoende toegang tot dit

geheel moeten krijgen. Om de investeringen te halen, zal het absoluut nodig zijn het privékapitaal van de kmo's mee in te zetten. De ervaring leert ons echter dat lokale besturen en dergelijke in verband met Europese projecten vaak op de bureaucratie vastlopen of ontmoedigd geraken.

Ik zou u dan ook willen vragen vooral op de laagdrempeligheid, de toegankelijkheid en de ondersteuning in te zetten. Vlaanderen beschikt over veel goede projecten. Die projecten moeten ook hun weg tot deze investeringen vinden.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Van Overmeire, mijnheer Kennes, wat de bureaucratie betreft, wil ik erop wijzen dat we van Europees commissaris Katainen hebben vernomen dat het bedoeling is dit allemaal te depolitiseren en niet van de bureaucratie afhankelijk te maken. De stuurgroep zal beslissen. Vervolgens zullen de dossiers naar de board of directors van de EIB gaan. De stuurgroep zal de projecten beoordelen aan de hand van de criteria die door de EU zijn vastgelegd.

Dit plan heeft een grote verdienste, maar ik wil erop wijzen dat het slechts een van de onderdelen is. Aangezien dit punt altijd terugkomt, heb ik er nu ook de klemtoon op gelegd. Er zijn structurele hervormingen in de lidstaten nodig. We zijn daarmee bezig. Onze competitiviteit moet beter. We kunnen veel investeringsinstrumenten creëren. Als de competitiviteit en de concurrentiekracht niet verbetert, hinken we slechts op één been.

Ten tweede: er is ook de budgettaire inspanning die we moeten leveren. Ik denk dat het EFSI vooral de verdienste heeft dat het wellicht een impuls zal geven aan investeringen en een aantal andere zaken zal losmaken. Het zal ertoe leiden dat er een nieuw geloof ontstaat en dat er investeringen zullen gebeuren. Alles valt samen met de goede internationale voorwaarden en met het groeiend vertrouwen bij onze ondernemers.

Mevrouw Turan, dit is niet een Europa dat investeert, maar wel een Europa dat een waarborg verleent, met de bedoeling dat de privésector zou investeren. De waarborg komt er tegen betere voorwaarden dan die van de privéverstrekkers. Dat hoop ik toch, zo niet wordt het een maat voor niets. Dat kan ook zorgen voor een lagere rente. De vraag is dan voor welke landen dat het geval zal zijn. Gelukkig hebben we een zeer lage rente. Het rentepeil zal van land tot land verschillen. Het rentevoordeel van de gewaarborgde lening zal niet voor elk land hetzelfde zijn.

Het zal erop aankomen, mijnheer Daems, om voldoende investeerders te mobiliseren voor voldoende aantrekkelijke investeringsprojecten. De Europese Commissie mikt vooral op privé-investeringen, wat niet betekent dat er geen pps-constructies mogelijk zijn. Dat laatste kan, maar die zullen dan wel conform de bepalingen van het Europees boekhoudstelsel moeten zijn. Ik zei het al: er worden geen afwijkingen van het Europees rekeningenstelsel toegestaan. Meer nog: u weet dat we vragende partij zijn om in het Groei- en Stabiliteitspact – met het oog op een begroting in evenwicht in 2018 – duurzame groeibevorderende investeringen op te nemen. Op dat vlak is er een Europese richtsnoer, en het EFSI is daarin opgenomen. Maar België beantwoordt niet aan de voorwaarden en de EU heeft die nog altijd niet aangepast.

Nederland en Luxemburg beantwoorden aan de voorwaarden. Waarom wij niet? Wij blijven niet meer dan 1,5 procent onder ons economisch potentieel. Wij voldoen niet aan de norm. Wij hebben veel inspanningen geleverd om daaraan te verhelpen, want wij zijn van mening dat voor grote, duurzame groeibevorderende investeringen enige flexibiliteit geoorloofd is. Wij voldoen evenwel niet.

Mijnheer Daems, het zal erop neerkomen dat wij kmo's kunnen mobiliseren. Wij zijn een kmo-land. Ik denk niet dat we schrik moeten hebben van de grote privé-

investerings in andere landen, want de Europese Commissie mikt op de SME's en midcaps. Dat gaat iets ruimer dan wat wij onder kmo's verstaan, maar het gaat toch niet over de grote kmo's. Ook in andere landen mikt men op kleinere projecten. Het zal zaak zijn om veel energie te mobiliseren. Daarom is het goed dat de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) de zaak nu al voorbereidt en praat met de stakeholders en de banken, zodat alles tot een goed einde wordt gebracht.

Mevrouw Turan, de EU investeert dus niet; de EU verstrekt een waarborg. U vraagt naar de lijst die is overgemaakt. Dat gebeurde op vraag van de Europese Commissie. Toen is aan alle administraties van alle landen gevraagd om hun lades leeg te maken en een inventaris op te maken van alle geplande, al dan niet gebudgetteerde publieke investeringen op korte en lange termijn. Dat is gebeurd. Maar nu zegt men dat die inventaris niet de vertrekbasis wordt, en dat men met projectfiches zal werken. Die inventaris is geen leidraad.

U spreekt over duurzame energie en het amendement van het Europees Parlement. Volgens mijn informatie moeten het parlement en de raad nog hun akkoord geven over de verordening. Er is nu sprake van amendementen met compromissen. Wij zullen zien wat dat oplevert. In elk geval is duurzame energie een van onze zes werven.

Mijnheer Rzoska, ik denk dat ik op uw vragen over de pps-constructies en de zaak van het EFSI en de flexibiliteit heb geantwoord. Op de vraag van de heer Kennes over het bureaucratische aspect antwoordde ik ook.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): We zullen dit moeten blijven opvolgen, hier en in de commissie en elders. We moeten niet sceptisch zijn, maar wel kritisch, mijnheer Rzoska. We moeten er vooral voor zorgen dat de Vlaamse kmo's hun rol kunnen spelen.

Tot slot moeten we goed voor ogen houden dat het plan-Juncker een specifiek antwoord is op een specifieke crisissituatie, en dat mag ons er niet van weerhouden om te werken aan structurele hervormingen en gezonde overheidsfinanciën. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Rik Daems (Open Vld): Nogmaals bedankt voor uw antwoord, minister-president. Barco, Bekaert en Recticel zijn 'midcaps'. Spijtig genoeg hebben we in ons landje geen echt grote bedrijven, op een paar na. Als we een miljard euro investeringen zouden hebben – dat zou het dan wel kunnen zijn – spreken we over driehonderd tot vijfhonderd investeringsdossiers die elk 3 tot 4 miljoen euro zouden bedragen. Wie in het bedrijfsleven zit, weet dat: een investering van 3 miljoen euro van een investeringsfonds, dat is niet klein. Ik maak deze opmerking omdat ik weet dat er heel veel werk voor de deur staat. We willen daar graag toe bijdragen.

Als liberaal denk ik dat er heel veel potentieel zit in de sociale sector. De sociale woningbouw werd al aangehaald. Misschien zou dit soort investeringsfonds uitgerkend een opportuniteit kunnen zijn om vanuit de privésector op rendementsbasis heel dat sociaal domein mee te gaan ontwikkelen. Ik ben ervan overtuigd, mijnheer Rzoska, dat u daar zult aan meewerken.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.32 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.46 uur.*

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving

– 376 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Stefaan Sintobin bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving.

De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Wij hebben een eigen voorstel van resolutie ingediend omdat we niet betrokken werden bij de totstandkoming van het andere voorstel. We willen ons voorstel graag aan de discussie toevoegen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering

– 366 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving

– 376 (2014-2015) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de voorstellen van resolutie van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering en van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving.

Ik stel voor de besprekingen van beide voorstellen van resolutie samen te voegen tot één enkele bespreking.

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

De bespreking is geopend.

Mevrouw Claes, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Voorzitter, collega's, ik ga geen uitgebreid verslag geven. Ik ga gewoon toelichting geven over de manier van werken, zodat de vertegenwoordigers van de verschillende fracties hun standpunt kunnen toelichten.

De gewelddadige gebeurtenissen in binnen- en buitenland van de afgelopen maanden en het vertrek van voornamelijk jongeren uit Brusselse en Vlaamse steden en gemeenten naar het oorlogsgebied in Syrië, heeft onze samenleving diep geraakt. Dit riep ook vele vragen op over de problematiek van radicalisering, de problematiek van gewelddadige excessen daarvan en over welke antwoorden het beleid daarop kan en moet geven.

Het Vlaams Parlement heeft zijn rol en verantwoordelijkheid in dit debat onmiddellijk opgenomen. Het Uitgebreid Bureau heeft aan de plenaire vergadering van 14 januari voorgesteld om een tijdelijke commissie ad hoc op te richten met de volle bevoegdheid om alle aspecten van deze problematiek te behandelen. Het zomerreces was de einddatum van deze werkzaamheden.

De commissie ad hoc is onmiddellijk van start gegaan en heeft een reeks van vijf hoorzittingen met rechtstreekse betrokkenen en experts georganiseerd. Dit leidde tot veel nuttige informatie over deze toch wel uiterst complexe problematiek. Op basis daarvan hebben meerderheid en oppositie samen het voorliggende voorstel van resolutie uitgewerkt met 55 concrete aanbevelingen.

De tekst is het resultaat van toch wel heel hard werken. Het Vlaams Parlement heeft aldus een pioniersrol vervuld. De commissie heeft niet alleen de problematiek grondig bestudeerd in al zijn facetten, maar ook de dieperliggende fundamentele vragen en problemen die daarmee verband houden.

De commissie heeft het voorliggende voorstel van resolutie besproken tijdens haar vergadering van 20 mei jongstleden. Tijdens deze commissievergadering spraken verschillende leden hun tevredenheid uit over het toch wel evenwichtige resultaat waarin iedere fractie haar visie kan terugvinden. Die tevredenheid wordt nog versterkt door de positieve reacties van de experts en de pers na de persconferentie van 19 mei.

Sommige leden hebben tijdens de vergadering van 20 mei hun ergernis geuit over het feit dat op de persconferentie sommigen geen of onvoldoende onderscheid hebben gemaakt tussen enerzijds de resolutietekst en anderzijds de politieke consequenties die elke partij eraan verbindt. Ergernis was er ook over een interview waarin een partijvoorzitter de waarde van de resolutie in twijfel trok. Dit getuigt van weinig respect voor het Vlaams Parlement.

De regering kan deze resolutie niet naast zich neerleggen en moet de aanbevelingen in beleid omzetten, was de mening van de commissie. Verschillende fracties pleiten er dan ook voor dat aan het Uitgebreid Bureau de vraag wordt voorgelegd om na te gaan hoe de rapportage van de uitvoering van de resolutie door de regering het best gebeurt. Zo zou de bijzondere commissie jaarlijks of halfjaarlijks de voortgangsrapportage kunnen bespreken. Over de timing wordt best afgesproken met de regering. Een fractie is van oordeel dat de opvolging best gebeurt in de diverse beleidscommissies, eventueel aangevuld met een jaarlijks rapport in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Er wordt geconcludeerd dat de manier waarop de opvolging moet gebeuren, het voorwerp moet zijn van debat in het Uitgebreid Bureau.

Het voorstel van resolutie, voorzitter en collega's, wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Mevrouw Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, ik wens niet onderbroken te worden tijdens mijn uiteenzetting.

Collega's, exact vier maanden geleden stond ik hier ook, om mijn rol als voorzitter op te nemen bij de oprichting van de ad-hoccommissie Radicalisering. Niet mijn kleur of mijn afkomst hebben mij toen overtuigd om hier op te staan en het debat te voeren, wel mijn afkeer, mijn afschuw tegenover de gruweldaden die we de jongste maanden van de Syriëstrijders hebben moeten zien en waarvan we de beelden nog steeds via de media doorkrijgen, hebben mij overtuigd om mijn rol als voorzitter op te nemen.

Want, laat ons duidelijk zijn: er bestaan geen excuses voor deze misdaden tegen de menselijkheid. Er bestaan geen excuses om mensen het hoofd af te hakken of vrouwen te verkrachten, en al zeker niet in naam van een religie. Ik wil daar zelfs niet over nadenken. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we, zoals sommigen suggereren, niet moeten zoeken naar verklaringen voor die gewelddaden, en dus ook naar mogelijke oplossingen. En dat, beste collega's, hebben wij gedaan in de commissie Radicalisering.

We hebben tientallen experts en betrokkenen gehoord. Men zegt soms dat het parlement niet voldoende luistert naar de expertise van het middenveld. Wel, dat klopt niet. Wij hebben wel degelijk geluisterd, gedurende meerdere hoorzittingen, soms tot 's avonds laat. Wij hebben geluisterd naar 25 experts, die hun ervaringen met ons hebben gedeeld, experts die soms totaal tegenovergestelde analyses over deze problematiek hebben gebracht. Dat zorgde soms voor zeer geanimeerde gesprekken, maar uiteraard ook voor inspirerende debatten.

Eén getuigenis heeft mij overtuigd om door te zetten, om heel concrete maatregelen op papier te zetten, die los staan van enige partijpolitiek en die binnen dit parlement op een groot draagvlak konden rekenen. Een moeder die komt getuigen over de misdaden die haar zoon gepleegd heeft en daarbij het leven gelaten heeft, verwacht van ons, politici, antwoorden, en nog het liefst zo snel mogelijk.

Heeft deze hele operatie nu geleid tot een politiek correct voorstel van resolutie, zoals sommigen beweren? Neen. Zijn wij overgegaan tot zelfcensuur en hebben wij onszelf taboes opgelegd? Neen. Hebben wij dé oplossing gevonden voor deze complexe problematiek? Ik denk het niet, want wonderoplossingen bestaan gewoonweg niet. Maar ik geloof wel, collega's, dat wij met dit voorstel van resolutie het verschil kunnen maken.

Onze werkzaamheden hebben aangetoond dat de achtergrond van Syriëstrijders bijzonder heterogeen is. We hebben zowel diegenen gezien die inderdaad sociaal-economisch achtergesteld zijn, maar ook diegenen die alle kansen hebben gekregen in onze samenleving, die een opleiding hebben genoten, die een goede baan hebben, die een firmawagen hebben, die een gezin hebben, en die toch ook vertrokken zijn. Dat maakt de problematiek natuurlijk bijzonder complex.

Bovendien moeten we niet alleen rekening houden met die vierhonderd Syriëstrijders die effectief vertrokken zijn. Vorige week heeft Staatsveiligheid ons nog gewaarschuwd voor diegenen die een grote sympathie hebben voor die radicalisering en voor die oorlogsmisdaden. Ook daar moeten we oog voor hebben.

Collega's, in het debat dat aanleiding gaf tot de oprichting van onze commissie, heb ik gewezen op de grens die vandaag door onze samenleving loopt. Voor mij is het bijzonder confronterend om vast te stellen dat er mensen zijn die tussen

ons wonen en die ons samenlevingsmodel volledig verwerpen, die een ander model willen opleggen, desnoods door middel van geweld en intimidatie. Er is dus wel degelijk een wij-tegen-zijverhaal. Maar die scheiding loopt niet tussen de moslims en de niet-moslims. Daar ben ik vast van overtuigd. Ze loopt tussen hen die geweld gebruiken om een eigen waarheid op te leggen en hen die strijden voor onze rechten en vrijheden, voor het recht op meningsuiting, voor de vrijheid van godsdienst – en dat zijn wij.

We zijn dus heel resoluut ten aanzien van Syriëstrijders. We stellen in onze tekst heel duidelijk dat er voor teruggekeerde Syriëstrijders en ronselaars maar één aanpak mogelijk is, namelijk die van het strafrecht. Iedereen die vrijwillig naar het conflictgebied is getrokken en die daar steun heeft geboden aan IS, zal het voorwerp uitmaken van een onderzoek door justitie. Dat lijkt mij de logica zelve.

Er is echter ook een groep van meestal jonge mensen die sympathie heeft voor die radicale ideeën. Om die groep in het vizier te krijgen, moeten we inzetten op detectie en opvolging. Ik kan concreet spreken vanuit mijn lokale ervaring. Stel dat mijn collega-burgemeester van een naburige gemeente weet heeft van een gevaarlijk individu dat op een bepaald moment beslist om naar mijn gemeente te verhuizen, dan ben ik daar niet automatisch van op de hoogte. Als wij niet inzetten op die informatiedoorstroming, zitten we met een kat-en-muisspel dat wij altijd zullen verliezen. Daarom hebben wij een grote rol weggelegd voor de lokale besturen omdat zij onze ogen en oren zijn op het terrein.

Niet enkel de lokale besturen zijn voor mij een belangrijke partner in onze strijd. Ook onderwijs en welzijn zijn dat omdat zij ook dicht bij de jongeren staan. Wij hebben in onze tekst aangegeven dat we in het verleden kansen hebben gemist inzake detectie. Maar ook inzake kennisopbouw en het verspreiden van de kennis die vandaag al aanwezig is binnen onderwijs en welzijn is er werk aan de winkel.

Wat is nu de rol van de islam in dit geheel? Volgens sommigen moet de realiteit in Vlaanderen ontkend worden. Volgens sommigen is het beter te ontkennen dat er verschillende culturen en verschillende religies samenleven in Vlaanderen. Volgens sommigen is het dus beter de ogen te sluiten en te hopen dat de bom niet ontploft. Ik zie dat anders. Ik wil weten wat er omgaat in de moslimgemeenschap en ik wil hen betrekken bij de strijd tegen radicaliserende jongeren. Die wij-zij-grens loopt ook doorheen de moslimgemeenschap. Vandaar dat wij, onder andere, de Moslimexecutieve willen responsabiliseren. Deze gemeenschap moet echter meer doen dan dat. Zij moet zelf zorgen voor een tegendiscours, voor een 'wij' dat daden veroordeelt. Zo'n tegendiscours moet ervoor zorgen dat zij geen oren meer hebben naar salafistische of jihadistische interpretaties die niks te maken hebben met onze westerse of Vlaamse samenleving.

We hebben dus een aantal antwoorden gevonden. Ik ben trots dat ik vandaag als voorzitter het resultaat kan presenteren van een aantal weken intensief studeren en onderhandelen. Trots ook omdat wij als eerste parlement erin geslaagd zijn om een aantal zeer concrete maatregelen op papier te zetten. En uiteraard ook trots omdat ik hier sta samen met de collega's, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen. Ik wil dan ook mijn collega's uitdrukkelijk bedanken voor de constructieve houding waarmee we dit tot een goed einde hebben kunnen brengen.

Anderzijds sta ik hier met een gevoel van bescheidenheid. Bescheiden omdat wij niet die ene wonderoplossing gevonden hebben. Dat wij niet die ene druk op de knop gevonden hebben om dit probleem op te lossen.

Collega's, 55 aanbevelingen, dat lijkt erg veel. Maar het zijn in mijn ogen 55 kleine steentjes in een rivier waarvan we nog niet goed weten hoe snel hij stroomt en of er een tegenstroom zal komen. 55 maatregelen die niet per se

sexy of opvallend zijn. Maar wel 55 maatregelen die in mijn ogen het verschil zullen maken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, ik sluit mij aan bij de vraag van onze voorzitster van de commissie om niet te worden onderbroken tijdens mijn betoog.

Voorzitter, collega's: 'proud but humble'. Het Vlaams Parlement en de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering mogen trots zijn op de voorliggende resolutie met aanbevelingen die een breed politiek en maatschappelijk draagvlak hebben. Maar we willen en moeten ook bescheiden blijven. We worden namelijk geconfronteerd met een wereldwijd vertakte problematiek van gewelddadige radicalisering die onze waarden en vrijheden bedreigt en waarvan we beseffen dat de bedreiging nog vele jaren zal aanhouden.

De wereld van de jihadi's staat heel ver van onze denkwereld en alles waar ik als christendemocraat voor sta. Het is dan ook niet gemakkelijk om te doorgronden waarom iemand die in Vlaanderen geboren en opgegroeid is, naar een land trekt dat hij niet kent om zich daar in te schakelen in netwerken van barbaarse terroristen. Maar doorheen de hoorzittingen in de commissie hebben we toch een beter zicht gekregen op het zeer complexe fenomeen van de gewelddadige radicalisering en ook in de succesfactoren voor de aanpak ervan.

Er bestaat geen 'één probleem, één oplossing'-benadering. Hét profiel van dé geradicaliseerde bestaat niet. Maar er zijn wel factoren die vaak terugkeren in de individuele verhalen.

Van bij de oprichting van de commissie heeft CD&V gepleit voor een grondige, realistische benadering, gericht op de bevoegdheden van de Vlaamse deelstaat. Van vóór de oprichting van de commissie hebben wij gekozen voor een benadering die gebaseerd is op verbondenheid en gemeenschapsopbouw en zijn wij niet in de val van het polariserende 'wij tegen zij'-discours getrapt.

Wij richten onze pijlen niet op één bepaalde godsdienst, laat staan op alle godsdiensten. Wat wij wel aanklagen, is de manier waarop de religieuze beleving wordt misbruikt om zoekende, vertwijfelde, idealistische, verbitterde geesten te kneden in functie van een brutaal en bloedig politiek project zoals Islamitische Staat of Daesh dat doet. De christendemocraten willen de interlevens-beschouwelijke en interreligieuze dialoog bevorderen, en we vinden deze vraag terug in de teksten.

Tijdens de hoorzittingen is naar voren gekomen hoe religie een belangrijk referentiekader blijft bij de moslimjongeren, ook voor diegenen die hier zijn opgegroeid. Dat wordt ook bevestigd in een recente studie van de Koning Boudewijnstichting, die in feite een zelfportret is van de Marokkaanse en Turkse Belgen. Hieruit blijkt dat de moslimidentiteit sterk wordt beleefd, maar ook dat de specifieke religieuze beleving steeds meer individueel en dus ook meer divers wordt. Wij verzetten ons tegen een discours dat moslims collectief afrekent op de radicale en extremistische uitspattingen van bepaalde groepen, die zich met hun via internet gebricoleerde wereldbeeld trouwens buiten de traditionele theologische kaders plaatsen.

Het debat over de radicalisering heeft ons al snel gebracht bij de vraag welke samenleving wij in Vlaanderen willen uitbouwen. Laat daar geen twijfel over bestaan: de indieners van de resolutie staan voor een open en inclusieve samenleving, die stoelt op een democratische rechtsstaat en respect voor de fundamentele rechten en plichten.

In onze conceptnota heeft CD&V gepleit voor een evenwichtig plan met duidelijke en gecoördineerde beleidslijnen en afspraken gericht op een geïntegreerde aanpak, een gesloten veiligheidsketen die gaat van preventie over remediëren en bestraffen tot nazorg. Dit uitgangspunt vinden we ook terug in de resolutie.

We zijn niet zozeer op zoek naar nieuwe instrumenten, maar het komt er wel op aan de bestaande te versterken. Dat kan door ze uit te rusten met meer oog voor gewelddadige radicalisering, door ze op een andere manier in te zetten, bijvoorbeeld dichterbij, laagdrempeliger, meer cultuursensitief.

Een integrale aanpak vraagt de betrokkenheid van de hele samenleving, ook het brede middenveld, de geloofsgemeenschappen, de media, welzijns- en onderwijsinstellingen en jeugd- en sportverenigingen.

Naast Vlaanderen hebben ook het federale, het Europese en het lokale niveau een beleid ontwikkeld. Het kwam er dus op aan om aanbevelingen te formuleren die geïntegreerd worden en zich richten op wat op de andere niveaus gebeurt. Vlaanderen staat niet op een eiland. Het is belangrijk dat de verschillende plannen op elkaar inhaken.

Er is ook een actieplan van de Vlaamse Regering. Daarin worden ook een aantal prioriteiten gesteld. Er wordt ook gesteld, en dat is belangrijk, dat in de nodige middelen zal worden voorzien om dat actieplan uit te voeren. Ons voorstel van resolutie bouwt daar uiteraard op voort.

We vinden in het voorstel van resolutie een aantal specifieke punten uit de CD&V-conceptnota terug. Zo is er de cruciale rol van preventie. In beleidsdomeinen zoals Welzijn en Onderwijs gebeurt er vandaag reeds heel veel. Het roer moet dan ook niet helemaal worden omgegooid, maar er moet worden voortgewerkt met wat voorhanden of in opbouw is. Daarbij moet worden gewaakt over de lage drempels om het bestaande aanbod goed in te zetten. We hechten ook veel belang aan de aanbeveling van een centrale, voortdurend bereikbare telefonische hulplijn voor ongeruste ouders, leerkrachten en andere burgers in de omgeving van radicaliserende jongeren. Het moet een neutrale telefoonlijn zijn, maar met een heel goede backoffice, die onmiddellijk advies kan verlenen of de weg wijst naar intensieve ondersteuning, ook naar het preventieve en naar de veiligheidsaanpak, als dat nodig is.

In het beleidsdomein Welzijn staat de preventie uiteraard voorop, maar als het nodig is, is er ook een reactieve aanpak. Van de Huizen van het Kind tot de justitiehuisen is er een hele keten van continue hulpverlening en ondersteuning. Ondersteuning en begeleiding van ouders en familie zijn cruciaal. Dat is ook gebleken uit een aantal goede praktijken en uit getuigenissen tijdens de hoorzittingen. Daarom is blijvend investeren in een laagdrempelig aanbod van professionele opvoedingsondersteuning nodig. Met betrekking tot jongeren die dreigen te radicaliseren, is systematisch overleg vereist tussen alle relevante partners. Maatwerk en netwerking zijn essentieel. Tijdens de hoorzittingen is herhaaldelijk naar voren gekomen dat in een dergelijke situatie de vertrouwensrelatie met de jongeren moet worden gevrijwaard. Daarom gaat er in de concrete aanbevelingen veel aandacht naar de noodzaak van een kader met operationele afspraken omtrent informatie-uitwisseling, waarbij risico-inschatting en casusoverleg sleutelbegrippen zijn. Het onderwijs zet in Vlaanderen al decennia lang in op het versterken van de weerbaarheid van jongeren, maar ook op burgerzin en de verdediging van onze basisvrijheden. De school is een belangrijke leer- en oefenplaats voor het respectvol omgaan met verschillen, ook levensbeschouwelijke verschillen. Daarom vraagt een aanbeveling een versterking van de interlevensbeschouwelijke competenties en de burgerschapseducatie.

In de preventie van radicalisering staan een vroegtijdige interventie en een multidisciplinaire aanpak voorop. Een stelling die als een mantra door de hoorzittingen

liep, is ongetwijfeld dat de lokale besturen en de eerstelijnswerkers echt het verschil kunnen maken, omdat zij de inwoners, de jongeren, de gezinnen, de gemeenschappen het best kennen en als eerste zorgwekkende signalen kunnen oppikken. Het komt er dus op aan om hen goed uit te rusten. In de aanbevelingen wordt dan ook sterk de nadruk gelegd op opleiding, training en expertisedeling. Het Vlaams platform radicalisering kan daarbij een belangrijke rol spelen. Het voorstel van resolutie trekt heel bewust de kaart van de lokale besturen, en dat vertaalt zich in lokale coördinatiecellen, een snel inzetbaar interventieteam en het op basis van een objectieve risicoanalyse inzetten van extra middelen op de plaatsen waar de aangetoonde nood het hoogst is. Daar waar het brandt, daar moeten we eerst blussen.

Het is voor ons zeer belangrijk dat ouders worden ondersteund wanneer ze te maken hebben met een radicaliserend kind. Laagdrempelige praktijkvoorbeelden kunnen daarbij inspireren, maar ook de zelfhulpgroepen van getroffen familieleden verdienen steun. We zijn ervan overtuigd dat ouders en scholen partners zijn in een diverse samenleving. Ouderbetrokkenheid en -participatie helpen om samen vorm te geven aan de schoolgemeenschap.

Bij de bestrijding van gewelddadige radicalisering zijn heel veel beleidsdomeinen betrokken. Wij rekenen op de coördinerend minister om de inspanningen en maatregelen af te stemmen en te coördineren, en daarbij ook de federale en lokale diensten te betrekken. Het Vlaams platform radicalisering moet daarbij de draaischijf zijn. Federaal is er ook een platform opgericht waarin de overheden worden samengebracht. Het is belangrijk om ook die op elkaar te stemmen, en om zeker niet naast elkaar te werken of doublures te creëren.

In het voorstel van resolutie wordt terecht veel aandacht besteed aan de erkenning van moskeeën, de Vlaamse imamopleiding en een wettelijke verankering van een Vlaamse en Franstalige kamer in de Moslimexecutieve. Wij zijn ervan overtuigd dat de meerderheid van de Europese moslims hun geloof willen beleven binnen het wettelijke kader van hun land. Het is belangrijk dat ook de Moslimexecutieve bijdraagt aan de beleving van de islam in een Europees kader. Het debat en de argumenten tegen de radicaliserende stroming binnen de islam, moeten ook vanuit de moskeeën, de lessen islam in het onderwijs en de Vlaamse moslimgemeenschap komen. Uit de getuigenissen blijkt dat de radicalisering zich trouwens niet afspeelt binnen de erkende moskeeën, maar wel via het internet, op de straat en in obscure clubjes.

De imams dienen naast een grondige theologische kennis ook de Nederlandse taal en de regels van ons rechtssysteem in de vingers te hebben. Concrete projecten zoals het professionaliseringsproject voor imams in Antwerpen of de theologische opleiding in Leuven kunnen het maatschappelijke debat met en binnen de islamgemeenschap voeden.

De buitenlandse financiering van moskeeën is een voorwerp van zorg en publiek debat, niet alleen in Vlaanderen en België, maar ook in Nederland en vele andere Europese landen. De federale en Vlaamse regelgeving bieden een goed kader voor de financiering van de erediensten. We hebben er zelf alle belang bij om via de erkenningen, die gepaard gaan met heel wat voorwaarden en ook met toezicht op de werking, de dubieuze financiering door radicale regimes volledig overbodig te maken.

Tot slot heeft onze fractie drie concrete werkpunten voor de nabije toekomst. Dit voorstel van resolutie kan immers geen eindpunt zijn. Allereerst willen we de concrete uitvoering van de aanbevelingen periodiek evalueren binnen de commissie aan de hand van een voortgangsrapportage door de regering.

Ten tweede willen wij dat er een concrete, beleidsgerichte onderzoeksagenda uitgewerkt en ingevuld wordt. De bijzondere commissie heeft snel en efficiënt

gewerkt om de 55 aanbevelingen te formuleren. Maar misschien hebben we nog te weinig aandacht kunnen besteden aan binnen- en buitenlands wetenschappelijk onderzoek over het fenomeen van radicalisering, aan een diepgaande analyse van het radicaliseringsbeleid in het buitenland en een aantal succesvolle deradicaliseringsprogramma's. Die zijn trouwens ook in het buitenland nog volop in evolutie. Het is belangrijk om de vinger aan de pols te houden.

Wij zijn van mening dat het Vredesinstituut hier een rol kan spelen. Het rapport dat het Vredesinstituut gemaakt heeft over deze problematiek, over het omgaan met radicalisering, verdient trouwens ook de blijvende aandacht van dit parlement. Bij onze voortgangsrapportages is het zeker nuttig om ook dit rapport geregeld opnieuw boven te halen. Ik vestig daarom ook nog eens de aandacht op de suggesties in dat rapport voor een beleidsgerichte onderzoeksagenda en ik wil ervoor pleiten dat het parlement en het Vredesinstituut samen nagaan hoe een en ander operationeel kan worden uitgevoerd.

Ten derde willen we dat Vlaanderen een actieve bijdrage levert aan het federale en het Europese beleid die zich ook volop verder ontwikkelen. In het voorstel van resolutie wordt gewezen op de mogelijkheden die er zijn om hieraan een actieve bijdrage te leveren, bijvoorbeeld aan de federale kadernota Integrale Veiligheid, aan het Nationaal Veiligheidsplan en aan het federale Plan-R. Maar ook in de ontwikkeling van het Europees beleid moet Vlaanderen zichtbaar en actief aanwezig zijn.

Voorzitter, niet alleen fier en tegelijkertijd ook met een zekere nederigheid, maar ook met dankbaarheid wil ik afsluiten. Ik ben de collega's dankbaar voor de bijzonder intense samenwerking. Het is al een paar keer gezegd dat we over de grenzen van meerderheid en oppositie heen tot deze aanbevelingen zijn kunnen komen. Dat bewijst dat de problematiek door dit parlement heel ernstig is genomen, dat er goed werk is geleverd en dat er in Vlaanderen over heel fundamentele zaken een brede consensus bestaat. (*Applaus bij CD&V, de N-VA, Open Vld, sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, beste collega's, in de steden en gemeenten die tot nu toe het hardst getroffen zijn en werden door gewelddadig radicalisme en vertrekkende en terugkerende Syriëstrijders, zien we het al tweeënhal jaar: partijen die over de grens van meerderheid en oppositie heen samen oplossingen zoeken. In dit parlement zagen we zo'n brede meerderheid al een eerste keer in 2013 toen de eerste resolutie ooit over dit thema vanuit de toenmalige oppositiepartijen Open Vld, Groen en LDD goedgekeurd werd, met brede steun van de toenmalige meerderheidspartijen.

Het is een gezond democratisch principe en het beste tegengif voor extremisme en radicalisering dat over maatschappelijke uitdagingen van deze aard en schaal partijen de waan van de dag overstijgen en vanuit de waarden en ideeën die ze dagelijks verdedigen, samenzitten met de overtuiging dat met een brede meerderheid voorstellen doen, beter werkt dan dat ieder op zijn eiland van het grote gelijk blijft zitten.

Het was dat idee van samenwerking dat de heer Somers en mijzelf ertoe bracht om bij de start van dit parlementaire jaar in een opiniestuk Vlaanderen op te roepen om meer te doen, om meer ambitie te tonen voor preventie en veiligheid, om dit niet enkel over te laten aan de federale overheid, en om dit Vlaams Parlement ertoe aan te zetten dit thema in een aparte commissie te bespreken.

Door de gebeurtenissen in Verviers en Parijs – die regelrechte aanslag op onze vrijheid en democratie – kwam de werking van onze commissie in meer daglicht

te staan dan oorspronkelijk verwacht. Maar het weerhield de getuigen, experts en ervaringsdeskundigen er niet van om duidelijke analyses te maken, om voorstellen te doen, om ook vragen aan ons als politici te stellen, om ons te confronteren met wat het met een mama doet om haar zoon of dochter te zien vertrekken en een telefoontje te krijgen, wat het met leerkrachten en directies doet om jonge mensen een paar weken voor hun einddiploma te zien gaan, en niet op de schooluitstap zoals ze hadden gezegd.

In de getuigenissen hoorden we ook positieve signalen, signalen van hoop. Zo waren er getuigen die ook keken naar wat de betrokkenen hun eigen organisatie anders en beter kunnen doen. Getuigenissen die ons leerden dat er binnen de moslimgemeenschap ook gedebatteerd wordt – meer dan in het verleden – over de wijze waarop hun geloof de aansluiting bij onze samenleving beter kan vinden. Het thema op zich en de open en eerlijke getuigenissen, niet het minst van de twee mama's, gaven ons de morele opdracht om tot een breed gedragen en inhoudelijk sterk akkoord te komen. Voor onze fractie, voorzitter, collega's, beantwoordt dit voorstel van resolutie met de 55 aanbevelingen aan die twee noodzakelijke eigenschappen: breed gedragen en inhoudelijk sterk.

Twee weken geleden hadden we met een aantal collega's de eer om de Canadese professor Michael Ignatieff hier in Brussel te ontvangen. Hij had het over veiligheid en vrijheid. Hij beschreef ons het fenomeen dat hij in veel democratieën had zien plaatsgrijpen na een terreurdreiging of na terreurdaden: harde woorden en veiligheidsmaatregelen om ter strengst. Het zijn maatregelen die de kern van de vrijheid en de democratie zelf aantasten en vaak groepen binnen dezelfde samenleving verder uiteendrijven. Hij zei ons dat dit begrijpelijk was vanuit het verlangen van kiezers en burgers om van politici snelle en harde antwoorden te krijgen. Zijn oordeel luidde dat het vaak 'good politics' was, maar zelden 'good policy'.

Toen we hem kort beschreven na zijn lezing waarover onze aanbevelingen hier, over de partijgrenzen heen, gingen, kregen we lof. Lof omdat we het aandurven om in onze teksten niet alleen duidelijk te vragen om een goed en sluitend veiligheidsbeleid te voeren, maar ook omdat we er breed aan werken, dat we veel aandacht hebben voor preventie, de rol van de islam in Vlaanderen, de ouders niet vergeten, de centrale en cruciale rol van lokale overheden beschrijven en aanbevelingen doen om hen en de eerstelijns werkers beter en meer te ondersteunen. Maar ook lof omdat we dit doen over die vaak diepe kloof heen tussen hen die de meerderheid vormen en hen die oppositie voeren. Voor onze fractie zijn én de maatregelen én de toon van de tekst belangrijk.

Die maatregelen zijn: de versterking van de preventieve rol van Onderwijs, Welzijn, jeugdwerk, buurtsport, het aanpakken van jongerenwerkeloosheid, het uitgaan van een inclusieve maatschappij waarbij iedereen die de minimale maar o zo belangrijke spelregels aanvaardt, medeburger is, het erkennen en ondersteunen van lokale besturen, het creëren van een groene lijn voor familie, ouders en vrienden, het snel inzetbare team enerzijds voor scholen, anderzijds voor lokale besturen, meer aandacht voor diversiteit in onze media, de erkenning van de prille ouderwerking, het opstarten van decompressieprogramma's en een integraal veiligheidsbeleid met het versterken en/of opstarten of versneld invullen van onder andere de justitiehuisen, het parket en een meldpunt discriminatie op plaatsen waar dat nog ontbreekt.

Dit zijn stuk voor stuk maatregelen die in de 55 punten zijn vervat en die we absoluut onderschrijven. We vragen ook dat de uitvoering niet te lang op zich laat wachten.

Zoals ik al zei is niet alleen de inhoud maar ook de toon belangrijk: een toon die niet naïef is maar ook niet hard om hard te zijn, die duidelijk is maar niet

geschreven om te kwetsen en die niet nodeloos wil polariseren. We duiden wel degelijk in onze inleiding en via de presentaties van de getuigen die in het parlementair document zijn opgenomen, waar de problemen zitten, hoe de mechaniek van de ronselaars werkt en hoe men jongeren lokt, aanmoedigt, aanzet tot haat en geweld.

We schuwen het thema religie en meer in het bijzonder de islam niet. Maar nooit doen we dit om te stigmatiseren, nooit maken we van een groep gelovigen één geheel, wel integendeel. Voor de mensen die straks op de groene knop drukken, zijn moslims in Vlaanderen geen vijand, maar wel een bondgenoot, zijn moslims in Vlaanderen geen fanatici, maar wel gelovige medeburgers, die hun geloof gekaapt zien door mensen die van haat zaaien en geweld plegen een handelsmerk gemaakt hebben.

Voor de collega's die straks dit voorstel van resolutie goedkeuren, zijn 'samenwerken' en 'betrekken' de werkwoorden, niet 'segregeren' of 'stigmatiseren'. We komen resoluut op voor ons samenlevingsmodel, het recht op vrije meningsuiting, de scheiding van kerk en staat, de gelijkheid van vrouwen en mannen, de rechtstaat en onze democratische waarden, maar juist daarom brengen we respect op voor de geloofsovertuiging van elke burger, gaan we resoluut voor gelijke kansen en bestrijden we actiever dan in het verleden elke vorm van discriminatie en achteruitstelling.

Beste collega's, de heer Kennes sprak daarnet over nog drie werkpunten. Ik zie nog drie valkuilen en ik wil ze met u delen.

Aan wie denkt dat nu alles achter de rug is, zeg ik deel duidelijk dat dit niet het begin is van het einde van dit probleem, hoogstens het einde van het begin. Het grote werk moet nog starten. De werkzaamheden van deze commissie maken het wel duidelijk. Wat is er gebeurd en wat moeten we doen? Wie moet wat doen? Welke andere overheden hebben hier een rol in? Op deze vragen bieden we antwoorden, maar ze moeten voor het grootste deel nog worden uitgevoerd.

Dat brengt mij bij de tweede valkuil. Men zou kunnen zeggen dat 55 aanbevelingen schrijven voldoende is, maar wij weten beter, dat is niet zo. Ze moeten nu ook wel echt uitgevoerd worden. De stemming die we straks zullen houden, is niet de eerste stemming waarbij meerderheid en oppositie zich samen buigen over een voorstel van resolutie tegen radicalisering. Oud-collega Boudewijn Bouckaert en mevrouw Meuleman, mede-indieners in 2013 van die allereerste resolutie, zullen het met mij eens zijn dat de Vlaamse Regering daar niet de aandacht aan gegeven heeft die het thema nochtans verdient, wel integendeel. De afspraak die we daarom maakten binnen de commissie, is dan ook heel belangrijk. Er moet een goede en degelijke opvolging van deze aanbevelingen komen binnen het Vlaams Parlement. Zowel parlementsleden van de meerderheid als van de oppositie hebben de plicht om de leden van de Vlaamse Regering hierover op te volgen en te bevragen.

Lukt iets niet omdat er decretaal werk nodig is, dan staat het parlement klaar. Werkt men op een ander niveau niet mee of zijn er integendeel schitterende nieuwe methodes in een andere gemeenschap, dan moeten we die opvolgen. Hier ligt een bijzondere opdracht voor de collega's die ook in de Senaat actief zijn. Zij kunnen daar de aanpak in de verschillende gewesten en gemeenschappen en op het federale niveau vergelijken en goede voorbeelden doorgeven en mankementen signaleren. Als er aanbevelingen zijn die nog verder moeten worden uitgediept, dan moet dat gebeuren en moeten wij daar onze verantwoordelijkheid in nemen. Kortom, ons werk als parlement is straks na de stemming niet klaar en veel tijd mogen we niet verloren laten gaan. Persoonlijk zou ik het bijvoorbeeld onacceptabel vinden indien we hier over een aantal maanden de betrokken

ouders opnieuw zouden ontmoeten en zouden moeten vaststellen dat onze aanbeveling 51 om hun werk te erkennen en de ondersteuning van hun werkzaamheden op te volgen, dode letter is gebleven.

Ten slotte, beste collega's, kom ik bij de valkuil waar we vaak over gesproken hebben in het redactieteam: de centen. Uiteraard beseft iedereen dat er naast visie en samenwerking, ook middelen nodig zijn op het terrein. We pleiten niet voor blanco cheques, voor los uit de pols verdeelde middelen, maar wel voor een gerichte inzet van extra middelen op die plaatsen die het hardst getroffen zijn én voor die beleidsdomeinen die het meest kunnen helpen bij het voorkomen van verdere gewelddadige radicalisering.

Voorzitter, namens mijn fractie dank ik alle collega's die aan deze tekst mee schreven, en die groep is breder en groter dan het aantal namen dat ons reglement toestaat om onder de resolutie te zetten. Die groep heeft duidelijk getoond dat we ons in Vlaanderen niet laten verdelen door het extremisme, en we bezorgen haatzaaiers en geweldpredikers volgens ons de grootste nederlaag, een ware nachtmerrie, door de diversiteit in onze samenleving te koesteren en ze als een troef te gaan beschouwen. Onze groep heeft zich niet laten leiden door angst, maar door een sterk geloof in de toekomst. Angst zaait immers verdeeldheid, vernieling en terreur, en laat dat nu net zijn wat jihadisten en IS-strijders beogen. Het ergste wat terroristen kan overkomen, is dat men er in een democratie samen uit geraakt. Dat we samen, over partijgrenzen heen, willen bouwen aan een inclusieve samenleving met plaats voor ieders eigenheid, ieders talent en ieders karakter. En als dat is wat we met deze resolutie hebben bereikt, dan is er zeker nog hoop. En dan is onze fractie en ben ikzelf trots om deel uit te maken van een parlement dat zoiets kamerbreed kan bewerkstelligen. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, collega's, ik sluit me aan bij de warme woorden van onze commissievoorzitter Nadia Sminate en de heren Kennes en De Ro dat deze resolutie teamwork is. Teamwork in een parlement dat een heel grote, brede meerderheid en een vrij kleine oppositie, eerlijk is eerlijk, en teamwork waarbij ook de oppositie ten volle haar verantwoordelijkheid heeft genomen. En dat in een sfeer van openheid en effectieve verantwoordelijkheid bij alle democratische fracties.

Waarom heeft mijn partij – en niet alleen ikzelf, maar ook collega Kherbache, die verontschuldigd is wegens ziekte, en onze fractievoorzitter John Crombez – echt dit dossier ter harte genomen? Heel simpel. Dit dossier gaat over een problematiek die aan de kern van ons samenleven raakt, die over de kern van ons samenleven gaat, die gaat over sociale cohesie in een superdiverse samenleving in de 21e eeuw. Het gaat over het hernieuwen van het sociaal contract in een democratische rechtsstaat, in een pluralistisch en superdivers Europa.

De doelstelling is heel duidelijk. Eigenlijk pleit deze resolutie, in alle openheid, voor een inclusieve samenleving waarin iedereen zich thuis voelt en een perspectief heeft op een goed leven. Dat klinkt simpel, maar blijkbaar noopt het een aantal mensen om zich in vreemde oorden te begeven om de meest gruwelijke dingen te doen. Alleen vervreemding en barbarij kunnen daar aan de basis liggen.

Vandaar dat wij ook vol overtuiging hebben gezegd dat we, als we mee onderhandelen over een gezamenlijke tekst, dat eerst en vooral doen omdat we ook onze samenleving willen beschermen. We willen het veiligheidsrisico wegnemen door preventief in te zetten op de voedingsbodem van radicalisering. En voor preventie is net dit Vlaams Parlement in heel veel domeinen bevoegd. Het motto dat eigenlijk over de resolutie hangt, zou je kunnen samenvatten als het oeroude 'tough on crime, but also tough on the causes of crime'.

The causes of crime vind je waar jongeren achtergesteld zijn, waar jongeren geen toekomstperspectief hebben, waar mensen uit de boot vallen, vervreemden en extreme ideeën ontwikkelen, daarin gesocialiseerd raken en zelfs radicaliseren, en in de meest extreme vorm durven overgaan tot gewelddadig terrorisme. Daarin moeten we investeren, in onderwijs, in welzijn en in werk, om die voedingsbodem weg te nemen.

Onderwijs moet niet alleen inzetten op talenten voor onze economie, maar ook op burgers voor onze gemeenschap. Dat inclusief onderwijs wordt ook in de tekst bepleit. De heer Kennes verwees naar de interreligieuze dialoog. Zelf zijn we zeer sterk vragende partij voor het versterken van de burgerschapsvorming op school. In de commissie Onderwijs zullen we daar verder op blijven inzetten.

Sp.a engageert zich ook overtuigend voor dit voorstel van resolutie omdat het het vrijblijvende karakter dat soms nog wat vervat zit in de regeringsintenties, overstijgt. Het engagement is heel duidelijk, we gaan voor extra budgettaire ruimte om te doen wat moet binnen onze reguliere beleidsdomeinen Welzijn, Onderwijs en Arbeidsmarkt. We blijven inderdaad niet binnen de reguliere middelen en de 500.000 euro waar de Vlaamse Regering zich eerder toe verbond. Neen, we zetten extra middelen in, net daar waar dat het meest nodig is, waar het probleem vandaag al urgent is of morgen urgent dreigt te worden, en waar het veld, Welzijn, Onderwijs, Arbeidsmarkt en de lokale besturen signaleren dat er mogelijks problemen aankomen.

We zijn zeer blij dat de rol van de islam zeer expliciet wordt erkend als belangrijk in het bestrijden van radicalisme. De islam is een partner in onze samenleving, het is sinds jaar en dag een erkende religie. Toch slagen we er nog altijd onvoldoende in de erkende instanties te versterken en een instrumentarium te geven om mee de inclusieve samenleving te bouwen.

We zijn ook zeer blij dat er heel duidelijk wordt ingezet op een ketenaanpak inzake veiligheid, dat preventie in de eerste orde belangrijk wordt geacht, en dat in de laatste orde ook vervolging en bestraffing uiteraard belangrijk zijn.

Sp.a is ook zeer tevreden dat het voorstel van resolutie pleit voor het versterken van het instrumentarium inzake antidiscriminatie. Dat is voor ons essentieel. Je kunt geen inclusieve samenleving bouwen als we niet heel duidelijk een signaal geven dat alle mensen gelijk zijn en gelijke kansen verdienen, en dat we een tandje bijsteken in de strijd tegen discriminatie.

Voor ons betekent dat dat ook het instrumentarium decretaal moet worden versterkt, dat we effectief inzetten op die praktijktests, dat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid neemt om discriminatie in kaart te brengen, aan de kaak te stellen en te vervolgen. Onze fractie gaat in elk geval door met die initiatieven en we hopen dat vele fracties ons daarin zullen volgen.

Een derde cluster waarom we tevreden zijn met dit voorstel van resolutie is omdat we het eerste parlement zijn in dit land – sommigen zeggen dat we de primeur hebben in Europa – dat zo'n totale aanpak voorstaat. Daarmee hebben we niet alleen de grenzen van meerderheid en oppositie overstegen – dat is een goede zaak – maar onze aanpak kan en moet om te beginnen ook een voorbeeld zijn voor het federale niveau. De Senaat en ook in de Kamer, dat belangrijke veiligheidsbevoegdheden heeft, moeten een tandje bijsteken en het voorbeeld van de samenwerkende meerderheid en oppositie in de praktijk brengen.

We zijn zeer blij dat er in de ketenaanpak waarin het preventieve, curatieve en repressieve luik aanwezig zijn, een centraal instrument wordt gegenereerd op het lokale niveau. Het idee van een partnertafel klinkt misschien heel simpel, maar is niet vrijblijvend. Als een lokale actor – of het nu een welzijnsorganisatie is, of een

school, of het CLB, of een andere actor – vreemd gedrag detecteert – een jongere die zich afsluit, een jongere die zich anders kleedt, een jongere die heel vreemd gedrag vertoont omdat hij niet meer open is ten aanzien van zijn peers, ouders en sociale omgeving –, dan zal die jongere heel snel worden opgevolgd. Dat gebeurt niet alleen met één hulpverlener, maar in een globaal verhaal waarin én de school én de job én het welzijnswerk samenwerken met de lokale overheid om informatie uit te wisselen, niet alleen lokaal maar ook tussen de verschillende niveaus, tussen de verschillende gemeentes. Nu is het al te gek dat een kandidaat-Syriëstrijder vertrekt vanuit gemeente X, het licht ziet, zich vergist heeft en beslist om terug te keren als inwoner en burger van dit land, en zich dan doodleuk kan gaan melden en registreren in gemeente Y, terwijl men niet weet waar die persoon naartoe is geweest. Dat moet absoluut worden voorkomen. Vandaar de ambtshalve schrapping van alle vertrekkers uit de gemeenteregisters. Dit is voor ons een essentieel punt in de gegevensuitwisseling en goede communicatie.

We hebben in het voorstel van resolutie ook uitgebreid aandacht voor de stedelijke context. Waar de anonimiteit het grootst is, is het risico op vervreemding navenant. Daarom pleiten we voor een eengemaakt veiligheidsbeleid in Brussel. Een eengemaakt veiligheidsbeleid dat de politiezones in Brussel overstijgt, maar ook veel betere informatie-uitwisseling tussen de Rand en Brussel-Hoofdstad mogelijk maakt. We pleiten voor een justitiehuis in Halle-Vilvoorde en lokale antennes met investeringen op heel korte termijn in Asse, Vilvoorde en Halle omdat in de stad Vilvoorde de problematiek toch wel schrijnend en bekend is. We pleiten ook voor een volledig operationeel parket Halle-Vilvoorde. Dat zal niet vanzelf gaan. Het engagement is genomen in het federale regeerakkoord, maar als men er niet in slaagt om de kaders op het parket op te vullen, dan moet men ook daar een tandje bij steken. Dan moet men gerichte campagnes durven voeren om dat parket zo snel mogelijk volledig operationeel en bemand met het nodige personeel, te kunnen organiseren. Dit voorstel van resolutie pleit heel duidelijk voor de islamitische geloofsgemeenschap als een bondgenoot tegen gewelddadig salafisme. We reiken hefboomen aan voor de uitbouw van een westerse islam, een kader om te versterken via betere en erkende en gefinancierde moskeeën.

We zijn blij dat alle democratische fracties in dit parlement de noodzaak erkennen om de leuze 'put your money where your mouth is' hard te maken. Er staat duidelijk een engagement in om extra budget te investeren in de reguliere beleidsdomeinen, maar ook lokaal waar de noden het grootst zijn. Mijnheer De Ro, we zijn heel blij dat u zegt dat de extra middelen er moeten komen. Ik hoop dat u minister Turtelboom, die gisteren in de commissie liet verstaan in geen extra middelen te voorzien, van het tegendeel kunt overtuigen, want dit engagement is kamerbreed.

Ik hoop ook dat de burgemeesters – en niet alleen de vier die we al een aantal keren hebben gehoord – als ze de nood voelen, de hand zullen opsteken en zullen vragen wanneer het financieel engagement er komt van de Vlaamse Regering. We vragen al twee jaar wanneer de boter bij de vis komt. Ik hoop dat ze – en ik weet het van burgemeester Bonte in Vilvoorde – niet allemaal dezelfde houding hebben als de burgemeester van Antwerpen, die ietwat laetdunkend zegt dat het voorstel van resolutie mooie intenties bevat maar een ietwat vrijblijvende tekst is en dat hij het al allemaal doet. Als dat het geval is, dan hadden we ons het werk wel kunnen besparen. De leden die hierin hebben geïnvesteerd, weten wel beter, en heel veel burgemeesters, onder andere die van Mechelen, Vilvoorde en Maaseik, van verschillende politieke overtuigingen hebben blijkbaar een ander gevoel.

Ten slotte, collega's, wil ik afsluiten met een quote van de burgemeester van Vilvoorde. Hij zegt dat alleen warmte een ijsberg kan doen smelten. Als we in onze resolutie zeggen dat die Syriëstrijder het topje van de ijsberg is, dan bedoelen we dat in onze samenleving veel ruimte is voor verbondenheid en

inclusie. Laten we proberen om mensen dichter bij elkaar te brengen, via degelijk onderwijs, een job en goede welzijnstrajecten. We pleiten ook voor een opvolgingstraject. Dit is geen vrijblijvende resolutie. We willen het beleid van de Vlaamse Regering dag aan dag blijven monitoren, zowel inhoudelijk als budgettair. We hopen dat in het Bureau snel een methodiek wordt ontwikkeld waarmee we snel onze werkzaamheden kunnen voortzetten.

Collega's, ik besluit. In onze resolutie pleiten we voor een samenleving met een hart. Ze onderscheidt zich daarin van een andere resolutie over hetzelfde thema. In die resolutie van het Vlaams Belang staat een zeer perverse aanbeveling: de radicalisering aanpakken betekent niet het vertrek belemmeren, maar wel de terugkeer. Dat soort cynisme bestrijden we met onze resolutie, door heel duidelijk te zeggen dat iedere jongere die vertrekt, altijd iemands zoon, broer en vriend is. Dat is een jongere van hier die in 9 op de 10 gevallen hier is geboren en getogen. Dat is dus een medeburger, waarvoor onze samenleving een verantwoordelijkheid draagt. *(Applaus bij sp.a, Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, collega's, misschien zou ik beter niet reageren, maar ik vind het jammer wat u doet, mevrouw Gennez. We hebben heel lang samengezeten in een wellicht veel te klein kamertje om onze gedachten over dit onderwerp uit te wisselen. We hebben een conclusie uitgewerkt waar we allemaal achter staan, en dan vind ik het wat jammer dat u daar een politiek spelletje van maakt. *(Applaus bij de N-VA)*

Laat het duidelijk zijn: we hebben met goede redenen veel tijd in dit voorstel van resolutie gestoken en onze handtekening eronder gezet. Ik heb er geen probleem mee dat we op verschillende punten van mening verschillen of niet altijd hetzelfde belang hechten aan bepaalde bepalingen in die resolutie: daarvoor vertegenwoordigen we ook verschillende partijen. We hebben daarover openlijk kunnen spreken en we respecteren elkaars mening, en dat is een pluspunt. Daarom vind ik het jammer dat u dat nu allemaal wat onderuithaalt. Ik zou misschien beter niet reageren, maar ik doe het toch.

U interpreteert de uitspraken van de heer De Wever in Terzake op een bepaalde manier. Ik vind dat eigenlijk kleinzielig van u. Wat heeft hij gedaan? We hebben aan dit voorstel van resolutie zeer lang gewerkt. We deden dat omdat we er de nodige diepgang aan wilden besteden. We namen er de tijd voor. Vindt u nu dat ondertussen lokale overheden niet al bepaalde inspanningen moesten doen? Ze hebben dat gedaan, en dat heeft hij ook gezegd. Hij zei dat het voorstel van resolutie goede intenties en aanbevelingen bevat, maar ook dat er al veel wordt gedaan, onder meer in Antwerpen, Vilvoorde of Mechelen.

Op een bepaald moment lag er een actieplan van de Vlaamse Regering voor. De vraag rees of we de Vlaamse Regering zouden vragen om daarmee te wachten tot wanneer onze resolutie zou zijn goedgekeurd. We waren zo open om dat met de oppositie te bespreken. Ik herinner me dat mevrouw Kherbache toen heeft toegejuicht dat er toen al maatregelen werden genomen. Dat was erg knap van haar.

Dit probleem is niet iets waar we lang over konden nadenken. We hebben met dit voorstel van resolutie een meerwaarde gebracht, er diepgang aan gegeven. Ik denk niet dat we ervoor konden pleiten dat anderen daarop zouden wachten. Ik vind het zeer jammer dat u een valse noot speelt in de harmonie die we hier proberen samen te stellen. *(Applaus bij de N-VA)*

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Mijnheer Diependaele, ik heb de commissievoorzitter uitgebreid bedankt voor de samenwerking. Ik heb uitgebreid de accenten benadrukt die we allemaal delen, en ik heb onze eigen accenten gegeven.

Maar het was niet ik, mijnheer Diependaele, die op de avond van de persconferentie op de nationale tv het werk minimaliseerde. Het is ook niet aan mijnheer De Weaver om andere burgemeesters te schofferen door te zeggen: "Wij doen hier alles, de anderen moeten maar zien dat ze hun eigen boontjes doppen". Wij zeggen iets helemaal anders in dit voorstel van resolutie. Wij pleiten voor de versterking van de lokale entiteiten.

En nee, ze moesten op ons niet wachten in Vilvoorde, in Mechelen, in Maaseik, en blijkbaar ook in Antwerpen. Al goed dat er op het terrein actie wordt ondernomen. Maar als wij pleiten voor verdieping en extra maatregelen, dan pleiten we voor de versterking van de lokale besturen en voor extra investeringen. Wie dat nalaat te zeggen, pleegt schuldig verzuim tegenover al die families en mensen in het veld en in de hulpverlening die om aandacht vragen en om extra middelen smeken.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik vind dat een zeer magere reactie, maar ik zal er niet op voortgaan.

Er is wel degelijk bevestigd dat ook andere lokale besturen acties ondernemen, en niet alleen Antwerpen. Ik ga ervan uit dat die verschillende besturen nauw samenwerken. Wij juichen dat toe.

Nog iets anders. Ik hoop en denk dat niemand in dit parlement de illusie heeft dat dit een eindpunt is. Dit is een levend voorstel van resolutie. Dat is gezegd in het overleg naar aanleiding van het actieplan. We zullen dit voortdurend moeten bijschaven. Er is niet zomaar één antwoord op deze problematiek, waarmee het dan opgelost is. We zullen er moeten blijven aan werken. We moeten blijven in overleg treden met de lokale besturen en de mensen op het terrein. We gaan hier met een open geest verder aan werken.

Ik blijf het jammer vinden dat u op deze manier het werk van vele mensen wat teniet gedaan hebt, ook van uw eigen partijgenoten trouwens.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Het was ons eigen werk! We zijn er trots op. We verdedigen dat ook.

U zegt: we staan aan het begin van het werk, we gaan verdiepen en extra investeren. Dan is het toch logisch dat wij een beetje verbaasd zijn als de minister van Begroting zegt dat er geen geld gepland is, dat we niet extra gaan investeren? Dan is toch waakzaamheid geboden? Waakzaamheid van u, van uw partijgenoot Sminate, van ons allemaal, om toe te zien op de verdieping en versterking die in dit voorstel van resolutie staan. Ik hoop dat we daar samen aan kunnen blijven werken. Wij zullen dat alvast doen. Ik hoop van de Vlaamse Regering en alle partijen daarin vertegenwoordigd hetzelfde.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Ik zou nog graag even reageren op de uithaal van mevrouw Gennez dat het zo onmenselijk is van ons dat we in ons voorstel van resolutie jihadisten die gaan strijden zijn, de toegang tot het land te ontzeggen. Ocharm, die jihadisten, ze hebben toch allemaal een broer, een zus en een moeder. Sorry, mevrouw Gennez, speel nu toch eens open kaart aan welke kant u staat. Sorry, mensen die gaan vechten zijn, mensen die mensen hun handen zijn gaan afkappen, mensen die homo's omdat ze homo zijn van gebouwen hebben afgeduwd, sorry, als u aan hun kant staat: die samenleving daar pas ik voor.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Voor die samenleving moet ik helaas ook passen, mijnheer Diependaele. (*Protest bij de N-VA*)

Sorry! Sorry! Mijnheer Van Grieken bedoel ik. (*Rumoer*)

Voor die samenleving passen we met zijn allen. (*Rumoer*)

Er staat heel duidelijk in ons voorstel van resolutie dat voor Syriëstrijders die oorlogsmisdaden hebben begaan, maar één aanpak bestaat: die van het strafrecht. Terugkeerders moeten dan ook worden berecht. Maar wat u zegt, dat iedereen die vertrekt vol jeugdige overmoed of in een waan van fanatisme of omdat er van alles misgaat in zijn leven, niet onze verantwoordelijkheid is of die van onze samenleving, ja daarover verschillen we grondig van mening, en daar zijn we trots op.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Dat getuigt toch van een ongehooflijke naïviteit, mevrouw Gennez. Denkt u nu echt dat die jongeren vertrekken om aan ontwikkelingshulp te gaan doen? Om bloemetjes te planten? Die gaan er naartoe met het doel om de jihad op een gewelddadige manier te verkondigen en in de praktijk om te zetten. Ik vraag me echt af wie hier echt de naïeveling is. Ik vind van alle punten waar u kritiek op hebt, dat u een kans hebt gemist om te zwijgen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, ik wil beginnen met vooral die goede samenwerking die er is geweest, te benadrukken. (*Applaus*)

Ik vind dat we die geen stokken in de wielen mogen steken. We moeten dat blijven benadrukken. We zijn ervan vertrokken. We hebben gezegd, op het moment dat het eerste debat plaatsvond in het Vlaams Parlement: wij willen, voorbij de polarisering, verbinden omdat we allemaal vinden dat deze problematiek te ernstig is om die niet serieus aan te pakken. Er vertrekken op dit moment nog steeds per maand twaalf strijders naar Syrië. Voor die mensen, maar zeker voor al wie overblijft, zijn we het aan onszelf en aan onze samenleving verplicht om die problematiek au sérieux te nemen en er iets aan te doen. Wij hebben dat gedaan, denk ik.

We zijn op 19 januari begonnen met de hoorzittingen. We hebben er een zestal gehad, met als thema's veiligheid, onderwijs, jeugdbeleid en diversiteitsbeleid. We hebben over het muurtje gekeken naar het buitenland. In elk van die hoorzittingen zijn verschillende sprekers aan bod geweest. Mensen die met hun twee voeten in het veld staan, experts ter zake, mensen die studiewerk verricht hebben, mensen van de veiligheidsdiensten, allemaal zijn ze de revue gepasseerd. Wij hebben eerst en vooral geluisterd. Dat heeft ervoor gezorgd dat we in de discussies achteraf, die diepgaand waren en die lang hebben geduurd, – het heeft een tijdje geduurd voor ons voorstel van resolutie er eindelijk lag – uit de stellingen van ons eigen gelijk zijn kunnen stappen en dat we hebben kunnen kijken naar wat nu echt werkt. Dit is ten slotte wat we willen bereiken: maatregelen die werken en die het verschil zullen maken op het terrein. Die hebben we proberen te grijpen in ons voorstel van resolutie. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat we daarin geslaagd zijn.

Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat we het niet over iets kleins allemaal eens zijn geworden, maar dat we een consensus hebben gevonden over een voorstel van resolutie dat allesomvattend is en veel beleidsdomeinen behelst, maar zeer duidelijk twee zaken vooropstelt. Dat is enerzijds de veiligheid van onze samenleving, en anderzijds de bescherming van de democratische, open en inclusieve samenleving, waar we ook allemaal voor staan en waarvan we voelen dat die onder druk staat. Die twee poten hebben wij heel goed uitgewerkt in ons voorstel van resolutie.

Dat was iets wat wij vanuit Groen ook vooropstelden. Ik durf te zeggen dat we vanuit Groen toch vrij veel werk hebben gedaan rond de problematiek. We hadden al rondetafels georganiseerd en we hadden een eigen conceptnota

ingediend. We hadden gezegd dat we rond die twee poten voorstellen wilden doen, waarvan we moeten vertrekken en die we beide sterk moeten uitbouwen, zowel de veiligheid als het preventieve luik dat wil inzetten op een inclusieve maatschappij in al haar facetten. Ik denk dat we daarin geslaagd zijn.

Ik vind het zeer belangrijk om mee te geven, nadat we lang hebben samengezeten en veel voorstellen op papier hebben staan, dat nu het moment is dat de mensen die met de problematiek bezig zijn, echt het verschil beginnen te zien. Die mensen in de steden en gemeenten die met die jongeren geconfronteerd worden, onze jeugdwerkers, onze welzijnswerkers, onze mensen uit het onderwijs moeten voelen dat expertise opgebouwd wordt en dat die expertise tot bij hen komt.

Ik wil ook benadrukken dat ik ervan overtuigd ben – we zijn vanuit dat idee ook vertrokken – dat dat niet zal kunnen zonder extra middelen en dat dat ook niet ten koste mag gaan van het reguliere werk. Niemand kan ontkennen dat we op het vlak van het beleidsdomein Welzijn, het beleidsdomein Onderwijs en het jeugdbeleid al op ons tandvlees zitten wat de reguliere werkingen betreft. Wat het onderwijs betreft, voelt het veld dat de besparingen pijn beginnen te doen en dat er niet veel vet meer op de soep zit.

Als wij dan in ons voorstel van resolutie schrijven dat we in meer time-outprojecten en time-inprojecten willen voorzien, in islamconsulenten, in een mobiel interventieteam, dan mag dat niet nog eens extra druk zetten op die beleidsdomeinen waarvan we nu al voelen dat er niet verder bespaard kan worden. Dan moeten we durven te erkennen dat daar inderdaad extra middelen voor nodig zullen zijn, boven op de reguliere middelen die nu al nodig zijn om die beleidsdomeinen – Welzijn, Onderwijs, Jeugd – extra te versterken. Dat is een belangrijke boodschap die wij willen meegeven.

Het voorstel van resolutie is absoluut niet vrijblijvend als het gaat om de opvolging ervan. Ik ben er sterk pleitbezorger van geweest om onze ad-hoccommissie niet op te heffen, maar ze te laten voortbestaan en ervoor te zorgen dat ze nog op regelmatige basis zou samenkomen, om te kijken hoe het met die 55 maatregelen zit, welke effectief geïmplementeerd zijn en waar de Vlaamse Regering nog een tandje moet bijsteken om ervoor te zorgen dat wat wij hier geschreven hebben, ook effectief gerealiseerd wordt op het terrein.

Ik heb gevoeld dat alle partijen die aan het voorstel van resolutie hebben meegewerkt, dat engagement zeker willen aangaan, dat de maatregelen effectief in praktijk worden omgezet en dat ze niet vrijblijvend zijn. Bij elk parlementslid dat aan dit voorstel van resolutie heeft meegewerkt, heb ik het gevoel gehad dat die daarvan overtuigd was.

De voorgaande sprekers hebben al heel veel gezegd, en met heel veel zaken ben ik het absoluut eens. Ik wil nog één punt toevoegen. Iets wat niet in het voorstel van resolutie staat en wat voor mij toch wel belangrijk is en dat ook sterk naar voren is gekomen in een interview in De Morgen met Patrick Loobuyck, een onderzoeker die nu ook een nieuw boek over de problematiek heeft geschreven, namelijk dat we ook qua buitenlandbeleid moeten opletten dat we niet met een dubbele tong spreken. Dat is iets waarover we in het voorstel van resolutie niets zeggen, maar wat we misschien wel hadden moeten doen. We kunnen dat meenemen naar de toekomst. Want enerzijds zijn wij de eersten om IS te veroordelen, en dat moeten we ook absoluut doen, maar anderzijds zijn de Vlaamse en de Federale Regering er soms als de kippen bij als het erom gaat handelsmissies te organiseren naar Saoedi-Arabië, die met dezelfde centen het IS-regime ondersteunen.

Ik denk dat we op dat punt een ander beleid moeten voeren. We moeten nadenken over dat buitenlandse beleid. Het is aan de Vlaamse Regering om daar

aandacht aan te besteden. Het is niet goed dat bijvoorbeeld Palestina nog steeds niet als een staat erkend is en dat het voorstel van resolutie dat gisteren in de commissie goedgekeurd is, dat nog steeds niet onvoorwaardelijk wil realiseren. Zulke zaken, ook in het buitenlands beleid, kunnen een belangrijk signaal zijn ten aanzien van al die mensen die zich wel inschrijven in onze democratische, inclusieve samenleving, die onze waarden hoog in het vaandel dragen, om dus niet met die dubbele tong te spreken, maar als Vlaamse en Federale Regering uit één mond een duidelijk signaal te geven. (*Applaus bij de N-VA, CD&V, Open Vld, sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Voorzitter, dames en heren, je mag de waarheid niet verwarren met de mening van de meerderheid. Onze partij heeft het gemeenschappelijke voorstel van resolutie van de andere partijen niet ondertekend. Het werd ons door die democratische partijen trouwens ook niet gevraagd – maar men zal ook wel weten waarom.

Het Vlaams Belang zit met betrekking tot de aanpak van het islamextremisme – wat in het voorstel van resolutie consequent ‘radicalisme’ wordt genoemd – duidelijk op een volledig ander spoor. Bij het Vlaams Belang moet men niet komen aankloppen met een voorstel van resolutie vol politiek correcte analyses en politiek correcte oplossingen.

Het Vlaams Belang is een partij die ook wat betreft de massa-immigratie en de islamisering steeds een kat een kat heeft genoemd en de problemen steeds bij naam heeft durven te noemen, als enige. Mocht men overigens betreffende deze thema's tijdig naar het Vlaams Belang hebben geluisterd, dan hadden we hier vandaag misschien niet moeten staan.

Dames en heren indieners van CD&V, de N-VA, Open Vld, sp.a en Groen, uw analyse is volgens ons verkeerd en uw oplossingen dus ook. U wilt de islam in onze samenleving nog meer versterken, ondersteunen en subsidiëren. U wilt nog meer moskeeën erkennen en betoelagen. U vindt een kwalitatieve imamopleiding noodzakelijk. Volgens u zijn er duurzame contacten met gezaghebbende sleutelfiguren in de moslimgemeenschap nodig. Volgens u heeft ons onderwijs nood aan islamexperten die de islam komen uitleggen. U verwacht van scholen dat ze nog meer inzetten op moskeebezoeken. U zet met uw resolutie 100 procent in op een verdere uitbouw van die zogenaamde Vlaamse of Europese islam, een islam die volgens u de waarde van onze democratische rechtsstaat zou respecteren.

Dames en heren, u denkt dat een Vlaamse islam een soort islam à la carte is, die alle onverdraagzame voorschriften overboord gooit, maar in werkelijkheid gelooft u in een fata morgana. Een Vlaamse of Europese islam bestaat niet en zal nooit bestaan. Alsof moslims in ons land zich in een globaliserende wereld zouden schikken naar een Vlaamse lightversie van de islam omdat Vlaamse beleidsmakers hun dat vragen en omdat u dat van hen verwacht. Ik vind dat redelijk naïef.

Het is volgens mij een feit dat intolerantie ingebakken zit in het wezen van de islam. Ik ga hier geen groot theologisch discours houden, ik ben ook helemaal geen theoloog. Maar kijk nu toch eens gewoon naar het buitenland. Landen waar de invloed van de islam in de praktijk het grootst is, worden stevast gekenmerkt door een gebrek aan respect voor menselijke waardigheid, door de afwezigheid van persoonlijke vrijheden, door vernedering en discriminatie van vrouwen in het maatschappelijke leven, door onverdraagzaamheid, discriminatie en ontmenselijking van religieuze minderheden, door gebrek aan vrij onderzoek en vrije media, door het in praktijk brengen van barbaarse praktijken.

Zelfs al zou een dergelijke lightversie van de islam realistisch zijn, dan lijkt de ondersteuning van deze gematigde of opgekuiste islam om radicalere versies te stoppen, een dwaze strategie. Om harddrugs een halt toe te roepen gaat men toch ook geen softdrugs subsidiëren? Veel harddrugsgebruikers zijn trouwens ooit gestart als softdruggebruiker. Wie zegt dat iemand die een Vlaamse erkende moskee bezoekt zich voor de rest van zijn leven zal houden aan die Vlaamse, haastig in elkaar geknutselde IKEA-islam en ook niet de minder vriendelijke passages uit zijn heilige geschriften zal willen toepassen? Collega's van al die andere partijen, zullen de voorstellen van uw resolutie leiden tot een efficiënte aanpak van het gewelddadige radicalisme? Zeker niet. Integendeel zelfs. Ook imams van erkende moskeeën prediken uiteindelijk regels en voorschriften van de islam die op tal van terreinen botsen met de principes van onze democratische rechtsstaat.

Ik neem graag deel aan schooldebatten. Ik kom dan vaak in concentratiescholen. Ik spreek dan voor klassen vol hoofddoekjes. Vaak is er maar één die geen hoofddoek draagt: de leerkracht. Ik zeg dan: "Jongens en meisjes, jullie kennen veel meer over de islam dan ik, maar ik ga u drie vragen stellen. En als ik erover lieg of een fout zeg, onderbreek mij dan. Ik vraag dan altijd: "Goedgelovige moslims, staat in de Koran het letterlijke woord van Allah?" Dan zeggen ze: "Ja." Dan stel ik mijn tweede vraag: "Moogt gij, als eenvoudige moslim, twijfelen aan het letterlijke woord van Allah? Moogt gij dat interpreteren?" "Natuurlijk niet," luidt het antwoord. Dan stel ik mijn derde vraag: "Wat is democratie? Wat is de rechtsstaat? Als ik mij niet vergis is dat toch dat wij met zijn allen wetten goedkeuren, en dat wij, als er een democratische meerderheid voor is, die wetten met zijn allen moeten naleven?" Dan zegt men: "Ja, dat klopt." Maar dan vraag ik: "Wat als wij nu, als democratische rechtsstaat, wetten goedkeuren die in tegenspraak zijn met het letterlijke woord van Allah dat gij blindelings moet volgen? Wat moet ge dan doen als moslim?"

En dan hebben zij een groot probleem, want het letterlijke woord van Allah staat volgens hen boven alles.

De uitbouw van een islam in onze samenleving en de financiering en facilitering daarvan is volgens ons dom. Islamfanatici lachen in hun vuistje bij dergelijke grenzeloze naïviteit. Het enige resultaat van de nieuwe initiatieven tegen gewelddadige radicalisering is dat de islam zal worden versterkt en nog meer grip zal krijgen op onze samenleving. Onze vrije samenleving zal zo nog meer onderuit worden gehaald.

Kritische stemmen in de media moet, als het van jullie, de indieners, afhangt, ondertussen nog meer het zwijgen worden opgelegd. Volgens het voorstel van resolutie moeten de klassieke media doordacht omgaan met beelden over terrorismedaden en voor de juiste terminologie en beeldvorming zorgen. Dat klinkt toch een beetje verdacht veel als censuur wanneer het aankomt op islamkritiek.

Ook moet de VRT volgens het voorstel van resolutie samen met de moslim-gemeenschap personen zoeken die op basis van studie van de islam, kennis van de koran, ervaring en geloofwaardigheid in de media een meer positief verhaal kunnen brengen. We herinneren ons heel goed dat na de aanslagen op de redactiekantoren van Charlie Hebdo de Vlaming tot vervelens toe door de klassieke media werd ingeprent – of beter, werd voorgelogen – dat de islam respect heeft voor de vrijheid van meningsuiting en niet in het minst te maken heeft deze aanslagen, ook al riepen de daders islamitische slogans. Blijkbaar willen jullie, de Vlaamse partijen, de media nog wat strakker aan de politiek correcte leiband houden. Als we dat straatje ingaan, zijn, met een beetje slecht karakter, de journalisten van Charlie Hebdo die gestorven zijn, niet het slachtoffer, maar zelf de oorzaak.

Beste dames en heren, het Vlaams Belang levert niet alleen kritiek, maar stelt ook enkele concrete oplossingen voor. Daarom heeft onze fractie zelf een voorstel van resolutie ingediend, met eigen suggesties voor de aanpak van het moslimextremisme. Wat wil het Vlaams Belang? Een uitwijzing van alle vreemdelingen, zoals andere partijen vaak suggereren om maar niet in debat te moeten gaan? Allerminst. Wel wil onze partij dat het beleid met betrekking tot immigratie, integratie en islam over een totaal andere boeg wordt gegooid. Veel voorstellen en oplossingen die het Vlaams Belang suggereert, worden overigens in tal van andere, volkomen democratische landen vandaag de dag reeds in praktijk gebracht.

Het Vlaams Belang is van oordeel dat het nu maar eens gedaan moet zijn met het 'weg met ons'-beleid. De afgelopen week hebben we een interessante infografiek verspreid die heel duidelijk samenvat wat het verschil is tussen jullie voorstel van resolutie en het onze, hoe wij moslimextremisme aanpakken en hoe jullie dat willen doen. Jullie willen meer subsidies voor moskeeën, wij willen een subsidiestop. Jullie willen nog meer overleg met imams en willen de imamopleidingen uitbouwen. Wij zijn niet zo naïef en willen meer controle op moskeeën, islamitische organisaties en imams. Jullie willen dat onschuldige schoolkinderen nog meer moskeeën bezoeken en islamexperten meer en meer in ons onderwijs worden geïntroduceerd. Wij vinden dat er in onze Vlaamse scholen geen plek is voor islamonrecht. Jullie willen praatgroepjes en deradicaliseringsprogramma's voor Syriëstrijders. Wij willen die jihadisten echt niet meer opnieuw in ons land: zodra je vertrokken bent, blijf je beter weg. Allochtonen moeten zich aanpassen aan ons en niet omgekeerd.

Beste collega's, ik rond af. Het is een lang debat geweest. Ik ben het eigenlijk oprecht beu. Ik ben het echt beu dat het keer op keer aan ons, als samenleving, ligt en nooit eens aan de fundamenteën van de islam. Ik ben het beu dat u, de elite, ons land altijd maar opnieuw een schuldgevoel wilt aanpraten. Want wij hebben geen schuld. Laat ons eens heel eerlijk zijn. Wij hebben hier het beste onderwijssysteem, topgezondheidszorg, een prachtige sociale zekerheid en nog zou het onze schuld zijn, nog doen wij als samenleving iets fout.

Nee, beste collega's: nee, nee en nog eens nee. Ik weiger me nog langer een schuldgevoel te laten aanpraten. Niets van dit alles is onze schuld. Wij, het Vlaams Belang, hebben gewaarschuwd. We hebben het van de daken geschreeuwd. Maar niemand wilde luisteren, vandaag ook niet, denk ik. Zachte heemeesters, beste vrienden, maken stinkende wonden. Hopelijk heb ik ongelijk, maar ik vrees dat de geschiedenis keihard zal oordelen over jullie immense naïviteit.

Mevrouw Nadia Sminate (N-VA): Mijnheer Van Grieken, u bent uw betoog begonnen met te zeggen dat u niet mocht meewerken aan dit voorstel van resolutie. Ik begrijp dat u uw rol van calimero ten volle wilt uitspelen, maar in dit geval is dat dan toch een calimero die zijn werk niet heeft gedaan. Ik heb eind februari met alle partijen, ook met de uwe, afgesproken dat tegen 16 maart de teksten, de prioriteiten van alle partijen binnen moesten zijn. Welnu, ik heb op 16 maart geen letter van uw partij gekregen, en ik heb dan maar diegenen die hun werk wel hebben gedaan, verder uitgenodigd. Bovendien zegt u in uw persbericht het volgende: "Al snel na de oprichting was ons enthousiasme over de werkzaamheden van deze commissie onder het vriespunt gezakt." Het is duidelijk dat u er zelf voor hebt gekozen, er gretig voor hebt gekozen om aan de kant te gaan staan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Mevrouw Sminate, uw reactie stelt me zwaar teleur. U weet dat wij ook voorstellen hebben geformuleerd om specialisten, professoren over de islam te horen in de commissie. Daar wou u niet op ingaan, want voor een fundamenteel debat, dat misschien zou kunnen gaan

over wat er in de fundamenteën ligt van de islam dat de voedingsbodem zou kunnen zijn voor zo'n radicalisme, stak u als N-VA de kop in het zand. En ja, we zagen welke richting deze commissie uitging, welke sprekers jullie allemaal uitnodigden. We zagen de propagandamachine. Laat ons immers eerlijk zijn: heel die commissie was een propagandamachine voor u. U moest uw verkooppraatje doen. U moest zich er stoer over op de borst kloppen dat u wel een antwoord had. Als we echter die tekst nalezen, dan ben ik ervan overtuigd dat uw voorstellen en de voorstellen van al deze andere partijen niet minder islamextremisme zullen veroorzaken, maar, integendeel, steeds meer.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VERSLAG van het verzoekschrift namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door Katrien Schryvers en Caroline Croo over het stopzetten van plannen voor een wijkgezondheidscentrum in Roeselare – 363 (2014-2015) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over het verzoekschrift over het stopzetten van plannen voor een wijkgezondheidscentrum in Roeselare.

Mevrouw Schryvers, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Geachte leden, op 22 oktober 2014 werd bij de voorzitter van dit parlement een verzoekschrift ingediend voor het stopzetten van plannen voor een wijkgezondheidscentrum in Roeselare. Dit verzoekschrift werd op 3 november 2014 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van dit parlement en verzonden naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Deze commissie besprak het verzoekschrift op 2 december 2014 en besliste aan minister Vandeuren uitleg te vragen met betrekking tot de inhoud van dit verzoekschrift.

Ondertussen heeft de commissie een antwoord van de minister ontvangen. Hij stelt dat de financiering en goedkeuring van wijkgezondheidscentra tot de bevoegdheid van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) behoren. De minister pleit in de desbetreffende situatie veeleer voor een dialoog tussen bestaande huisartsenpraktijken en de oprichters van een mogelijk nieuw wijkgezondheidscentrum, om op lokaal vlak te evalueren wat de beste keuze is voor de lokale gemeenschap. De commissie heeft zich op 12 mei bij de inhoud van dit antwoord aangesloten, en beslist dat aan de verzoeker te zenden.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? *(Instemming)*

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering
– 366 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Chris Janssens, Tom Van Grieken, Stefaan Sintobin, Guy D'haeseleer, Anke Van dermeersch en Barbara Bonte betreffende de aanpak van de islamitische radicalisering in onze samenleving
– 376 (2014-2015) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
2 leden hebben ja geantwoord;
97 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 juni 2015 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.17 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Peter Persyn, Mercedes Van Volcem: familieverbindingen;

Lies Jans, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Ann Soete, Anke Van dermeersch: gezondheidsredenen;

Barbara Bonte: zwangerschapsverlof.

Afwezig zonder kennisgeving

Guy D'haeseleer, Jan Hofkens

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans,

Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants